

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD
Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 900 lir - Leto XLIV. št. 92 (13.030)

Trst, sreda, 27. aprila 1988

Nezaslišano zločinsko dejanje z nepredvidljivimi posledicami za Evropo in Izrael

Zastrupljene grenivke

Danes bo o tem razpravljala vlada
Preventivni ukrepi tudi v Avstriji
Zanimanje Evropske skupnosti

RIM — Kakšne posledice bo imelo odkritje zastrupljenih izraelskih grenivk v nekem rimskem supermarketu, je trenutno zelo nevhvalno napovedovati. Nedvomno pa so te posledice v veliki meri odvisne od odkritij preiskave in od tega, kdo so storilci tega dejanja.

Zaradi nevarnosti, da gre za teroristično dejanje, so predsedniki vseh parlamentarnih skupin v senatu zahtevali takojšen sklic vlade, ki bo danes v senatu skušala pojasniti celotno zadevo z zastrupljenimi grenivkami. Predstavniki senatnih skupin so tudi zahtevali, da se uvedejo vsi preventivni ukrepi, še posebej pa se naj poostri nadzor nad uvozom vseh živil.

Nedvomno bo imelo včerajšnje odkritje (v resnici je staro že teden dni) posledice na uvoz izraelskih grenivk in morda tudi ostalega južnega sadja iz Izraela. Letno Italija uvozi 460 tisoč stotov grenivk in več kot polovico je izraelskih. Podobno je tudi drugod po Evropi, saj je Izrael glavni dobavitelj grenivk, v nasadih pa je med delavci največ Palestincev z zasedenih arabskih ozemelj.

Zato je razumljivo, da so tudi v Izraelu z zaskrbljenostjo sprejeli vest o odkritju zastrupljenih grenivk v Italiji, vendar pa je predstavnik izraelskega ministrstva za kmetijstvo izjavil, da dvomi, da bi bile zastrupljene grenivke izraelskega izvora in da bo njihov strokovnjak sodeloval pri preiskavi.

Toda tudi iz Avstrije prihajajo vesti o izredno podrobnem nadzoru vseh grenivk, ki prihajajo iz Izraela, o poteku celotne akcije pa se je zanimala tudi evropska komisija, ki je od Italije zahtevala podrobno poročilo o vseh uvedenih ukrepih, da bi lahko tudi Evropska skupnost pripravila morebitne potrebne ukrepe.

NA 2. IN 5. STRANI

SVP pristala na kompromis o Južni Tirolski

DUŠAN KALC

RIM — V poslanski zbornici se je včeraj začela razprava o južnotirolski avtonomiji. Predvidoma se bo zaključila jutri z odobritvijo vladne resolucije o tako imenovanem južnotirolskem »paketu«. Prihodnji teden bo o tem razpravljala še senat, nakar se bo o izvršilnih normah 6. maja izrekel ministrski svet, s čimer bo po več kot petnajstih letih od odobritve posebnega statuta za Tridentsko-Južno Tirolsko dokončno rešen neskončni in razgibani spor o južnotirolskih narodnostnih in družbenih problemih.

Rešen vsaj formalno, kajti izpod pepela za silo pogašenega ognja še vedno švigajo iskre. V Bocnu nekateri še zdaleč niso zadovoljni s tem, kar ponuja Rim, čeprav večina v Magnagovi stranki pristaja na kompromis, ki ga je predlagala vlada. To je včeraj izjavil tajnik Südtiroler Volkspartei in predsednik bocenske pokrajine Silvius Magnago, potem ko se je v popoldanskih urah v spremstvu parlamentarcev svoje stranke sen. Riza in posl. Willita sestal najprej z novim ministrom za dežele Maccanico in nato v Palači Chigi z ministrskim predsednikom De Mito. Magnago je tudi poudaril, da sta z ministrom Maccanico razčistila še nekatera nerazčiščena vprašanja in da je De Mito pokazal veliko razumevanja za južnotirolsko vprašanje ter pripravljenost, da pride naproti nekaterim zahtevam. »Če ne bo presenečenj, bo parlamentarna razprava deležna

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Zaslužnim možem in organizacijam iz Slovenije in zamejstva

Včeraj podelili priznanja ob dnevu Osvobodilne fronte

DEJAN VERČIČ

LJUBLJANA — Včeraj popoldan je bila v veliki dvorani Skupščine SR Slovenije slavnostna seja RK SZDL Slovenije ob obletnici ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda. Na seji so podelili letošnja priznanja Osvobodilne fronte, ki so jih prejeli: Ivo Bernard, Milena Borovac, Ciril Cvetko, Franc Čopi-Borutin, Ivan Fabjan, Franc Grajčoner, Branko Jerkič-Zivko, Ado Naglav, Marija Poličar, Vika Potočnik, Martin Primožič-Branke, Bogumil Samsa (odgovorni urednik Primorskega dnevnika), dr. Luka Šienčnik, Janez Švajncar, Gabrijel Štoja, Jože Tomažin, Ivan Uršič, Slavko Valenčič, enota JLA Novo mesto in Festival Kurirček.

Slavnostno sejo je s kratkim nagovorom začel predsednik SZDL Slovenije Jože Smole, ki je ob dnevu Osvobodilne fronte pristrčno čestital vsem občanom Socialistične republike Slovenije z iskreno željo, da bi si v prazničnem razpoloženju oddahnili od vsakdanjih tegob. Pristrčno je voščil

tudi vsem Slovincem, ki živijo in delajo v drugih delih skupne jugoslovanske domovine, zamejskim Slovincem, ki jih bodo tudi v prihodnje podpirali, slovenskim delavcem na začasnem delu v tujini ter vsem Slovincem širom po svetu. Ob koncu svojega nagovora je pozdravil najvišje predstavnike slovenskega društva in državnega življenja in goste. Slavnostni govornik je bil predsednik Zveze združenj borcev NOV Slovenije, ki je polpretekli čas orisal na podlagi osebnega doživljanja predvojnega in vojnega časa in med drugim rekel tudi: »Ves slovenski narod-

ni kulturni prostor zato tudi danes ne more imeti drugega obeležja od tistega, ki ga je imel, ko se je ta prostor uveljavil v novejši slovenski zgodovini. Lahko ga očuvamo in razvijamo samo ob naši široki odprtosti v svet, ob sodelovanju s sosednjimi demokratičnimi silami in z neprestanim obnavljanjem in razvojem tistega slovenstva, ki ohranja svojo občečloveško razredno vsebino. Na teh temeljih smo zato z meddržavnimi pogodbami uveljavili pravice Slovencev, ki niso združeni z matico v Jugoslaviji in zanje še danes skrbimo na podlagi naših z ustavo sprejetih obveznosti.«

Minister Ruberti na posvetu KPI

□ □ □

Spet smrtna kosa na Obalni cesti

NA 5. STRANI

Nove žrtve v Izraelu

TEL AVIV — Položaj v Izraelu ostaja še naprej zelo zapleten. Preteklo noč so v oboroženem spopadu na Golanskem višavju izgubili življenje trije Palestinci in dva izraelska vojaka. Izraelske vojaške oblasti so sporočile, da sta v spopadu bila ranjena še druga dva izraelska vojaka. Na istem območju sta v preteklih tednih dve palestinski oboroženi skupini že dvakrat brezuspešno poizkusili prestopiti mejo.

Izraelska vlada noče popustiti in se veliko ne zmeni za zblizanje PLO in Sirije. Arafat in Asad sta namreč včeraj zaključila razgovore, na katerih sta med drugim obravnavala izraelski položaj.

Včeraj so vse arabske države, v prvi vrsti Egipt, pozitivno ocenile resolucijo OZN, ki obtožuje Izrael, da je izvedel smrtni napad na Abu Džihada.

Šola doživlja zelo hude trenutke

RIM — Italijanska šola doživlja zelo hude trenutke. Skoraj po vsej državi je v polnem teku bojkot ocenjevalnih sej, avtonomni sindikat SNALS, ki je manjšinski med učitelji in profesorji, zna pa potegniti za sabo veliko število šolnikov, je včeraj napovedal, da je pripravljen blokirati mature na nižjih in višjih šolah. S temi akcijami bi stavkajoči šolniki dejansko razveljavili šolsko leto, čeprav zvezni sindikati še vedno na tihem upajo, da bo vlada na bližnjih pogajanjih pokazala res dobro voljo za obnovev delovne pogodbe šolnikov.

Mnogi tolmačijo grožnjo avtonomnega sindikata SNALS kot pritisk na vlado, naj sprejme osnovne normative in gmotne zahteve šolnikov. Minister za javne uprave Paolo Cirino Pomicino je v ponedeljek napovedal, da se bodo pogajanja na vsedrjavni ravni pričela v sredo, 4. maja, ko bo vlada posredovala sindikalnim organizacijam svojo novo platformo za izhod iz sedanje slepe ulice. Vodstvo SNALS je sporočilo, da je za pozitiven iztek pogajanj pripravljeno čakati do 16. maja, nakar bo pričelo izvajati načrtovane protestne akcije. Šolniki

naj bi v začetni fazi stavkali prvo in zadnjo uro, nato bi zaosttrili protest vse do ohromitve sklepnih izpitov.

Zveze CGIL, CISL in UIL so medtem sporočile, da pričakujejo od vlade resne in učinkovite predloge, ki bi priznali učiteljem in profesorjem poklicno dostojanstvo in seveda ustrezne poviške plač. Zvezni sindikati kličejo pri tem na odgovornost ministrskega predsednika De Mito, ki je pred parlamentom svečano izjavil, da je šola eden temeljnih problemov italijanske družbe ter da se nova vlada misli s tem vprašanjem resno soočiti. CGIL, CISL in UIL opozarjajo tudi na nerešene probleme suplentov in pozivajo ministra za šolstvo Gallonija, naj spoštuje dane obveze in obljube. V primeru propada ali slabega poteka pogajanj pa tudi zvezni sindikati ne izključujejo možnosti še ostrejših protestnih akcij.

V polemike iz zadnjih dni so se vključili tudi osnovni šolski sindikati (tako imenovani cobasi), ki predlagajo vsedrjavno enotno manifestacijo šolnikov, ki naj bi se odvijala v Rimu v soboto, 7. maja. O perečih vprašanjih, ki pestijo italijansko šolo, bo morda že ta teden tekla razprava tako v poslanski zbornici kot v senatu.

TRŽIČ — V Trziču je bila danes pomniljiva slovesnost ob 43-letnici osvoboditve. Slovesnosti se je namreč udeležila predsednica poslanske zbornice Nilde Iotti, ki je dopolndne obiskala tržiško ladjedelnico, se dalj časa zadržala v pogovoru z ravnateljem podjetja, si ogledala naprave, primerne za gradnjo ladij velikank in prislusnila omeni, želim in prizadevanjem delavcev v prostorih tovarniškega sindikalnega sveta.

Jottijeva se je zatem udeležila osrednje in sklepne slovesnosti v počastitev dneva vstaje. Skupaj s predstavniki Občine, protifašističnega komiteja tovarniškega sveta je pred spomenik, na trgu pred glavnim vhodom v ladjedelnico, ki spominja na 503 za svobodo padle delavce ladjedelnice, italijanske in slovenske narodnosti.

Predsednica poslanske zbornice je na omenjeni slovesnosti po pozdravnih nagovorih člana tovarniškega sveta Danila Perica in tržiškega župana Porcianija imela daljši govor, ubran na tematiko omikanega sožitja, družbene ureditve, terorizma in mednarodnih odnosov. Jottijeva je posebej naglasila povezanost med odporništvom in raz-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Novinarja nista kršila tajnosti

RIM — Rimsko sodišče je včeraj popolnoma oprostilo novinarja tednika Espresso Sandra Acciarija in Franca Giustolisija, ki sta bila obtožena kršenja preiskovalne tajnosti. Javni tožilec iz Trenta ju je točno pred tremi leti obtožil, da sta nezakonito objavila zapisnike zasliševanj vojaškega častnika Angela De Fea, ki je odgovarjal na vprašanja tridentinskega preiskovalnega sodnika Carla Palerma. Slednji je takrat vodil zelo kočljivo in pomembno preiskavo o mednarodni trgovini orožja, v katero so bile vpletene tudi nekatere vidne politične osebnosti.

Sodni zbor, ki je oprostil tudi odgovornega urednika tednika Giovannina Valentini, je bil mnenja, da časnika sploh nista kršila preiskovalne tajnosti, ampak da sta samo objavila novinarsko gradivo, s katerim sta razpolagala.

Po mnenju sodnikov sta novinarja, ki se ukvarjata s kroniko, samo naredila svojo dolžnost, čeprav jima je iz notranjosti sodišča očitno nekdo priskočil na pomoč ter jima izročil zapisnike zasliševanja kapetana De Fea, ki ni imel nič proti, da so bile izjave objavljene v razširjenem rimskem tedniku.

Sadeži, v katere je bil vbrizgan strup, naj bi bili izraelskega izvora V Rimu odkrili zastrupljene grenivke Preventivna zaplemba po celi Italiji

RIM — Včerajšnja vest, da so v rimskem supermarketu Somet našli nekaj grenivk, v katere je bil vbrizgan strup, je dvignila precej prahu v Rimu pa tudi drugod po Italiji. Ob analizah v zdravstvenih laboratorijih so tudi ugotovili, da je strup izredno močan, saj je povzročil takojšnjo smrt pri poskusnih miših, ki so zaužile nekaj zastrupljene sadja. Deželni odbor za zdravstvo v Laciju je takoj ukazal preventivno zaplemba vseh grenivk v Rimu, istočasno pa je pozval ministra za zdravstvo Donat Cattina, da zaplemba ukaže na celotnem državnem področju.

Zastrupljene grenivke so v Rimu odkrili že pozno zvečer 19. aprila, ko je neki moški telefoniral v redakcijo enega izmed rimskih dnevnikov in sporočil, da so v rimskem supermarketu Somet v Ulici Donati v prodaji zastrupljene grenivke. Istočasno je neznan moški sporočil, da so strup vbrizgali pripadniki doslej še neznan »Organizacije mestnih proletarcev in zatiranega naroda«. Takoj naslednji dan so agenti pristojnega rimskega komisariata zaplenili vseh dvanajst grenivk, kolikor so jih imeli na poli-

cah v supermarketu. Zaplenjene grenivke naj bi prihajale iz Izraela.

Po vseh opravljenih laboratorijskih analizah je bil takoj sprožen alarm, in sicer najprej v Rimu, kasneje pa tudi drugod po Italiji. Skoraj povsod so pristojne oblasti takoj prepovedale prodajo grenivk, tem odločitvam pa je kasneje sledilo tudi zdravstveno ministrstvo, ki se je odločilo za preventivno zaplemba vseh grenivk tako na trgih in v skladiščih na debelo kot v prodajalnah na drobno in na stojnicah na celotnem državnem ozemlju.

Strah, da bi potrošniki spregledali strup v grenivkah, je minimalen. Strup je namreč turkizno modre barve in takoj viden. Sledi strupa so opazne že s prostim očesom takoj pod lupino, kakor tudi v samem jedru sadeža. Kljub temu pa zdravstveno ministrstvo poziva vse potrošnike, da nekaj časa ne uživajo grenivk in svežega soka iz njih. Že kupljeno sadje, ki ga imajo doma, pa naj odvržejo v smeti. Ob tem pa bodo zdravstvene oblasti storile vse, da čim prej pregledajo celotne dobave pošiljk grenivk na celotnem državnem ozemlju.

Zastrupitve niso nekaj novega

RIM — Odkritje zastrupljenih grenivk je povzročilo nekaj preplaha tudi drugod po Evropi, predvsem pa v Avstriji, ZRN in Španiji. Znano je, da zastrupitve najrazličnejših živil niso nekaj novega, saj so v preteklosti razni maniki, čudaki pa tudi teroristi večkrat zastrupili hrano ali pijače, v nekaterih primerih pa je tudi umrlo nekaj oseb.

Prvi podoben primer z zastrupljenimi izraelskimi grenivkami so zabeležili leta 1978 v Belgiji, na Švedskem in Nizozemskem. Sadeži so bili zastrupljeni z živim srebrom, nihče pa se ni »pohvalil«, da bi bil storilec te akcije.

Leta 1982 je »Milica za pravice živali« sporočila, da je zastrupila perutnino v prodaji v Londonu in drugih angleških mestih. Oblasti so takoj prepovedale prodajo piščančjega in purančjega mesa, vendar pa v kasnejših analizah niso odkrili sledi strupa.

Tudi v Italiji se je leta 1985 pojavila »Organizacija za svobodni Libanon«, ki je zagrozila, da bo v rimskih in neapeljskih trgovinah zastrupila čokolado. V zameno za odstop od načrtovane akcije so zahtevali tri milijarde lir. Preiskava je pokazala, da je najbrž šlo za navadne mitomane.

Strup v slaščicah in pijačah pa je imel usodne posledice v seriji zastrupitev na Japonskem v letih 1984, 85, 86 in tudi letos. Storiteli so bili pripadniki kriminalne tolpe, imenovane »Pošast z 21 obrazi«. Smrtne žrtve so bile tudi v ZDA, ko so maniki zastrupili slaščice, pijače, razne omake in tudi zdravila.

Posebno ogorčenje javnosti v ZDA pa je pred leti povzročila akcija neznanih storilcev, ki so v čokolado in lizike spravili koščke stekla in tudi britvice. Na srečo pri tem ni bilo žrtev, mnogo otrok pa je takrat moralo iskati prvo pomoč v bolnišnicah.

nadaljevanji s 1. strani

● SVP pristala

našega privoljenja,« je pripomnil, potem ko je dejal, da je še odprtih nekaj manjših vprašanj, ki se bodo dala rešiti med razpravo v poslanski zbornici. Očitno se je po sporazumu med SVP, KD in PSI, ki sestavljajo bociensko pokrajinsko upravo, vzdusje izboljšalo tudi v Rimu. Takšnega mnenja je tudi tajnik SVP, ki je novinarjem izjavil, da večina njegove stranke podpira kompromisni sporazum. Za manjši, a zelo bojevit del stranke pa je ta sporazum čisto navadna razprodaja Južne Tirolske ali gnilo barantanje.

Kot znano, je osnutek sporazuma izdelal prejšnji minister za dežele Aristide Gunella, ki je tudi že orisal v parlamentu glavne smernice južnotirolskega paketa. SVP pa je tedaj zavrnila nekatere točke osnutka, kar je sprožilo velike spore znotraj stranke.

Italijanska vlada je vsekakor trdno odločena, da pravično in dokončno uresniči norme paketa za Gornje Poadižje in s tem zagotovi vsemu prebivalstvu »sigurnost o pravicah«, ki je pogoj razvoja in sožitja. Tako je včeraj dejal minister za dežele Antonio Macanico v uvodu v razpravo o paketu. S tem bo odpravljen še zadnji motilni element v odnosih s sosednjim prijateljsko Republiko Avstrijo, je med drugim poudaril Macanico, ki se je nato pohvalil rekoč, da je Italija urenila najbolj napredno obliko zaščite jezikovnih manjšin v Evropi.

Norme paketa zadevajo celo vrsto vprašanj, od rabe nemškega jezika v javnih uradih in na sodišču do organizacije Računskega dvora v deželi. Glede jezika je Macanico poudaril, da izvršilne norme paketa predvidevajo možnost, da prebivalstvo nemškega jezika prosto izbira jezik v odnosih z javnimi upravami. Prav tako učenci lahko prosto izbirajo šolo z drugačnim učnim jezikom. Nekatera vprašanja ostajajo še odprta (sprememba volilnih okrajev, sprememba deželne statuta glede finančnih odnosov med Državo, Deželo in Pokrajino, spori glede ure-

ditev pokojnin tistim, ki so se izrekli za nemško državljanstvo, ter izvajanje etničnega proporca za železničarje). Za vse to bo vlada, je poudaril minister, skušala poiskati ustrezne rešitve.

● Jottijeva

redno zavestjo, med odpornostvom in Ustavo ter podčrtala ogromen doprinos jugoslovanskega odporniškega gibanja v teh krajih, posebej pa slovenskega partizanskega gibanja.

Enotnost in pluralizem sta vodilni načeli, ki izhajata iz republiške ustave, pri čemer si je treba zlasti prizadevati za krepitve, da ti načeli s potrebno preureditvijo uprave, z drugačno organizacijo javnega življenja dejansko zaživita.

Govor je bil nato o zopetni oživitvi terorizma v raznih oblikah, o kršenju najosnovnejših pravic in mednarodnega prava, zlasti na območju Bližnjega vzhoda, o tem, da pravi način urejanja odnosov med državami ni prisila, ampak sporazumevanje.

Jottijeva je po slovesnoti pred ladjedelnico odšla še na obisk županstva v Trzinu, kjer ji je župan Porciani izročil daljši dokument z navedenimi potrebami, željami in možnostmi gospodarskega in družbenega razvoja. Na županstvu se je predsednica poslanske zbornice srečala tudi s predstavniki Dežele. (vk)

Danes v pristojni komisiji zakon o obmejnih območjih

RIM — Prva komisija za ustavno vprašanja poslanske zbornice bo danes izrekla svoje mnenje o zakonu za razvoj gospodarskih dejavnosti v Furlaniji-Juljski krajini in bellunski pokrajini, ki je bolj znan kot zakon o obmejnih območjih.

Minister Gava v senatu poročal o zadnjih terorističnih dogodkih

RIM — Antonio Gava je včeraj kot notranji minister doživel svoj parlamentarni krst v zvezi z zelo kočljivim vprašanjem, to je s povrnitvijo notranjega in mednarodnega terorizma na italijansko prizorišče. Ta »krst« je bil sila previden, morda tudi zaradi skromnosti podatkov, ki so sedaj razpoložljivi. Gava je tako dejal, da v tem trenutku ne more država emotivno reagirati ob novih pojavih terorizma. Ne gre jih torej podcenjevati, a tudi ne precenjevati. Rdeče brigade danes še zdaleč nimajo vloge, ki so jo imele pred desetimi leti. V »oboroženi stranki« deluje nekaj desetih obupanih ljudi, ki so daleč od stvarnosti in ki vsako leto opravijo nekaj atentatov, pri katerih izberejo »simbolične cilje«. To je ocena, ki jo je notranji minister podal v senatu v odgovor na številna vprašanja in interpelacije, ki so jih vse parlamentarne skupine predložile v zvezi z umorom demokratičnega senatorja Roberta Ruffillija in s pokolom v Neaplju. Notranji minister ni posredoval novih podatkov o nobenem od obeh dogodkov, tudi zato, kot je sam razložil, ker sodijo vsi podatki v preiskovalno tajnost.

V zvezi z umorom De Mitovega svetovalca za reformo institucij senatorja Ruffillija tako Gava ni potrdil govoric o

»nenadnemu skesanju« nekega terorista, ki naj bi sedaj posredoval podatke o organizaciji tega zločina. Gava je potrdil, da vrata v Ruffillijevo stanovanje niso bila vlomljena in da so blizu trupa našli tri tulce in dva neizstreljena naboja. Izsledki prvega dela preiskave so preiskovalcem omogočili, da so odgovornost za zločin pripisali rimskemu vodu Rdečih brigad, s katerim je sodeloval toskanski vod. Rdeče brigade, je dejal Gava, so bile že pred nekaj leti premagane, predvsem na političnem pa tudi na vojaškem področju in sedaj so brez »zgodovinskih voditeljev«, štejejo samo nekaj desetih privržencev, slednji pa so vezani na »ideologijo brez upanja«.

Tudi v zvezi s pokolom v Neaplju se je Gava omejil na potrditev že znanih podatkov, kot na primer na sodelovanje obeh japonskih teroristov, pripadnikov »japonske Rdeče armade« Junza Okudaira in Fusako Shigenobu.

Komunisti so negativno ocenili ta stališča. Senator KPI Maffioletti je dejal, da je res, da je bil notranji terorizem politično premagan, vendar ni mogoče v nobenem primeru zanikati, da politični poraz še ni pomenil konca terorizma. G. R.

SZDL o Mikuličevi zvezni vladi

LJUBLJANA — Na včerajšnji seji je predsedstvo SZDL Slovenije ugotovilo, da je soglasno v negativni oceni gospodarske politike, ki jo je vodila jugoslovanska vlada pod Brankom Mikuličem v zadnjih dveh letih. Ni pa se moglo zediniti, da bi slovenskim poslancem v Beogradu priporočilo, naj zahtevajo in glasujejo za nezaupnico vladi. Kljub prošnjam iz slovenskega parlamenta, naj Socialistična zveza pomaga poslancem pri odločanju, do tega ni prišlo.

Že prej sta se za nezaupnico zvezni vladi nedvoumno odločila dva »frontna dela« Socialistične zveze, slovenski sindikati in mladinska organizacija. V slovenskem parlamentu so bile v zadnjih mesecih izrečene in formalno vložene zahteve po opredelitvi Slovenije do Mikuličeve vlade. In o celotni zadevi se bo konec prihodnjega tedna dokončno izrekel slovenski parlament.

Ko je zaključeval več kot triurno razpravo, je predsednik Jože Smole ugotovil, da politika zvezne vlade v

zadnjih dveh letih ni bila dosledna in je imela težke posledice. Povečevalo se je nezaupanje javnosti do vlade in njene sposobnosti. Predsednik je ugotovil, da so številne pobude, mnogo jih je bilo izrečenih tudi včeraj, naj se postavi v jugoslovanskem parlamentu vprašanje zaupnice vladi, vendar predsedstvo Slovenske socialistične zveze pušča poslancem, naj se po lastni presoji in po razpravi o poročilu o delu vlade izrečejo za tisto, kar se jim bo pač zdelo prav. Ključno pa je, da mora ne glede na to, kakšna bo vlada v prihodnje, priti do oblikovanja drugačne, učinkovite gospodarske politike.

Včeraj je predsedstvo še podprlo predlog nove šolske reforme, ki naj bi odpravila škodo, ki jo je napravila prejšnja. V sklopu teh sprememb naj bi se položaj slovenskih univerz uredil s posebnim zakonom (zdaj velja zanje isti kot za srednje šole).

D. V.

Krvava nedelja na cestah

RIM — Od prejšnje sobote do ponedeljka je na italijanskih cestah v nesrečah umrlo 36 ljudi, 1094 pa jih je bilo ranjenih. Te srbilne podatke je včeraj uradno posredovalo notranje ministrstvo, ki je tudi sporočilo, da je od začetka leta v prometnih nesrečah v Italiji umrlo 925 ljudi, ranjenecv pa je bilo več kot 25 tisoč.

Med zadnjim prazničnim »mostom« je bila najbolj krvava nedelja, ko je na cestah izgubilo življenje 13 ljudi. Tisti dan je bilo prometnih nesreč kar 515, čeprav je treba pripomniti, da vse tri dni niso vozili tovornjaki. Uradni ministrski podatki kažejo, da je bilo največ nesreč s smrtnimi posledicami na državnih in pokrajinskih cestah, razmeroma manj nesreč pa je bilo na avtocestah.

Nekaj se je zgodilo prejšnji vikend na dvodnevni partijski konferenci slovenskih komunistov v Ljubljani. Eni govorijo o velikem izzivu svetovnemu socializmu, drugi o dosegu njegovih skrajnih meja. Vsekakor pa gre za največjo ideološko herezijo, ki jo je izvedla katera izmed komunističnih organizacij na oblasti.

S patetično črnino je mogoče natisniti, da gre za drugo reformacijo na Slovenskem. Primerjava ni le v odmiku od dogme, temveč v posledici, ki jo povzroči takšno dejanje na osnovni medij naše kulture - slovenski jezik. Kar so Trubar in njegovi zanj naredili, je priznano. Kučan in njegovi pa so uspeli spisati prvo povojno partijsko besedilo, ki je: prvič, dovolj kratko, da se ga svetel človek sploh lahko loti brati, in drugič, sestavljeno v dovolj knjižnem slovenskem jeziku, da je razumljivo neposvečenim Slovincem.

Glede na to, da je pomembno zborovanje bilo v Cankarjevem domu, še velja dodati, da se mnogi bojijo, da se ne bi drugim preoblikovalcem zgodilo tisto, kar se je prvim. Ve se, kaj je Ivan Cankar rekel o času prvih, predvsem pa o njegovih potomcih.

V pozitivnem programu slovenskih komunistov je osrednja samoupravna inovativna družba tista, ki je:

1. demokratična,
2. tehnološko napredna,
3. ekonomsko uspešna,
4. ekološko humana,
5. socialno spodbudna in
6. v svet odprta.

Zato so prepoznali in priznali »kot najaktualnejšo zgodovinsko nujnost« lasten sestop »z oblastnega položaja med ljudi«, iz države v socialistično zvezo. Zato »v bodoče« odsvetujejo personalno unijo med državnimi in partijskimi organi in forumi.

Država naj bo pravna in temelji na popolni neodvisnosti pravosodnih organov in legitimnosti njihovih postopkov. Z njo v zvezi se komunisti zavzemajo še za neposredne volitve, odpravo političnih verbalnih deliktov in smrtne kazni.

Slovenski komunisti so spoznali zgodovinsko legitimnost nestranskega pluralizma samoupravnih inte-

resov in takšnega socialnega sistema, ki upošteva tudi manjšinska stališča in vrednosti. Nestranskarstva pluralna političnost naj se izraža v Socialistični zvezi. Ta naj omogoča pluralizem samoupravnih in demokratičnih političnih interesov socialistične civilne družbe (v katero spadajo nova družbena gibanja in avtonoma javnost, družbeni razredi in skupine, etnične skupine, družbene organizacije, društva, druga gibanja in družbenopolitične organizacije), če prehajajo v sfero države. Ob tem pa so se komunisti sami zavezali, da bodo hitreje razvijali svojo sposobnost za demokratično toleranco in dialog z drugače mislečimi.

Od svojega vodstva pa komunisti po novem zahtevajo, naj:

1. strne in organizira kritično maso novega znanja,
2. ima smisel za usklajevanje dobroti posameznika, skupine in vse skupnosti,

3. ima dovolj poguma za tveganje pri utiranju novih poti, ki:

- a) sproščajo motivacijo,
- b) opogumljajo ustvarjalnost in
- c) združujejo delovni elan ljudi.

Slovenski komunisti kot temelje socialistične samoupravne demokracije postavljajo:

1. prevladovanje družbene lastnine,
2. integralno samoupravljanje,
3. delavsko solidarnost,
4. suverenost narodov in
5. enakopravnost narodov in narodnosti Jugoslavije in njihovo trdno odločenost, da samostojno opredeljujejo svoje mesto in vlogo v Evropi in svetu sploh.

Slovenija in Jugoslavija sta v splošni družbeni krizi. Za temeljna vprašanja, na katera se bodo osredotočili, so slovenski komunisti postavili:

1. vpeljavo celovitega trga kot poti iz gospodarske krize in temelja zdravega gospodarjenja in sicer:

- a) trga blaga in storitev,
- b) trga kapitala,
- c) trga delovne sile,
- č) trga socialističnega podjetništva in
- d) trga znanja in inovacij,

tako da naj delavec nastopa kot lastnik svoje delovne sile, družbenega kapitala in kot podjetnik;

2. prestrukturiranje, s katerim bi nadoknadili zaostanke pri:

- a) znanstvenih,
- b) tehnoloških,
- c) proizvodnih,
- č) trgovskih,
- d) informacijskih in
- e) civilizacijskih povezav z Evropo in svetom;

3. prožne in poenostavljene predpise organiziranosti in ustanavljanja novih, predvsem majhnih podjetij in sprostitev domačih in tujih zasebnih vlaganj kapitala,

4. indikativno planiranje in omejene pristojnosti države na področju gospodarske politike in

5. hitrejši razvoj zaostajajočih in manj razvitih območij s finančnim spodbujanjem prostorske gibljivosti znanja.

Vse to »za socializem po meri ljudi«.

DEJAN VERČIČ

Mejnik v dosedanji praksi Zveze komunistov Slovenije

Za junijske deželne volitve Tudi znani športniki na kandidatnih listah

Za KD bo verjetno kandidiral motociklist Edi Orioli, za PSI pa Udinesejev nogometaš Giuseppe Dossena

VIDEM — Stranke se mrzlično pripravljajo na prihodnje volitve, ki bodo 26. in 27. junija. Z izjemo KPI, ki je že predstavila svoje glavne kandidate v vseh petih volilnih okrožjih, se druge stranke še niso izrekle. Širijo se najrazličnejši glasovi o možnih kandidatih, vendar pa so pogajanja z različnimi znanimi in prestižnimi kandidati še vedno v teku.

V krogih Krščanske demokracije se tako na primer govori, da bi na njeni kandidatni listi za deželni svet lahko kandidirala Edi Orioli in Cristina Nonino Bardelli. Gre za imeni znanega športnika in podjetnice, ki brez dvoma lahko pritegneta marsikateri glas, predvsem iz vrst mladih. Edi Orioli je zelo poznan v športnih krogih, saj je pred nekaj meseci osvojil svetovno znano motociklistično dirko Pariz-Dakar, ki se v glavnem odvija po Saharski puščavi. Na kandidaturu tega 25-letnega športnika iz Ceresetta je Krščanska demokracija pomislila v predvidevanju, da bi socialisti predstavili nogometaša Dosseno, ki sedaj zelo uspešno igra v Udinesejevih vrstah. Giuseppe Dossena se je že predstavil na zadnjih parlamentarnih volitvah na listah Craxijeve stranke (v turinskem volilnem okrožju), vendar brez uspeha. Zaukazano pa se Edi Orioli še ni odločil, saj je dokaj »alergičen« na politične zadevščine.

Cristina Nonino Bardelli izhaja iz znane družine podjetnikov (žganje Nonino je zelo poznano po naši deželi), ki med drugim prirejajo tudi literarno nagrado Risi d'aur.

Tudi socialisti se s svoje strani pripravljajo na junijski volilni spopad, od katerega pričakujejo velik volilni uspeh. V videmskem volil-

nem okrožju naj bi gotovo izvolili tri predstavnike; glavni kandidati na njihovi kandidatni listi bodo sedanji deželni tajnik stranke Ferruccio Saro, Pietro Zanfagnini (sedanji načelnik svetovalske skupine v dežel-nem svetu) in videmski podžupan Tiburzio. Med kandidati, ki imajo možnost za izvolitev je tudi Paolina Lamberti Mattioli, članica strankine vsedržavne skupščine. Mattioli jeva bi lahko bila na drugem mestu kandidatne liste — po Saru — na osnovi priporočil, ki prihajajo iz vsedržav-nega tajništva.

Govori pa se še o drugih imenih. Na socialistični listi naj bi kandidirali tudi župan iz Červinjana Pascoli, župan iz Lignana Meroi, ki je na zadnjih občinskih volitvah zabeležil precejšnje osebni uspeh; med kandidati naj bi bil tudi videmski pokrajinski tajnik Sante Biasutti, predstavnik čedajškega območja Snidar-sich in špetski župan Firmino Marini-g. Za območje Čente bo gotovo na socialistični listi kandidiral sedanji pokrajinski odbornik Enrico Bulfo-ne, z njim pa tudi njegov kolega Gi-acomo Cum, ki vodi odborništvo za kulturo v videmski pokrajini. Novosti na socialistični listi so močne v Karniji. Gotovo bo ponovno kandidiral sedanji deželni odbornik Ves-pasiano; možno je tudi, da bo kandi-diral tudi bivši senator Bruno Lepre. Govori se tudi o Cortiuli (očetu se-danjega vratarja nogometnega društva Triestina) in Dsettiju iz Humina.

Skratka: do volitev manjkata še dva meseca, zaradi česar strankini aparati delujejo s polno paro, da bi izpolnili kandidatne liste in si zagotovili prestižna imena kandidatov, ki bi lahko pritegnila nove volivce.

ZSO ne bo sodelovala v parlamentarnem pododboru

CELOVEC — Zveza slovenskih organizacij (ZSO) na Koroškem iz protesta do iniciativnega predloga strank za spremembo dvojezičnega šolstva, ki je skoraj enak »koroške-mu pedagoškemu modelu« in zaradi imenovanja predsednika koroškega Heimatdiensta Feldnerja, torej pred-sednika organizacije, ki je pobudnik kampanje proti dvojezični šoli na Koroškem, ne bo poslala svojega zastopnika v šolski parlamentarni pododbor.

ZSO utemeljuje svojo odločitev z dejstvom, da ne more pristati na vlogo, da bodo koroški Slovenci ob Hei-matdienstu postavljeni kot drugi ekstrem. ZSO pri tem tudi opozarja na dejstvo, da je Heimatdienst prvič v drugi republiki postal na parla-mentarni ravni enakopraven sogo-vornik v manjšinskih vprašanjih. Nadaljnji argument proti udeležbi je tudi dejstvo, da je za izpolnjevanje pravic slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem pristojna du-najska zvezna vlada.

ZSO zato zahteva nujen razgovor predstavnikov koroških Slovencev z zveznim kanclerjem Vranitzkim, saj je le-ta obljubil, da brez soglasja obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev (ZSO in NSKS) ne bo spre-jeta sprememba šolske ureditve.

Nasprotno pa bo Narodni svet ko-roških Slovencev (NSKS) sodeloval v parlamentarnem pododboru, ki se bo jutri sestal na Dunaju.

Glede vstopa v sosvet pa Zveza slovenskih organizacij zagovarja stališče, da naj bi bila odločitev sprejeta na občnem zboru ZSO. Skle-pali naj bi vsekakor na osnovi obve-zujočega odgovora zvezne vlade, ki zagotavlja izvedbo predlaganih za-htev.

MANJŠINSKI MOZAIK

Razgledi po manjšinski teoriji in praksi

Piše: Pavel Stranj

Galerija manjšin

Najmanjša manjšina v Italiji: Hrvati v deželi Molise

Hrvaška manjšina živi v Italiji v treh majhnih vaseh v pokrajini Cam-pobasso, v deželi Molise, to je na isti zemljepisni višini kot Rim, ampak na jadranski obali. Naselja se imenujejo: S. Felice del Molise (v hrvaščini: Sti Filič), kjer je leta 1954 govorilo hrvaško od skupno 908 še 831 prebivalcev; Acquaviva Collecroce (Živavoda Br-dokriz ali krajše: Kruč), kjer je istega leta govorilo hrvaško 1736 prebivalcev ter Montemitro (Mundimitar) s 1469 hrvaško govorečimi prebivalci od skupno 1669. Skupno so torej pred 34 leti živeli v omenjenih naseljih 4504 prebivalci, od katerih jih je 4036 še govorilo hrvaško, kar je predstavljalo skoraj devet desetin celote. Te podatke je zbral raziskovalec S. Uchino l. 1954 in hkrati ugotovil, da se je hrvaškega jezika naučila tudi večina prebivalcev, ki so se priselili od drugod.

Jezik, ki ga govorijo, seveda ni povsem enak današnji hrvaščini, ampak odraža zgodovinsko pot, ki je zazna-movala to slovansko kolonijo. Jezik, ki je tu ohranjen, je štokavsko-ikavsko narečje, kakršno se je govorilo pred petimi stoletji, to je v času, ko je »pljusnil« precejšen val hrvaških priseljencev preko Jadrana. V glav-nem so bili begunci pred turško ob-lastjo. Nekatere skupine so se preseli-le onstran Jadrana že nekaj stoletij prej (X. - XII. stol.); imele so bolj izra-zito vojaško mornariško vlogo, saj je bila takrat doba, ko so se na jugu Ita-lije križala vplivna območja bizantin-ske in normanske oblasti.

Slovanski pohodi preko Jadrana se-gajo vsekakor že v čas Longobardov in zgodovina je tu ohranila najbolj presenetljiv podatek: v osmem stoletju se je longobardski knez iz Bene-venta pogajal s slovanskimi prišleki v njihovem jeziku!

Slovansko, v glavnem hrvaško go-voreče prebivalstvo je bilo najbolj razširjeno verjetno v XV. stoletju, ko so se slovanske naselbine vrstile od današnjih Mark do konca pete na ita-lijanskem škornju, predvsem pa v obalnem pasu med Termolijem in Pescara. Najbolj na jugu se je nahaja-lo naselje S. Vito degli Schiavoni, ki se danes imenuje S. Vito dei Norman-ni, v pokrajini Brindisi. O nekaterih hrvaških naselbinah so se ohranila številna pričevanja, drugod pa so s težavo našli v ljudski rabi ohranjeno kako posamezno besedo slovanskega izvora. Sergio Salvi ugotavlja, da so slovanske kolonije bile precej manj odporne do asimilacije kot pa sorod-ne albanske naselbine.

Proces stapljanja hrvaško govoreče-ga prebivalstva z okoljem se je začel zelo zgodaj. V naselju Montelungo je bil leta 1790 že povsem zbrisan spomin na slovanski izvor. V naselju Ma-falda se je proces asimilacije tedaj ravnokar zaključil; v naselju S. Biave je hrvaški jezik izumrl leta 1850; v kraju Tavenna pa je leta 1864 govorilo hrvaško narečje le še 20 najstarej-ših vlaščanov in dvajset let pozneje je tudi to naselje prišlo na seznam kra-jev, kjer je hrvaški jezik izumrl.

Tri naselja, ki so jih omenili na začetku, predstavljajo torej zadnji

ostanek širšega prostora, kjer so ne-koč govorili hrvaški jezik. Tu se je jezik ohranil, ker so ta naselja verjet-no tvorila najštevilnejše in strnjeno jedro hrvaške skupnosti. Zaradi od-maknjenosti tega področja, ki je ka-kih 20 km od obale, med rekama Trigo in Biferno, je do druge svetovne vojne skupnost živela v nekakem za-vetju. Ko je »gospodarski čudež« do-segel tudi te kraje, se je to šibko rav-novesje porušilo in začel se je val iz-seljavanja, ki je v eni generaciji zmanjšal število prebivalstva na po-lovico. Danes živi v omenjenih treh vaseh, ki so tudi vsaka zase samostoj-na občinska uprava, manj kot 2.500 prebivalcev.

Izseljevanje je bilo prvi znak mo-dernizacije, ki je kmalu nato dosegla tudi šole in množična občila.

Podobno kot v Benečiji so tudi tu otroci zelo zgodaj prišli v italijanske otroške vrte, kjer ni bilo mesta za njihov materin jezik, kar je močno ošibilo njegovo vlogo. Naslednji uda-rec sta zadala radio in televizija: manjšinska skupnost še zdaleč ni bila pripravljena na soočanje z moderno rabo jezika, svojo hrvaščino je še na-prej omejevala le na ustno izročilo. Šele ko je bila nevarnost jezikovne smrti zelo močna, ji je uspelo organi-zirati prvo, zasilno obrambno črto.

V kraju S. Felice se je v osnovni šoli začel prostovoljni tečaj branja in pisanja štokavsko-ikavske hrvaščine, ki je naletel na zelo dober odziv pri večini prebivalstva. Pobuda je bila izvedena izven vseh pooblastil in dovo-ljen; spodbudila je tudi prebivalce ostalih dveh obrobnihih občin, da so skupno ustanovili kulturno društvo »Naš jezik«. Začel je izhajati tudi list z istim naslovom (1967-70), ki je bil dvojezičen, v italijanščini in v knjižni hrvaščini. Morda je ta prehitra jezi-kovna dinamika delno kriva za preki-nitev izdaj, morda so tudi drugi razlo-gi. Salvi navaja, da so menda pri kul-turnem preporodu te hrvaške kolonije imeli prste vmes begunski protijugos-lovanski krogi, ki so imeli svoje sre-dišče v Rimu.

Preporod je dosegel višek ob priliki obiska zagrebškega škofa, kardinala Franja Sepera, ki je septembra 1967 obiskal vse tri občine ter v njih maše-val in pridigal v hrvaščini. Leta 1964 je izšla hrvaška slovnica za Italijane.

Preporodu je sledilo težavno uresni-čevanje ciljev: danes obstaja (od leta 1981) Pro Loco Živa Voda Kruč, ki podpira ohranjanje jezika in kulture v teh krajih, župniki treh krajev izdaja-jo list »Naš život«, predvsem pa se je v S. Feliceju ohranilo poučevanje je-zika ob zelo skromni pomoči javnih ustanov. Dežela je leta 1977 izdala za-kon za učinkovitejšo pomoč manjši-nam, a vlada ga je zavrnila.

O stanju hrvaške manjšine leta 1954 je napisal serijo člankov Rihard Orel. Objavljeni so bili kot podlistek v Primorskem dnevniku od 23. dec. 1954 do 5. jan. 1955. Orel je to skupnost obiskal šestkrat. Pred njim, v začetku stoletja, je to manjšino preučeval tudi Beneški Slovenec prof. Bruno Guyon.

Pred dnevi so ga predstavili tudi v Sežani Izšel je Tomšičev roman »KOLOBAR«

SEŽANA — Po uspešni predstavitvi Tomšičeve prve samostojne knjige Kolobar v Novi Gorici, Ilirski Bistrici in Cankarjevem domu v Ljubljani je sledila predstavi-tev tudi v Kosovelovi sobi v Sežani. Roman Kolobar je pravkar izšel v zbirki Vrba pri Prešernovi družbi v Ljubljani. Je prvo samostojno delo novogoriškega pisatelja Franeta Tomšiča. Ob tej priložnosti smo se pogovarjali z avtorjem.

Kako je nastajal roman?
»Od začetka pisanja do izida so pretekla tri leta. Koro-rine pa segajo petdeset let nazaj. Še kot deček sem poskusil zapisati takratne občutke iz kolonije na star šolski zvezek. Seveda se je to izgubilo, ostali so le blede vtisi.«

In junaki?
»Takratne razmere v družbi predstavljata predvsem dve osrednji osebi: slovenski otrok Tone, ki ga pošljejo v kolonijo na Reki, kjer naj bi imel hrano in lastno poste-ljo, in Italijanka Elena, vzgojiteljica v tej koloniji.«

Ter kompozicija?
»Povest je nekoliko dvodelna, hkrati pa enotna. Prep-letena sta dva svetova. Zgodovinski časi se nekje preple-tajo, druge se ločujejo. Drugo in tretje poglavje, ki sta posvečena Eleninemu otroštvu in njeni mladosti v Italiji, segata v dobo pred zgodovinskim časom prvega in osta-lih poglavij. Skratka, dokaj razgibana zgodba. V ozadju obeh junakov je vidno nastajanje in rast fašizma. Roman se konča ob napadu na Jugoslavijo.«

Roman Kolobar je vaša prva samostojna knjiga. Kdaj ste sploh začeli s pisanjem?

»Začel sem z znanstveno fantastiko. Leta 1980 so mi v Primorskih srečanjih natisnili prvo zgodbo Deformacija. Potem so sledile objave v raznih časopisih in revijah (Nedeljski dnevnik, Novi in Superpip, Primorske novice, Delavska enotnost). Privlačila me je tudi satira (Pavliha, Primorske novice). S pravo literaturo sem se srečal leta 1983, ko je v mesečniku za literaturo in mentorstvo pri Zvezi kulturnih organizacij Slovenije Mentorju izšla no-vela Drugi.«

Pa vseeno, zakaj tako pozno?
»Življenjska usoda, bi dejal. Vsakemu delu, ki sem ga opravljal, sem se posvečal scela, zato ni bilo časa za skrite ljubezni.«

Roman ste posvetili svojim trem vnukom: Primožu, Daniju in Andreju...

»Res, mogoče gre za drobno špekulacijo. Računam, da me bodo oni najdlje nosili v spominu.«

Kolobar ste končali pred letom dni. Ali sedaj kaj pripravljate?

»S pisateljem Marjanom Tomšičem sva pripravila zbirko fantastičnih zgodb. Skupna knjiga bo izšla pri-hodnje leto pri tehnični založbi v Ljubljani. Sedaj sem na razpotju: fantastika ali realistična tema. Snovi ne manjka.«

Pa še beseda o naslovu romana...

»Kolobar simbolizira kroženje ali ponavljanje. Mogo-če je to tudi metafora na usodo malega naroda. Vedno se najde nekdo, ki bi ga rad osrečil...«

OLGA KNEZ - STOJKOVIČ

Današnja obletnica: junaška in mučeniška smrt Jake Platiše-Franca

V dneh, ko se spominjamo velikih dogodkov iz bojev za svobodo (25. april v Italiji, 27. april v Sloveniji) se žal prerado dogaja, da pozabljeni na tiste posameznike, ki so te velike dogodke ustvarjali in jih s svojo smrtjo omogo-čili. Eden takih je bil Jaka Platiše s partizanskim vzdevkom Franc in ile-galnim imenom Franc Medved, ki je prav na današnji dan pred 45 leti (27. aprila 1943) sredi Trsta žrtvoval svoje življenje za svobodo.

Kdo je bil Jaka Platiše-Franc? Rodil se je 19. aprila 1910 v Počah pri Cer-knem. Že kot mladenič je bil vključen v ilegalno organizacijo TIGR. Junija 1935 je pobegnil v Jugoslavijo in delal kot gradbeni delavec v Ljubljani. Leta 1937 po veliki stavki gradbincev leta 1936, je bil sprejet v KP Slovenije. Po-litično delo je nadaljeval na Jeseni-cah, v Kranju in v Zagrebu, ob kapita-luciji kraljevine Jugoslavije leta 1941 pa se je vrnil v Slovenijo na Gorenj-sko in se tam vključil v narodnoosvo-bodilno gibanje. 27. marca 1942 je pri-šel na Primorsko z na novo ustanovlje-no Primorsko četo, v kateri je bil komisar. S to četo se je udeležil prve velike partizanske bitke na Primor-skem aprila istega leta na Nanosu, kjer je 1800 italijanskih vojakov obko-

Jaka Platiše - Franc

lilo 55 partizanov. Po tej bitki ga je pokrajinski komite KPS poslal na delo v idrijski rudarski revir, ko pa je v Trstu padel sekretar KP Jože Udovič-Nini, ga je pokrajinski komite KPS poslal v Trst, da nadaljuje njegovo delo. V Trst je Jaka Platiše prišel kon-cem februarja 1943 in takoj navezal stike s slovenskimi in italijanskimi komunisti in aktivisti OF. Arhiv NOB pri Narodni in študijski knjižnici v Trstu hrani na ta čas mnoge spomine aktivistov, s katerimi je prišel v stik in vsi ga opisujejo kot nenavadno pogumnega in osvobodilnemu boju predanega človeka.

Toda njegovo delo v Trstu je trajalo žal le dva meseca do usodnega 27. aprila. Takrat se je Jaka Platiše-Franc mudil v stanovanju pri Del Fabbrovih v Ul. Tigor 15. V hišo je prišel že večer prej in v njej tudi prenočil. Naslednjega dne bi moral priti k Del Fab-brovim neki človek za zvezo, toda na-mesto njega je v stanovanje tik pred kosilom vdrlo kakih 70 kvesturnikov in policistov pod vodstvom zloglasne-ga komisarja Collottija. Izhoda ni bilo več. Na poziv »mani in alto« in zahte-vo po dokumentih, je Jaka Platiše se-gel za pas, potegnil pištolo in se ustrelil v glavo. Collottijevci, ki so očitno

imeli nalogo Platišo ujeti živega, so začeli na tleh ležečega Jaka brcati, istočasno pa so streljali v vse vprek. Kon-čno so že umirajočega Jaka, v katere-ga so sprožili še nekaj strelcev, zvelikli po stopnicah s 1. nadstropja na cesto odkoder so ga odpeljali v bolnišnico, kjer pa je, kot je razvidno iz sprejem-nega lista bolnišnice, kmalu po spreje-mu ob 14.30 umrl. Poleg strela v glavo, ki si ga je sprožil sam, so mu ugotovili še rane s strelnim orožjem v prsih, hrbtu, trebuhu in stegnu. Iz arhivske-ga dokumenta pokopališča pri Sv. Ani je razvidno, da so ga pokopali 29. aprila ob 10. uri pod oznako N.N. in pod številko 1527. 11. decembra 1961 so njegove posmrtno ostanke zagrebli v skupno grobnico partizanov in žrtev NOB.

Tako je junaške in mučeniške smrti sredi Trsta končal svoje življenje Jaka Platiše-Franc, eden iz dolge vrste tistih, ki so se zapisali boju za svobodo in zanjo darovali svoje življenje. Eden iz dolge vrste skromnih ljudi, katerim dolgujemo hvaležen spomin in spošto-vanje. Vsaj to, če naj ne bodo razne svečane priložnosti le priložnostne be-sede.

JOŽE KOREN

Interpelacija Štoke (SSk) o SLORI

TRST — Deželni svetovalec Slovenske skupnosti Drago Što-ka je v prejšnjih dneh vložil in-terpelacijo deželnemu odboru Furlanije-Juljske krajine, s ka-terto zahteva, da se pojasnijo razlogi, zaradi katerih niso bili in-stitut podeljeni primerni fi-nančni prispevki, da bi lahko zajezili velike ekonomske teža-ve, v katerih se nahaja.

Svetovalec Štoka izhaja iz ugotovitve, da se je znanstveni in-stitut SLORI že od svoje usta-novitve uveljavil ne samo v Fur-laniji-Juljski krajini, ampak tudi v ostalih krajih države in tudi v Jugoslaviji. Dodaja tudi, da je izdal več brošur in knjig velikega pomena o etnično-jezi-kovnih študijah, predvsem pa o slovenski problematiki.

Cariniki in sindikat orisali vzroke bele stavke

Neustrezna porazdelitev funkcij in opravljanje nezakonitega dela

Cariniki in predstavniki sindikata so včeraj sklicali tiskovno konferenco, s katero so želeli seznaniti javnost z vzroki, ki so privedli do dolgotrajne bele stavke in skoraj popolne ohromitve obmejne carinske službe. Uslužbenci carinarnic so večkrat poudarili, da ne gre za pravo stavko, temveč za natančno organizirano akcijo, saj redno opravljajo svoje delo, in sicer v obliki, ki jo za posamezne kategorije uslužbencev določa delovna pogodba. Prav to pa je zlasti v zadnjih dneh privedlo do skrajnih razmer na glavnih mejnih prehodih v deželi, od 18. aprila pa se položaj zaostrejuje tudi v carinarnicah v notranjosti dežele in države.

Sindikalist Baldassi, ki je govoril v imenu sindikalne konfederacije CGIL, CISL, UIL je večkrat poudaril, da je do 18. aprila akcija zadevala samo obmejne carinarnice in je potekala dokaj neorganizirano, saj so se dodatnega dela in opravil, ki ne sodijo v njihovo pristojnost, izogibali zlasti višji funkcionarji in uradniki. Po skupščini delavcev, ki je bila tistega dne v Vidmu, pa so začeli izvajati "belo stavko" vsi uslužbenci carinarnic ob meji, vendar po navodilih in v organizaciji sindikata CGIL, CISL, UIL in avtonomnega sindikata SALFI. Pretekli teden pa so se za to obliko stavke ogreli tudi delavci ostalih carinskih služb, saj so načelniki carinskih okrožij v deželi začeli preusmerjati tovarni promet v notranjost države. Tudi na teh carinarnicah položaj ni rožnat, saj imajo uslužbenci veliko zaostalega dela, kajti blago vskladišajo in ga carinijo šele

na zahtevo posameznih podjetij. Tudi v tržaškem pristanišču izvajajo isti postopek, zato se zastoj carinskega dela skorajda ne pozna.

Uslužbenci carin so v svojem boju enotni in vztrajajo pri dejstvu, da z akcijo ne bodo prenehali, dokler ne bo prišlo do pozitivnih premikov in dokler se pristojne oblasti oziroma ministrstva ne bodo zganila in primerno ukrepala. Kot so poudarili na včerajšnji tiskovni konferenci, ne zahtevajo nemogočega, pač pa želijo, da bi prišlo do popolnega izvajanja delovne pogodbe. Dogaja se namreč, da navadni uradniki opravljajo dela funkcionarjev in celo obratno. To pa je posledica hudo okrnjenosti organika in popolne zmede v določevanju posameznih funkcij in odgovornosti. Nadure so slabo in neredno plačane, pri tem pa nihče ne upošteva strokovnosti uslužbencev. Cariniki zato zahtevajo, da se napredovanje v službi določa na osnovi dela, ki ga posameznik dejansko opravlja. Predlagajo tudi, da se za ta postopek, ki je v drugih podjetjih redna praksa, upošteva obdobje treh let.

In še o delovni pogodbi: carinikom so zadnje delovno pogodbo obnovili pred več kot desetimi leti, odtlej pa niso vanjo vključili nobenega popravka ali dodatka, ki bi dejansko vrednotil delo, ki ga opravljajo. V praksi namreč večina carinikov opravlja izredno delo tako rekoč zastoj, kar jih najbolj obremenjuje pa je dejstvo, da z organikom, s kakršnim razpolaga carinska služba, sploh ne morejo dosled-

no izvajati državnih zakonov. Skratka, v carinarnicah je nezakonito delo na dnevnem redu.

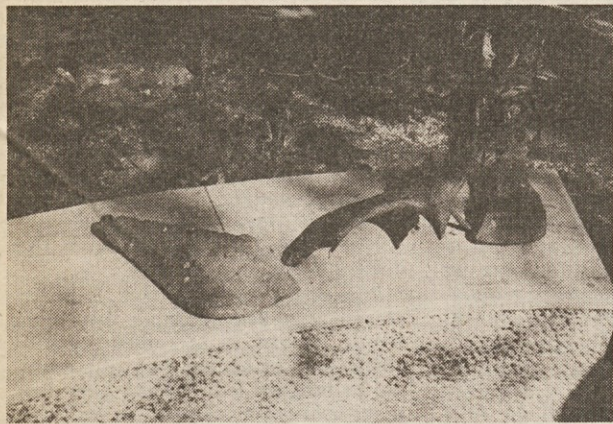
Sindikalisti so včeraj tudi napovedali, da ne nameravajo prenehati z akcijo, čeprav se na avtoterminah dalješajo vrste neocarinjenih tovarnjakov. Polemični pa so bili tudi do vlade in pristojnih ministrov, ki so do včeraj še veliko obljubljali, pred zastoji, kakršnih v deželi ne pomnijo, pa so se njihove obljube spremenile v grožnje. Načelniki okrožnih carinskih služb pa

so tudi začeli uvajati svojevrstne reforme, kar se bolj potrjuje prepričanje, da je carinska služba med najbolj neurejenimi in kaotičnimi državnimi službami. Na avtoterminu pri Fernerich je bilo včeraj ustavljenih kakih 350 tovarnjakov, na Trbižu pa je bilo stanje že kar kritično. Cariniki se sicer zavajajo, da je tak položaj škodljiv za celotno skupnost, vendar je — kot so povedali včeraj — že skrajni čas, da se njihove delovne razmere uredijo tako s finančnega kot s pravnega vidika. (mi)

Od danes na Pomorski postaji Posvet o prehrani in rakastih obolenjih

V Kongresnem centru na Pomorski postaji se danes prične tridnevni vsedržavni posvet o prehrani in rakastih obolenjih, ki ga prireja Italijanska zveza za boj proti raku. Posvet je pretežno strokovnega značaja, predvideni pa sta tudi razpravi o kajenju in o prostovoljnem delu v zdravstvu, kar bi utegnili zanimati širši krog poslušalcev. Razprava o kajenju, ki je napovedana za danes popoldne ob 15. uri, je v prvi vrsti namenjena šolnikom in vzgojiteljem, saj so preventivni ukrepi, še posebno v boju proti nikotinizmu, najbolj učinkoviti pri mladih ljudeh. Osrednja razprava o povezavi med prehrano in rakom je napovedana za jutri popoldne, popoldne pa bodo zdravniki spregovorili o sodobnih vidikih terapije in preprečitve rakastih obolenj. V medicini je že zdavnaj obveljalo pravilo, da je bolezen bolje preprečiti kot zdraviti. To velja še posebno v primeru tako težko ozdravljive bolezni, kakršna je rak. In prav prehrana igra pri tem pomembno vlogo. Znano je namreč, da je sodoben način prehrane, v kateri je vse preveč maščob in rafiniranih snovi, eden od glavnih vzrokov za nastanek rakastih obolenj na debelem črevesu. In prav ta oblika raka je — poleg raka na pljučih — ena od najbolj razširjenih v industrijsko razvitih državah.

Ostudni vandali oskrunili spomenik pred šolo pri Domju

Ko smo pretekli teden poročali o ponavljajočih se vandalskih dejanjih na dvorišču osnovne šole Mare Samse pri Domju, si seveda sploh nismo zamišljali, da o tem pišemo zadnje poglavje. Vendar si pa tudi nismo mogli misliti, da nam bodo "običajni neznanci" tako kmalu postregli s priložnostjo, da se o teh vandalstvih spet razpišemo.

Ko so včeraj zjutraj učenci in učno osebje šole pri Domju stopili na prostrano dvorišče pred šolskim poslopjem, so takoj opazili, da je spomenik, posvečen kulturni delavki Mari Samsi, ponovno oskrunjen. Vendar se tokrat vandali niso zadovoljili z običajnim packanjem. Bronastega galeba, ki spada k doprskemu kipu (Mara Samsa je bila namreč med ustanoviteljic mladinske revije Galeb), so sneli s podstavka in ga nato razbili.

Šolski upravitelji so o dejanju takoj obvestili Občino Dolino in dolinsko didaktično ravnateljstvo, ki je nato

poskrbelo za prijavo karabinjerem. K Domju je prišel tudi župan Edvin Švab, ki si je osebno ogledal škodo in ostro obsodil vandalsko dejanje. Izjavil je tudi, da se bo osebno pogovoril z najvišjimi predstavniki organov javnega reda, kajti v dolinski občini opažajo znake nastanka skupine mladih, ki jih ne gre označiti zgolj kot nadležne otroke, temveč kot mladino, ki živi na robu družbe in ki se po svoje izživlja. Pojav je opazen že nekaj let: prišlo jedo izgrede na Kmetijskih dnevih, po raznih osmicah in lani celo na zelo obiskani šagri v Ricmanjih. V glavnem gre sicer res le za vandalska dejanja, vendar nekatere okoliščine kažejo (do zadnjega dogodka je prišlo prav ob praznovanju 25. aprila, do 1. maja nas loči torej le še nekaj dni, poleg tega pa smo žrtve vedno in izključno Slovenci), da ne gre izključiti možnosti načrtne politične provokacije.

Švab je omenil tudi težave pri nadzoru tega divjaštva. Šolsko poslopje pri Domju je namreč večnamensko: služi vrtcu, italijanski in slovenski osnovni šoli, italijanski nižji srednji šoli, poleg tega pa je zraven še telovadnica, ki jo izkoriščajo tudi športna društva. Zato je razumljivo, zakaj mora biti dvorišče stalno odprto, čeprav se ob to marsikdo čisto obregne. Edina rešitev je zato večja koordinacija med učnim osebjem, starši in občinsko upravo, da bi tako lahko bolj skrbeli za upravljanje šolske strukture.

Od petih učiteljev slovenske osnovne šole oziroma otroškega vrtca pa smo v zvezi s tem prejeli naslednji dopis: »Učiteljstvo osnovne šole in otroškega vrtca je dne 26. aprila 1988 ob prihodu v šolsko poslopje opazilo, da je spomenik Mari Samsi, po kateri je naša šola poimenovana, ponovno oskrunjen. Tokrat so neznani vandali sneli in razbili bronasti galeb nad spomenikom. Ogorčeni in naveličani pošiljanja pism občinski upravi zahtevamo, da se odgovorni in politične sile zavzamejo, da se ta nesramna dejanja takoj prenehajo.«

Med predstavniki Občine in KZE

Posvet o preureditvi miljskih socialnih in zdravstvenih služb

Miljski občinski upravitelji so se v preteklih dneh sestali z voditelji Krajevne zdravstvene enote in skupaj pregledali delovanje zdravstvenih služb na območju miljske občine, zlasti v zvezi s preureditvijo krajevne strukture zdravstvenih služb (SAUB). Za Krajevno zdravstveno enoto sta se posveta udeležila predsednik izvršnega organa Bevilacqua in svetovalec De Favento, miljsko občinsko upravo pa so zastopali župan Mutton, podžupan Tremul in odborniki Soldini, Russignan in Menegazzi, sodelovali pa so tudi funkcionarji in tehniki obeh javnih uprav. Upravitelji KZE so med srečanjem zagotovili, da med preurejanjem miljskega sedeža ne bodo premestili nobenih zdravstvenih služb razen radiološke. Občinski odbornik Soldini je namreč poskrbel začasno premestitev vseh ostalih zdravstvenih služb v lokale na Trgu Foschiatti, in to v dogovoru s KZE. V tem okviru so se dogovorili tudi za premestitev sedeža Rdečega križa v druge lokale, seveda v okviru miljske občine. Župan Mutton je opozoril upravitelje KZE na potrebo, da pri preurejanju miljskega sedeža osnovnih zdravstvenih služb upoštevajo tudi odpravo arhitektonskih ovir.

Med posvetom je bil tudi govor o perspektivah za ustanovitev posebne zdravstvene enote pri miljski občini. Predstavniki KZE so izrazili

pri tem pripravljenost začeti pogovore z miljsko Občino, da ugotovijo operativne naloge zdravstvenega okraja in katere zdravstvene funkcije mu bo mogoče dodeliti. Precejšnji del stanika so posvetili tudi razpravi o izboljšanju zdravstvenih in skrbstvenih služb za ostarele občane. Predsednik KZE Bevilacqua je izrazil največjo pripravljenost za iskanje primernih rešitev, pri čemer je dejal, da bi morali biti stroški za zdravstveno in bolničarsko oskrbo gostov Doma za ostarele v breme vsedržavnega zdravstvenega sklada. S tem v zvezi je Krajevna zdravstvena enota pripravljena skleniti z miljsko Občino ustrezno konvencijo.

Okrogla miza o odnosih V-Z

Danes ob 17. uri bo na sedežu Inštituta za preučevanje ekonomskih odnosov z vzhodnoevropskimi državami ISDEE (na Korzu Italia 27) okrogla miza o perspektivah v odnosih med Vzhodom in Zahodom ob koncu osemdesetih let. V razpravi bodo sodelovali: ravnatelj Inštituta dr. Tito Favaretto, izvedenec za mednarodne odnose na Univerzi v Bostonu prof. Vojtech Mastny in bivši italijanski veleposlanik v Bonnu prof. Luigi Vittorio Ferraris.

Na koncertu zborov od Domja, iz Marzabotta in Zagorja

Podpisali listino o prijateljstvu in sodelovanju

Z že obvezno Zdravico in pesmijo Vstajenje Primorske, z govori, stiski rok, objemi, z izmenjavo daril in seveda z burnim aplavzom številnega občinstva, se je v ponedeljek zvečer v dvorani občinskega gledališča France Prešeren v Boljuncu končal dvodnevni obisk pevcev zborov Accademia corale Reno iz Marzabotta, ob katerem je prišlo do podpisa listine o prijateljstvu in sodelovanju z zborom KD Fran Venturini od Domja.

Koncert prijateljstva je bil naslov prireditvi, na kateri so nastopili trije zbori: domači od Domja, ki je bil tokrat gostitelj, pevski zbor Loški glas iz Zagorja ob Savi, ki je že deset let pobraten s pevci od Domja in je tokrat ponovno potrdil dogovor o prijateljstvu in sodelovanju z zborom Fran Venturini, in seveda zbor Accademia corale Reno, ki je s svojim vodjem Raoulom Ostorero pri nas že nastopil pred dvema letoma in ki je ob tokratnem obisku podpisal listino o pobratenju.

O koncertu, ki je navdušil občinstvo, lahko rečemo le najboljše. Vsi trije zbori so se predstavili s programom, ki je obsegal ljudske pesmi in potrdil bogastvo zakladnice slovenske pesmi. Izrazil je do potankosti delano petje oziroma izvajanje, predvsem pa je dokazal veliko ljubezen pevcev do petja, spoštovanje ljudske

glasbe in željo po spoznavanju glasbe drugih narodov.

Nastop pevskega zboru iz Marzabotta je pomenil še nekaj več: v svoj program je namreč vključil štiri pesmi, posvečene uporu proti nacifašizmu, trpljenju prebivalstva Marzabotta in njegovemu prepričanju, da je potrebno premagati zlo in da zmaga pripada tistim, ki ljubijo mir in nočejo nasilja in sovraštva. Med temi pesmi je bila tudi pesem »Koraki - Passi«, za katero je tekst napisal pesnik Ace Mermolja, uglasbil pa jo je dirigent zboru iz Marzabotta Ostorero.

Po koncertu je sledil podpis listine o pobratenju med zborom iz Marzabotta in zborom Fran Venturini ter potrditev listine o prijateljstvu in sodelovanju med zborom od Domja in zborom Loški glas. Na odru so se zbrali pevci vseh treh zborov, njihovi predstavniki, dirigenti in še dve predstavnici gostiteljev v narodnih nošah, govoril pa je predsednik KD Fran Venturini Marjan Spetič. Poudaril je, da je tokratni koncert z obiskom in podpisom listine o pobratenju le logična in naravna posledica dela in stremeljen članov domačega društva po krepljivi stilov z drugimi zbori. To so le koraki na poti širjenja naše kulture, medsebojnega spoznavanja, predvsem pa utrjevanje skupnih idealov miru, svobe, demokracije ter prijateljstva med narodi. Potem, ko je orisal delovanje društva Fran Venturini ter se zaustavil tudi pri 27. aprilu, prazniku Osvobodilne fronte, se je govornik spomnil delavskega praznika prvega maja, ki ga pri nas povežujemo tudi s spominom na partizane, ki so skupno z naprednimi delavci in antifašisti osvobodili naše mesto in pogasili ogenj v tržaški Rižarni. »Prepričani smo, da se boj za uresničitev idealov

miru in prijateljstva izplača in da se s temi ideali tudi vi, dragi gostje, strinjate. In to še krepki našo odločitev po pobratenju, po sodelovanju vašega in našega petja ter po nadaljevanju poti, ki vodi do skupnega cilja — do srečnejšega in pravičnejšega sveta.«

Prireditve se je seveda nadaljevala z večerjo in družabnostjo v kulturnem centru A. Ukmar, kjer so že v nedeljo pridni člani domačega društva pripravili večer, ki je v dvehurnem programu

prikazal delovanje društva Fran Venturini. Na prireditvi so nastopili: otroški in mladinski zbor, mladi harmonikaši, godci z diatoničnimi harmonikami ter Suzana Žerjal in Zoran Lupinc, voditelja glasbene in pevske dejavnosti pri društvu. Sodelovala je tudi ženska pevska skupina Stu ledi, ki je odpela vrsto pesmi iz Rezijske Benečije in iz drugih krajev Slovenije. Lepo in prisrčno prireditev je zaključil harmonikarski ansambel. Naj dodamo, da je v veži doma A. Ukmar Tiberij Maver s pomočjo drugih godcev pripravil razstavo diatonične harmonike, ki je bila deležna še posebne pozornosti.

V ponedeljek dopoldne so gostitelji popeljali svoje goste v Lipico, kjer so si ogledali kraj, kobilarno in njene znamenitosti. Po kosilu so se srečali s pevci iz Zagorja, podpravila pa sta jih sežanski župan Vodpivec in dolinski župan Švab. Ob povratku v Trst so se ustavili še pred spomenikom padlim pred vhomom v kulturni center, kjer so položili vence in se s pesmijo oddolžili spominu padlih.

»Ne bomo pozabili bivanja pri vas, ne bomo pozabili vaše gostoljubnosti, ne bomo pozabili vaše pesmi,« so dejali pevci iz Marzabotta ob slovesu od gostiteljev in prijateljev, ki so si jih pridobili med obiskom.

Neva Lukeš

Po podatkih Statističnega urada Tudi aprila smo v Trstu največ odšteli za obleko

Statistični urad Občine Trst je objavil podatke o gibanju cen osnovnih življenjskih dobrin v tekočem mesecu. Naj takoj zapišemo, da so se pri nas najbolj podražila oblačila, kar je postalo že čisto "normalno", saj se to dogaja iz meseca v mesec. Tržni zakoni bi seveda kazali v nasprotno smer, ker je v Trstu izredno veliko število trgovin z oblačili, to pa pomeni, da je tudi konkurenca močna. Nekdanja prestolnica kavbojk pa se očitno še ni izmotala iz nenaravnega položaja, saj je tod število trgovin z oblačili očitno preveliko, kar razbija tržne zakonitosti. V našem mestu so oblačila tudi izjemno draga, izbira pa je vedno manjša in vedno več je ljudi, ki hodijo po nakupih v bližnjo Furlanijo, kjer je tržišče očitno bolj uravnovešeno.

Na splošno so se aprila cene povišale za 0,3 odstotka, medtem ko je pretekli mesec povprečje življenjskih stroškov znašalo 0,4 odstotka. V primerjavi z lanskim aprilom so se cene povišale za 4,9 odstotka. Najmanj so poskočile cene prehrane, in sicer za 0,1 odstotka, oblačila so dražja za 0,9 odstotka, stroški za energijo pa so porasli za 0,5 odstotka. Stanovanja so dražja za 0,2 odstotka, ostali stroški pa so se povišali za 0,3 odstotka. Podatki veljajo seveda za mesec april.

Številke jasno kažejo, da se Trst glede na cene uvršča med druga velika oziroma večja italijanska mesta. V primerjavi z Bologno, Milanom, Turinom in Genovom v bistvu ni razlik, tokrat so le v Turinu zabeležili nekoliko večji porast življenjskih stroškov, in sicer za 0,6 odstotka. V primerjavi z lanskim aprilom pa so se cene v Bologni, Milanu in Turinu bolj povišale kot v Trstu, le v Genovi je bil povečanje manjši. Zanimivo pa je, da so se v primerjavi z lanskim aprilom izdatki za prehrano najbolj povišali prav v našem mestu, medtem ko je glede na pretekli marec Trst zabeležil minimalni povečanje.

Jasno je, da statistični podatki še ne povedo, katero izmed petih mest je v absolutnem merilu najdražje, vsekakor pa je Trst med njimi. Primerjave z Milanom, Turinom, Bologno in Genovo verjetno niso najprimernejše, ker so to mesta z veliko industrijsko proizvodnjo, skratka, tako imenovano gospodarsko srce Italije, medtem ko je Trst mesto, ki kaže jasna znamenja hiranja. Že samo dejstvo, da gre za demografsko najstarejše izmed petih mest, je dovolj zgovorno. V Trstu živi sorazmerno z ostalimi starostnimi skupinami izjemno visoko število upokojencev, vemo pa, da je draginja za ne pravi Damoklejev meč.

V okviru priprav na programsko konvencijo KPI Minister Antonio Ruberti na posvetu o evropski znanosti in tehnologiji

Senator Chiarante (drugi z leve) med sklepno besedo

»Treba je priznati: za razliko od ZDA in Japonske Evropska skupnost ne razpolaga z nekim svojim učinkovitim modelom znanstvenega in tehnološkega raziskovanja. Se več: doslej se ni še niti pojavil resnično dober, predvsem pa izvedljiv predlog o tem, kako naj bi ta model izgledal.«

Tako je povedal minister za znanstveno in tehnološko raziskovanje Antonio Ruberti, ko je včeraj dopoldne posegel na dvodnevnem posvetu na temo »Znanstveno sodelovanje v Evropi in poti razvoja«, ki se je včeraj pri-

čel v kongresnem centru Tržaškega velesejma. Posvet prireja Komisija za kulturo, šolstvo in raziskovanje KPI v sodelovanju z deželnim partijskim vodstvom, in sicer v okviru priprav na programsko konvencijo, ki jo bo KPI priredila predvidoma sredi junija.

Minister Ruberti je opozoril na nujnost, da ES čimprej najde svojo pot znanstvenega in tehnološkega razvoja, kajti vsako nadaljnje omahovanje bo morala plačati s povečanjem zamude za ZDA in Japonsko. Po ministrovem

mnenju je treba glavni vzrok za to stanje iskati predvsem v "kompleksnosti" Starega sveta, pa tudi v dejstvu, da je skupno evropsko raziskovanje zelo mlado, pravzaprav šele v povojih, saj so prvi programi ES za tehnološko sodelovanje stekli šele pred 8 leti. Ruberti pa je tudi poudaril, da kjer je to sodelovanje resnično zaživelo, je dalo odlične rezultate. Zato se bo Italija dosledno zavzemala za njegovo okrepitev, zlasti na biološkem področju, ki postaja z vseh vidikov iz dneva v dan važnejše.

Resnici na ljubo na vprašanje, kakšen naj bo evropski model znanstvenega in tehnološkega raziskovanja, v včerajšnji razpravi na Tržaškem velesejmu ni nihče niti poskušal zaokrožno odgovoriti. Vsi, od načelnika sekcije za znanstveno raziskovanje pri državem vodstvu KPI Antonina Cuffara, ki je posvet uvedel, do načelnika komisije KPI za kulturo, šolstvo in raziskovanje Giuseppe Chiaranteja, ki je imel zaključno besedo, so poskušali problem pravzaprav predvsem pravilno zastaviti. S tem pa so seveda postavili tudi nekatere pogoje, katerim bi moral pravičen odgovor zadostiti.

Tako je Cuffaro med drugim poudaril, da se ES ne sme omejit na tek za ZDA in Japonsko oziroma na njih opošanje. Pa ne samo zato, ker bi se takšna defenzivna politika po vsej verjetnosti slabo obnesla, ampak tudi in predvsem zato, ker gre za modele, ki so že pokazali svoje meje. »Ameriškega razvojnega modela ni mogoče raztegniti na ves planet preprosto zato,« je dejal Cuffaro, »ker bi to poročilo takšna neravnovesja in protislovja, da bi kaj kmalu prišlo pod vprašaj preživetje človeške in drugih vrst.«

Podobne misli je razvijal tudi Chiarante v svojem zaključnem posegu. »Ne gre za to, da najdemo rešitev, ki bi bila ekonomistično učinkovita,« je dejal. »Živimo v dobi, ki mora na novo premisliti sam pojem razvoja, upoštevajoč dejstvo, da so dobrine omejene, pa tudi dejstvo, da morajo obstajati neke meje v uporabljanju sredstev, ki smo si jih ustvarili. Pomislimo samo na jedrsko energijo in na biotehnologijo. Zaradi težav in porazov, ki smo jim v današnjem času priča, se marsikdo zateka v neakšno romantično odklanjanje znanosti in tehnologije. A to je zgrešeno. Ne gre za to, da se odpo- vemo napredku, marveč za to, da najdemo pravičen razvojni model. Za Evropo in ves svet. Mislim, da je o vsem tem že marsikaj zanimivega povedal Berlinguer, ko je govoril o potrebi po "nerazpisnem razvoju".«

Posamezne aspekte nakazane problematike so na posvetu poglobili podpredsednik senatne komisije za šolstvo in znanstveno raziskovanje Edoardo Visentini, ki je govoril o raziskovanju in univerzi v Evropi, znanstveni svetovalec predsednika zavoda ENEA Ugo Farinelli, ki je obravnaval evropsko raziskovanje novih virov energije, in izredni komisar Centra za raziskave pri Padričah Domenico Romeo, ki je predstavil dejavnost svoje ustanove. Posvet so priredili v Trstu prav zato, ker postaja čedalje pomembnejše znanstveno središče, a priznati je treba, da so se tržaški znanstveniki bolj slabo odzvali na vabilo za udeležbo. Posvet se bo zaključil danes dopoldne z okroglo mizo na temo: Raziskovanje, univerza in industrija v Italiji in Evropi.

Življenje dveh mladih Tržičanov ugasnilo včeraj na Obalni cesti

Na Obalni cesti v bližini Brojence sta se včeraj dopoldne smrtno ponesrečila 22-letni Carlo Brigante iz Tržiča in njegova prav toliko let stara sopotnica Paola Iacono. V prometni nesreči so se lažje ranili trije delavci, doma iz pokrajine Aquila. Med njimi tudi voznik furgona volkswagen, ki naj bi po domnevah preiskovalcev povzročil tragedijo. Voznik, 25-letni Massimo Dosa, bo okrevljal v štiridesetih dneh, 31-letni Riccardo d'Amico se bo moral zdraviti petnajst dni, 25-letnega Renata Vana pa so zdravniki takoj po pregledu odpustili iz bolnišnice.

Tragična nesreča se je pripetila nekaj pred 10. uro dopoldne. Brigante se je za volanom svojega avtomobila fiat 126 z goriško registrsko tablico vozil iz Tržiča proti Trstu. Ob njem je v avtu sedela Paola Iacono. Vreme je bilo sončno in jasno, vidljivost izredno dobra in na Obalni cesti promet dopoldne ni bil pregot. Prav to je verjetno premotilo voznika furgona Masima Dosa. Preričanje je bil, da ni nobene nevarnosti, saj široka Obalna cesta premami marsikatero voznika, da nekoliko odločneje pritisne na plin. Trije delavci so se vozili proti Sesljanu. Med restavracijo Tenda Rossa in Brojenco pa je prišlo do silovite nesreče. Agenti prometne policije domnevajo, da je Doso nenadoma nepredvidno prehitel avtomobil in pri tem zavozil na levo stran cestišča. Usoda pa je hotela, da je prav v tistem trenutku iz nasprotni smeri privozil fiat 127, ki ga je upravljal Brigante. Za zaviranje je bilo že prepozno in mladi voznik ni mogel storiti ničesar, da bi preprečil čelno trčenje. Njegove posledice so bile strašne: Brigante je zaradi silovitega sunka v trenutku izdihnil, njegova mlada sopotnica pa je bila neposredno po nesreči še živa, čeprav je bilo takoj jasno, da je njeno stanje skoraj brezupno.

Na kraj nesreče so kmalu prihiteli gasilci, rešilec Rdečega križa in agenti prometne policije. Bolničarji so z največjo previdnostjo izvlekli iz avtomobila

bila Paola Iacono ter jo naložili v rešilni avtomobil. Briganteja pa je ukleščila skrotovljena pločevina avtomobila, ki so jo morali gasilci prerezati s posebnimi hidravličnimi škarkami. Zdravnica RK Lublijeva je takoj ugotovila, da mu ni več pomoči in je izdala potrdilo o smrti. Ponesrečenca so odpeljali v mrtvašnico glavne bolnišnice.

Za deklo so zdravniki še gojili nekaj

upanja, čeprav so vedeli, da njeno življenje visi na nitki. V nesreči se je namreč hudo potolkla po vsem telesu in dobila tudi težke notranje poškodbe. Zdravniki so ji skušali rešiti življenje s kirurškim posegom in so jo že položili na operacijsko mizo. Še pred operacijo pa so nastopile hude komplikacije in deklo je zgodaj popoldne izgubilo bitko s smrtjo.

Carlo Brigante

Paola Iacono

Požar opustošil majhno stanovanje

V majhnem stanovanju v Ul. Marco Polo 24 je izbruhnil požar in ga skoraj povsem uničil. Nesreča se je pripetila pozno popoldne. Najemnica stanovanja, 28-letna Tiziana Vok, je s svojim 10-letnim sinom sedela v dnevni sobi. Nenadoma pa je zavohala oster vonj po dimu. Ko je spoznala, da gori, je s sinčkom zbežala iz stanovanja in poklicala gasilce. Čeprav so le-ti kmalu prihiteli, je notranjost majhnega stanovanja skorajda povsem zgorela. Plameni so poškodovali otroško sobo, dnevno sobo, kopalnico, manjšo škodo je utrpela le kuhinja.

Vokovo in njenega sina je za nekaj dni vzela k sebi njihova sosedka. Gasilci in agenti letedečega oddelka, ki so uvedli preiskavo o vzrokih požara, domnevajo, da je ogenj zanetila akumulacijska peč na olje.

■ V dvoranci pri cerkvi sv. Marije Device na Trgu Valmaura 7 bo jutri s pričetkom ob 18. uri diskusijsko srečanje o problematiki preseljevanja človeških organov. Govorili bodo predsednik tržaške Pokrajine Locchi, direktor Inštituta za anesteziologijo in oživljanje Giuseppe Mocavero, primarij urološkega oddelka katarinske bolnišnice prof. Gian Maria Tonini, primarij kardiokirurškega oddelka glavne bolnišnice prof. Bruno Branchini in bogoslovni profesor msgr. Tarcisio Bosso. Večer bo uvedel občinski odbornik Calandrucchio.

Posl. Sannella na pogovorih o železarni

V Trstu in Vidmu se je včeraj mudil poslanec Benedetto Sannella, odgovorni za železarsko industrijo v poslanski skupini KPI. Srečal se je z deželnim odbornikom za industrijo Carbonejem, s člani tovarniškega sveta škedenjske železarne, z njenim vodstvom in z videmskim industrijcem Pittinijem, ki je zavodu IRI že predložil načrt za preustroj železarne AIT. Komunistični poslanec je prišel v Trst, da bi zbral vse informacije o tem obratu, in to pred napovedano razpravo o načrtu Finsider za razvoj železarskega sektorja med parlamentarnimi predstavniki in odgovornimi pri podjetjih z državno udeležbo.

Po srečanjih je Sannella včeraj izjavil, da se mora vlada odločno zavzeti za bodočnost škedenjske železarne in jamčiti za njeno nadaljnjo proizvodnjo. »Sedaj je nujno,« je izjavil poslanec, »da se IRI in Finsider čimprej izrečeta o industrijski in finančni sprejemljivosti ponudb, ki so jih dali zasebniki. Finsider se ne more rešiti svoje odgovornosti z izjavami o zaprtju železarne, ki je po svoji specifični proizvodnji surovega železa pomembna za celotno italijansko ozemlje. V prvi vrsti pa se mora vlada na ravni EGS zavzeti za to, da ohrani sedanjo raven italijanske železarske dejavnosti. Brez tega,« je zaključil Sannella, »bodo vsa prizadevanja povsem zaman.«

Tudi pri nas zaskrbljenost zaradi strupenih grenivk

Vest o zastrupljenih agrumih iz Izraela, ki je včeraj razburila javnost v Laciju, kjer so našli prve zastrupljene sadeže, je zaskrbljujoče odjeknila tudi v našem mestu. Tržaško pristanišče je namreč ena najpomembnejših prehodnih točk za prevoz izraelkih agrumov v Zahodno Nemčijo, Švico, Avstrijo in Češkoslovaško.

Dr. Botteghelli, nadzornik za higieno in ekologijo pri Tržaški krajevni zdravstveni enoti, je povedal, da so grenivke, pomaranče in limone, torej vsi sadeži z luknjičasto lupino, že približno teden dni pod nadzorstvom KZE. Ljudje takrat še niso vedeli, da so grenivke "jaffa" morda zastrupljene, vse pa kaže, da so bili uradni krogi že obveščeni o tem. Tržaška KZE je torej že pred nekaj dnevi v laboratorijih skrbno analizirala vzorce izraelških sadežev iz tržnice na debelo, kjer nabavljajo sadje vse krajevne trgovine s sadjem in zelenjavo. Vse kaže, da trenutno ni nobene nevarnosti. Dr. Botteghelli je opozoril, da čaka na uradno sporočilo ministrstva za zdravstvo, ki mora odrediti zaple-

nitev grenivk v vsej državi. Dokler do tega ne bo prišlo, bodo sadeži še v prodaji, čeprav je pričakovati, da se bo njihova nabava znatno zmanjšala.

Kaže, da KZE in Laboratorij za higieno in profilakso doslej še nista analizirali grenivk v skladišču tržaškega pristanišča, kjer naj bi bilo okrog 20 ton izraelških sadežev, namenjenih predvsem severoevropskim tržiščem. V lanskem letu je iz Izraela prispelo v Trst kar 93 tisoč agrumov "jaffa".

Trenutno so zastrupljene sadeže našli le v Laciju. Kaže, da so jim neznanci z injekcijsko iglo vbrizgnili strup modrikaste barve. Dogodek, ki je prišel na dan včeraj, pravzaprav ni novost, saj smo v svetovnih kronikah lahko že večkrat zasledili primere zastrupitve hrane.

Deželni odbornik za zdravstvo in higieno Luigi Manzoni opozarja vse prebivalce, naj bodo skrajno previdni. Agencijske vesti in državna poročila pa so v večernih urah objavili vest, da je ministrstvo za zdravstvo odredilo zaplenitev grenivk v vsej Italiji.

Burja izrula stoletna hrasta

Izredno močna burja je izrula dva stoletna hrasta, ki sta rasla na dvorišču tovarne akumulatorev Elettrochimica v Ul. Caboto 28. Vetrni je dva dni neusmiljeno bičal. Včeraj dopoldne se je ogromen hrast, ki ga je nedeljsko in ponedeljkovo slabo vreme hudo prizadelo, nenadoma zrušil na streho bližnje mehanične delavnice. Contento in povzročil okrog 8 milijonov lir škodo. Drugo drevo pa se je uvelo v krošnje bližnjih hrastov. Če bi bilo prav na drugo stran, bi s svojo težo padlo gotovo hudo poškodovalo zid tovarne.

V Ul. Caboto so prispeli gasilci iz Milja in Trsta, ki so po dveh urah dela končno le odstranili drevesi z dvorišča. Gasilci so najprej porezali mogočne veje stoletnih hrastov in razrezali debelo. Nato so z žerjavom dvignili odžagane dele dreves in jih odpeljali.

Razgovor s predavateljico Lili Čebulec

KD Slovan pripravilo tečaj o zeliščih, čajih in sokovih

Kulturno društvo Slovan s Padrič je priredil tečaj s tremi zanimivimi in koristnimi predavanji dr. Lili Čebulec na temo »Domača zdravila in zelišča, čaji in sokovi«. Prvo predavanje je bilo že v petek, 15. t. m., drugo v torek, 19. t. m., tretje predavanje pa bo jutri in bo zaključilo to pobudo, ki je naletela med domačini na zelo lep odziv.

Poiskali smo Lili Čebulec kar v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer je čakala na vaje domačega ženskega pevskega zbora. »Že pred časom sem imela po tržaškem radiu ciklus predavanj na to temo. Zanimanje je bilo, kot kaže, kar precejšnje, saj se je oglasilo več poslušalcev, pa tudi sama sem prejela pisma in telefonske pozive s prošnjami za razna pojasnila in nasvete. To, da sem se lotila teme, ki je danes zelo iskana in privlačna, je verjetno vodilo tudi Padričarje, da so me zaprosili za serijo treh predavanj, ki zajemajo prav področje zdravilnih zelišč, čajev in sadnih sokov.«

Na prvi večer je predavateljica prišla »oborožena« z vrsto zelišč, ki ne bi smela manjkati na naših vrtovih: to so rožmarin, sivka, hren, pehtran (»dracuncolo« po italijansko), kamilice, slez, poprova meta, srčno zelje ali melisa, koromač itd. »Prvo predavanje sem posvetila predvsem pravilni prehrani in uporabi zdravilnih zelišč pri njeni pripravi. Razgovor se je hitro razživel, saj so udeleženci (okrog 20) pokazali, da že dobro poznajo razna zelišča. Sama sem govorila o pomenu teh zelišč za našo prehrano in o njihovem blagodejnem vplivu na prebavo; potem pa smo skupno ugotavljali, kakšen pomen imajo posamezna zelišča na naše zdravje. S seboj sem prinesla tudi stročnice in semena s priporočilom, da bi jih čim pogosteje uporabljali v vsakdanji prehrani. Tu sem na primer omenila fižol, grah, lečo, sojo, ječmen, ovsene kosmiče, proso, zdrobljeno koruzo in pridala več receptov za pripravo vseh teh stročnic na nov, morda bolj okusen način. Vesela sem bila, ko so se udeleženci takoj pridružili mojemu izvajanju in tudi sami do-

dali vrsto lastnih receptov, pač iz svojih izkušenj.«

Drugo predavanje je bilo v torek, ko je predavateljica spregovorila o domačih čajih, ki jih je mogoče nabrati v bližini doma, ali pa na krajšem izletu. »S seboj sem prinesla razne čaje, pa tudi sveže rastline. Skuhala sem dve mešanici čajev: eno smo sladili s sladkorjem, drugo z medom. In tudi ob tem se je razvila diskusija o zdravilnih lastnostih medu, propolisa itd. Tu je bil tudi govor o koristnosti raznih čajev in mešanici proti nespečnosti, proti živčni utrujenosti, za dobro prebavo, proti pomanjkanju apetita itd. Svetovala sem vsem, da tudi sami nabirajo zelišča, seveda ne ob cestah, kjer je velik avtomobilski promet. Za živčno izčrpanost sem na primer svetovala čaj iz mešanice kamilic, rmana, melise, mete in šipka. Svetovala sem jim tudi čaje proti visokemu krvnemu pritisku, za delovanje jeter in ledvic, proti revmatičnim obolenjem itd.«

Tretje predavanje bo, kot rečeno, jutri. »Na njem bom govorila o sadnih sokovih, o pripravi sirupov, marmelad in sadnih sokov. Prinesla bom s seboj sokovnik in tudi v praksi pokazala, kako se razni sokovi izdelujejo. Prinesla bom tudi razne pripravljene sokove in sirupe, da jih bodo sami pokušili.«

Odkod toliko ljubezni do zdravilnih zelišč in čajev?

»Že moja mama je imela zlato roko za pripravo raznih zeliščnih mešanic. Tudi sama sem prišla do spoznanja, da je prav, če človek popije čim več tekočine. In kaj je boljšega, kot pozimi topel, poleti pa mlačen čaj? In ker sem si mislila, da me boste to vprašali, mi je spomin nehoti splaval v tiste čase, ko sem še bivala v Dijaškem domu in so nam zvečer prinesli v posteljo topel čaj. Oh, kako dober je bil tisti čaj!«

Ste torej zadovoljni s tem tečajem in z udeleženci?

»Zelo sem zadovoljna. Upam, da sem jim posredovala kaj koristnega. Sama pa se jim tudi zahvaljujem za pozornost in za vse pripombe in recepte, ki so mi jih posredovali.«

NEVA LUKEŠ

Jutri v Prosvetnem domu

Koncert kitarista Igorja Starca na Openskih glasbenih večerih

Jutri ob 20.30 bo v Prosvetnem domu na Opčinah glasbeno srečanje, tokrat v celoti posvečeno kitari. Na koncertu, ki sodi v cikel Openski glasbeni večeri, bo nastopil mladi domači kitarist Igor Starc.

Kitarist, ki je našemu občinstvu dobro znan, je dokončal študij kitare na tržaškem konservatoriju Tartini. Sedaj je pedagog na šoli Glasbene matice v Trstu in istočasno nadaljuje podiplomski študij na konservatoriju. Pogosto-ma nastopa kot solist, pa tudi v raznih komornih zasedbah (kot solist je že igral s Komornim orkestrom RTV Ljubljana, v duu s prečno flavto oz. klavirjem ipd.)

Četrtek koncertni spored vključuje dela H. Ville-Lobosa, F. Morena-Torrore in na koncu še skladbo sodobnega tržaškega skladatelja Giampaola Corala.

V gledališču Rossetti druga premiera Pirandellove trilogije

Drevi se bo v gledališču Rossetti pisalo drugo dejanje Pirandellove trilogije o »teatru v teatru«. Ob 20.30 se bo namreč zavesa dvignila nad uprizoritvijo »Šest oseb išče avtorja«, ki pomeni drugo poglavje iz načrta Teatra Stabile, da v treh letih, z istimi igralci in istim režiserjem, uprizori Pirandellove igre na gledališko tematiko. Lani so namreč igrali »Nocoj bomo improvizirali«.

Kot rečeno, režija je zaupana Giuseppe Patroniju Griffiju, ki je skušal na svojevrsten način posredovati »Pirandellove eseje o gledališču«. Zanimivo je tudi, da je scena enaka lanskoletni uprizoritvi, le obogatena je z novimi elementi. V glavnih vlogah bodo nastopili Mariano Rigillo, Ilaria Occhini, Vittorio Caprioli, Giovanni Crippa, Laura Marinoni in Caterina Boratto.

Prispevek grafologije k mednarodnemu letu miru

»1988: prispevek grafologije k mednarodnemu letu miru« je naslov tridnevne vsedravnega srečanja, ki bo jutri ob 16.30 v dvorani Trgovinske zbornice na Ul. S. Nicolò 5. Pobudnik srečanja je tržaški odsek Italijanskega grafološkega inštituta. Predavali bodo: V. Tarantino, P. Cristofanelli, R. Trevisani, A. Bravo, A. M. D'Alessandro, M. Alario, S. Gentili, A. Valetta, E. Crotti, A. Magni in A. Paronuzzi. Urad grafološkega zavoda (Trg papeža Janeza XXII. št. 6) je vsak petek od 18. do 19. ure na razpolago za katerokoli dodatno informacijo.

Uspeh Gorupovega Deština v KD Rovte-Kolonkovec

V soboto zvečer je bila gost kulturnega društva Rovte-Kolonkovec skupina SKD Tabor z Opčin, ki se je predstavila z narečeno enodejanko Deštin. Kot smo že večkrat zapisali, jo je spisal, režiral in tudi v njej odigral glavno vlogo Drago Gorup, ob njem pa sta z uspehom natopila še Ljuba Košuta in Viktor Sosič.

Ni prvič, da openski igralci gostujejo na Kolonkovcu. Domačini jih že poznajo in močno cenijo. Tako jih je tudi tokrat pričakala polna dvorana ljudi, ki ni samo z zanimanjem spremljala dogajanje, temveč se je v igro

in v dogajanje na odru tako vživela, da je še sama sodelovala z raznimi spomini, potem pa seveda še z navdušenim ploskanjem počastila nastopajoče, kar je bil dokaz hvaležnosti in tudi navdušenja nad tem kar so videli, poslušali, kar jih je tako potegnilo v spomin na povojne čase in kar jim je obudilo spomine na mlada leta.

Zahvala, ki jo je v imenu društva izrekel predsednik, je vsebovala tudi željo, da bi do podobnih gostovanj čimprej spet prišlo in da bi bila čimbolj pogosta.

Galerija

UL. SV. FRANČIŠKA 20

Vas vabi jutri, 28. aprila, ob 18. uri na otvoritev grafične razstave

EDIJA ŽERJALA
Letni časi

GOSPODARSKO DRUŠTVO

NA KONTOVELU

sklicuje v prostorih Društvene

gostilne

88. REDNI LETNI OBČNI ZBOR

v petek, 29. aprila,

ob 20. uri v 1. sklicanju,

ob 21. uri v 2. sklicanju.

gledališča

ROSSETTI

Nocoj ob 20.30 bo v gledališču Rossetti premiera Pirandellovega dela ŠEST OSEB IŠČE AVTORJA v režiji G. Patronija Griffija. V abonmaju: odrezek št. 10. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

VERDI

Operna sezona 1987/88.

Jutri ob 20. uri (red H/E) bo na sporedu osma predstava Verdijeve opere AIDA. Dirigiral bo Rico Saccani, režiral Virginio Puecher.

Pri blagajni gledališča so v teku vpisovanja novih in obnove starih abonmajev za simfonično komorno sezono.

LA CONTRADA

TEATRO CRISTALLO

V soboto, 7. maja, ob 20.30 bo v gledališču Cristallo premiera dela LA LEGGENDA DI CARNEVALE. Tekst in režija Francesco Macedonio.

razstave

V Kraški galeriji v Repnu razstavlja grafične liste svojega zadnjega ciklusa MARJAN KRAVOS.

V galeriji Cartesius razstavlja do 6. maja slikarka MEGI PEPEU.

Kulturno-umetniško društvo Prints je pripravilo v restavraciji XX Secolo v Vižovljah št. 1 (Sesljan) razstavo PODOBE V BEGU slikarja PAOLA PASCUTTA, ki bo odprta do 8. maja. Urnik: od 11. do 15. ter od 17. do 1. ure (zaprti bo ponedeljkij).

V galeriji Rettori Tribbio 2 razstavlja do 6. maja, po običajnem urniku, slikar OSVALDO PERUZZI.

V Beneški hiši v Miljah - Calle Oberdan - razstavlja do 30. t. m. slikar CORRADO ALZETTA. Urnik: 17.00 - 20.00, ob praznikih 10.00 - 13.00.

V Beneški hiši v Miljah - Calle Oberdan - je odprta razstava likovnih izdelkov, ki so jih pripravili otroci pod vodstvom slikarja Zeba. Razstavo je organiziral krožek Tina Madotto, Pončana 14.

včeraj - danes

Danes, SREDA, 27. aprila 1988

ZITA

Sonce vzide ob 5.58 in zatone ob 20.07 - Dolžina dneva 14.09 - Luna vzide ob 15.32 in zatone ob 4.10.

Jutri, ČETRTEK, 28. aprila 1988

VITAL

PLIMOVANJE DANES: ob 2.41 najnižja -24 cm, ob 8.10 najvišja 14 cm, ob 13.52 najnižja -30 cm, ob 20.25 najvišja 43 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 16,3 stopinje, zračni tlak 1013,7 mb narašča, veter 8 km na uro zahodnik, vlaga 60-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje razgibano, temperatura morja 13 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Sara Candotti, Giorgia Palin, Martina Balbi, Jasmin Schnabl, Francesca Papagno, Sara Zupancich, Martina Sustersich.

UMRLI SO: 59-letni Alfredo Zingarelli, 81-letni Antonio Ardessi, 66-letni Silvano Franzolini, 75-letni Vincenzo Radolli, 64-letni Rodolfo Pecenko, 70-letni Mario Dolce, 54-letni Ottavio Zaccigna, 78-letna Pierina Sergatti, 56-letna Anita Conti, 95-letna Margherita Zanette, 65-letna Bruna Zorn, 85-letni Nicola Fuggiano, 81-letna Maria Delise, 84-letna Diva Beltrame, 77-letna Giovanna Kante, 54-letni Ernesto Vatta, 77-letni Guido Zorn, 53-letni Gennaro Perrelli.

DNEVNA IN NOČNA

SLUŽBA LEKARN

Od torka, 26.,

do sobote, 30. aprila 1988

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Largo Piave 2, Borzni trg 12, Miramarski drevored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Ul. Flavija 89 (Zavljje).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Largo Piave 2, Borzni trg 12, Miramarski drevored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Trg Ospedale 8, Istrska ulica 35, Ul. Flavija 89 (Zavljje).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Istrska ulica 35, Trg Ospedale 8, Ul. Flavija 89 (Zavljje).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

razne prireditve

Odbor Zveze vojnih invalidov NOV in Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja za Tržaško ozemlje prireja ob obletnici ustanovitve OF danes, 27. t. m., ob 17.30 v prostorih Odseka za zgodovino v Trstu - Ul. Petronio 4 - predavanje ravnatelja NŠK Milana Pahorja na temo PROTIFAŠISTIČNO GIBANJE NA TRŽAŠKEM 1937-1941 IN ZACETEK OF.

Glasbena zadruga Ars Nova vabi staro in mlado na POMLADANSKI PLES v soboto, 30. aprila, ob 21. uri v Športno-kulturnem centru v Zgoniku. Vabljeni!

Mladinska skupina P. Tomažič prireja v okviru štafete miru v soboto, 30. aprila, KULTURNI VEČER. Na sporedu: ob 19. uri zbirališče na trgu v Nabrežini; ob 19.30 odhod štafete proti Križu; ob 20.30 koncert v Ljudskem domu v Križu z nastopom pevskih zborov MPZ Vesna, DPZ Vesna, Mladinskega zbora Skupnosti Italijanov z Reke in vokalno-instrumentalne skupine 4J iz Koroške; ob 22.30 kres v organizaciji mladine iz Križa.

Krožek mladih komunistov Zahodnega Krasa in sekcija KPI J. Verginella prireja PRVOMAJSKI PRAZNIK v nedeljo, 1. maja. Na sporedu koncert godbe iz Križa, govor, zvečer pa ples z ansambлом Taims.

SK Devin in ŠD Sokol priredita v petek, 29. t. m., ob 20.30 v dvorani Igo Gruden v Nabrežini predavanje s filmi o SPUSTU PO REKI JUKON V KANADI. Predaval bo Tomaž DEVETAK. Vabljeni!

KD F. Venturini prireja v nedeljo, 1. maja, ob 15. uri v Centru A. Ukmar-Miro pri Domju V. obmejno srečanje godcev na diatonično harmoniko GLAS HARMONIKE. Delovali bodo dobro založeni kioski. Vabljeni!

koncerti

Do 29. t. m. bo Komorni orkester gledališča Verdi pod vodstvom Severina Zannerinija nastopal v raznih kasarnah naše dežele: danes, 27. t. m., v kasarni Berghinz v Vidmu, jutri, 28. t. m., v Villi Vicentini in 29. t. m. v kasarni Feruglio v Pušji vasi.

SKD Tabor - OPENSKI GLASBENI VEČERI - Jutri, 28. aprila, ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah koncert kitarista Igorja Starca. Na sporedu H. Villa-Lobos, F. Moreno-Torroba, G. Corral. Vabljeni!

Glasbena matica Trst vabi na koncert dua: Vladimir Nikolič - violina in Marija Di Pasquale - klavir, ki bo v petek, 29. t. m., ob 18. uri v Gallusovi dvorani, Ul. R. Manna 29. Na sporedu Ysaye, Bettinelli, Mozart, Brahms in Chopin. Vabljeni!

izleti

Sekcija VZPI-ANPI Evald Antončič iz Križa prireja od 6. do 10. maja izlet v Neapelj, Sorrento in Caserto. Vpisuje Ferdinand Bogatec (tel. 220175). Na razpolago je še nekaj mest.

kino

ARISTON - 16.00, 19.00, 22.00 L'insostenibile leggerezza dell'essere, r. Philip Kaufman, i. Daniel Day Lewis, Juliette Binoche.

NAZIONALE IV - 16.15, 22.15 Pazzo, dram., ZDA 1987, r. Martin Rih, i. Barbara Streisand, Richard Dreyfuss.

EXCELSIOR II - LA CAPPELLA UNDERGROUND - 16.45 Cuori nel deserto, kom., ZDA 1987, r. D. Deitch; i. H. Shaver, P. Charbonneau.

EXCELSIOR I - 18.15, 22.15 Stregata dalla luna, dram., ZDA 1987, r. Norman Jewison, i. Cher.

NAZIONALE II - 16.30, 22.00 Quella villa in fondo al parco, shr., □.

NAZIONALE I - 16.15, 22.00 Fuga dal futuro, fant., r. J. Kaplan, i. M. Broderick.

FENICE - 18.15, 22.15 Topo Galileo, kom., i. Beppe Grillo, Jerry Hall.

GRATTACIELO - 17.00, 22.15 Saigon, dram., i. Willem Defoe, Gregory Hines, □.

MIGNON - 17.00, 22.15 L'attrazione, porn., □□

EDEN - 15.30, 20.00 Lui, lei... e mia

moglie, porn., □□.

NAZIONALE III - 16.15, 22.15 Anche le

ragazze lo fanno, porn., □□

VITTORIO VENETO - 16.15, 22.15 Senza

via di scampo, krim., r. Roger Donaldson, i. Kevin Costner, Gene Hackman.

CAPITOL - 17.30, 22.00 Dentro la notizia, dram., ZDA 1987; r. J. L. Brooks; i. W. Hurt, H. Hunter, A. Brooks.

LUMIERE FICE - 16.30, 22.00 Come sono

buoni i bianchi, kom., It./Sp. 1987, r. Marco Ferreri, i. Michele Placido, Maruska Detmers.

ALCIONE - 16.00, 22.00 Il bacio della

donna ragno, dram., ZDA/Braz. 1985, 119; r. Hector Babenco, i. William Hurt, Roul Julia.

RADIO - 15.30, 21.30 Karin, moglie vog-

liosa, porn., □□.

Prepovedano mladini pod 14. letom □ -

18. letom □□

menjalnica

Ameriški dolar	1232.—
Nemška marka	740.—
Francoski frank	217.—
Holandski florint	660.—
Belgijski frank	34.—
Funt sterling	2310.—
Irski sterling	1950.—
Danska krona	191.—
Grška dragma	8,50
Kanadski dolar	970.—

razna obvestila

KD Kraški dom vabi jutri, 28. t. m., na REDNI OBČNI ZBOR, ki bo ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju v Bubničevem domu v Repnu. Vabljeni!

Zadruga Naš Kras sklicuje svoje člane na REDNI LETNI OBČNI ZBOR, ki bo v prvem sklicanju 28. t. m. ter v drugem sklicanju 29. t. m., vedno ob 20. uri v Kraški hiši v Repnu.

V soboto, 30. aprila, bo na barkovljanskem pokopališču POČASTITEV PADLIH. Začetek ob 17.30. Vabljeni vsi!

ROBI!

Da bi od-kril
svojo piramido

Magnet
26. 4. 1988

Natanko včeraj si je sredi Ljubljane z uspešno apologijo svojega doslej najpomembnejšega projekta pridobil naziv svobodnega umetnika-arhitekta

ROBI STAREC

Novopečenemu posiljevalcu okolja

čestitajo vsi njegovi bivši
in sedanji zihlerlovci.

čestitke

Danes slavi naš dragi RAFAEL TUL 60 let. Še na mnoga zdrava in srečna leta mu voščijo žena Ervina, hčeri Radojka in Nevenka z družinama ter vnuka Žiga in Primož.

Včeraj, 26. t. m., je ROBI STAREC postal arhitekt. Mnogo sreče in uspeha mu želijo nono in nona, stric Silvij, Emi in bratranec Dean.

mali oglasi

V DUTOVLJAH št. 144 je odprl osmico Albin Tavčar. Toči belo vino in teran. OSMICO je odprl Robert Pipan v Mavinjah.

OSMICO je odprl Alojz Kante - Praprotni. Toči belo in črno vino.

OSMICO ima Mario Gruden v Nabrežini. Toči belo in črno vino.

OSMICO je odprl Švara v Trnovci na št. 14. Toči belo vino in teran.

PRODAM avto fiat 126 v dobrem stanju. Tel. 226192.

PRODAM nezazidljivo zemljišče ob cesti Opčine-Repen. Tel. 211324.

PRODAM vespo 125 PXE, letnik '82, črne barve, v dobrem stanju, po ugodni ceni. Tel. 229237.

PRODAM 4-metrski čoln z motorjem evinrude 20 HP ter prikolico po ugodni ceni. Tel. 231846.

20-LETNO DEKLE z opravljenim višjo srednjo šolo in znanjem strojepisja išče kakršnokoli zaposlitev. Tel. 200782.

ZOBOZDRAVNIK Ivo Petkovšek, Ul. Canova 2, sporoča, da ima novo telefonsko številko: 360870.

ORODNI MEHANIKA prost vojaščine dobi zaposlitev v kvalificirani delavnici. Klicati ob delovnih urah na št. 824498.

IŠČEM V NAJEM hišico ali stanovanje na Krasu ali v okolici Trsta za določeno obdobje. Tel. 827

Renzo Arbore s kolegi v obljubljeni deželi

Po uspehih in naporih oddaje *Indietro tutta* se je Renzo Arbore podal v "obljubljeno deželo" New Orleans (tako jo je namreč sam označil), "da bi splaknil cunje v Missisipiju". Ob povratku ga čaka še nekaj obveznosti, ki bi znale biti nadvse prijetne, in verjetno celo nagrada.

Uspeh oddaje *Indietro tutta* se je raztegnil tudi na ploščo *Disco meraviglioso* - 400 tisoč prodanih izvodov, s katerimi so si Arbore in kolegi zaslužili zlato in platinasto ploščo. To jim je predal sam predsednik družbe *Ricordi* na uspeli plesni veselici in svečanosti.

V New Orleans se je Arbore odpravil z avtorjem oddaje *DOC Ugom Porcellijem* in maljšim sodelavcem *Gegejem Telesforom*, ki je zaslovel prav v tej oddaji. S tamkajšnjega jazz festivala bodo pripravili kakih 10 neposrednih prenosov za oddajo *DOC in*, tako kaže, še nekaj posebnih oddaj.

Sicer bo Arborejevo življenje dokaj razgibano tudi po vrnitvi. Skoraj gotovo - vsaj tako napoveduje prvi pregled dospelih glasovnic - bo s kolegi prejel *Telemacka*, ki ga bodo podelili 9. maja v Milanu. Nato bo na vrsti spet jazz, ki je priljubljenemu showmanu tako pri srcu: kot posebni dopisnik se bo udeležil jazz festivala v Umbriji (ki ga bo letos prenašala druga državna televizijska mreža) in nato blues festivala v Pistoji. Sicer tudi razmišlja o novi oddaji za naslednjo sezono. Ta ne bo nadaljevanje *Indietro tutta*, ampak nekaj povsem novega in verjetno prav tako uspešnega, kot je vse, česar se Arbore loteva v zadnjih letih.

ženska in njena stvarnost

breda pahor

Italijani najboljši ljubimci

Ko se na obzorju enega izmed najuspešnejših italijanskih pojavov vseh časov, ki so ga globalno označili za »made in Italy«, zbirajo prvi temni oblaki, je žarek sončnega upanja spet posijal na zadnje čase nekoliko obledeli mit o nenadkriljivosti italijanskega ljubimca. Pričevanje o kakovosti do prejšnjega desetletja izredno čislane artikla, ki se je do zasluženega slovesa dokopal zlasti v vročih poletnih dneh in v omamnih nočeh vzdolž vse italijanske obale, je tokrat prišlo iz povsem nenadejanih krogov. *Latin loverje*, vendar izključno italijanskega porekla, je na vrh svetovne lestvice najboljših ljubimcev namreč uvrstila feministka Germaine Greer.

Znana predvsem kot avtorica del, ki jih uvrščajo med temeljne spise svetovnega feminističnega gibanja in ki so v preteklosti vžgala številne idejne polemike, se je tokrat podala na oprijemljivejše področje spolnosti. Vendar bojeviti Germaine, ki je avstralskega porekla, a si je za svojo novo domovino izbrala Veliko Britanijo, Angleži niso zamerili samo slavošpeva italijanskim moškem. V istem članku, ki opeva zapeljive lastnosti Italijanov, G. Greer namreč pripisuje Angležem odločno nagajenje k homoseksualnosti.

V stilu, ki je značilen zanjo, čeprav je snov razprave nekoliko neobičajna, je avstralska feministka na kratko, a učinkovito označila moške pripadnike raznih narodov. Kot rečeno, so Italijani prvi na lestvici, Francozi so tudi precej dobro uvrščeni, le da so preveliki narcizisti. Od Angležev si ženske s spolnega vidika ne morejo veliko obetati, kot niti do Avstralcov, ki so glede te karakteristike »njihovi bratrance«. Američani so nekoliko preplahi, Arabci ženske menda zadovoljujejo, vendar jih radi zamorijo ali pa vsaj redno varajo (kot trdijo drugi viri na osnovi lastnih izkušenj).

V čem naj bi se Italijani v tolikšni meri odlikovali v primerjavi z moškimi drugih narodnosti? Germaine Greer nima dvomov: »Italijanski moški so najboljši ljubimci na svetu, ker znajo pri ženskah ustvariti občutek, da so zaželenje. Nadalje ustvarijo vi-

dez, da so zaljubljeni ter jim je všeč ljubkovanje in božanje«.

Ob takšnih izjavah, ki so izšle na straneh angleške revije *Woman's Journal*, so se oglasili številni strupeni jeziki (moški in ženski), ki so seveda javno spraševali, od kod tolikšno poznavanje obravnavanega predmeta s strani intelektualke, ki se navadno spopada z »višjimi zadevami«. Poznavalci in prijatelji avstralske feministke sicer menijo, da gre za eno izmed tolikih spretnih in ironičnih provokacij, zaradi katerih je pravzaprav Germaine Greer tudi zaslovela.

Očitno pa angleški humor ne sprejema kritik na račun spolnih vrlin svojih moških, če so se zaradi ocen G. Green uradno zgražali celo vladni krogi. Najbolj jedka je bila znana časopisna komentatorka Jean Rock, ki je na vplivnem *Daily Express* zapisala, da so se izpod biča dolgega jezika G. Green rešili samo italijanski »plemiski konji«. Ob tem pa se je še zlobno vprašala: »Kaj neki sili gospo Germaine Greer, da skače po moškem libidu kot kenguru, ki se stara?«

V obrambo tez avstralske intelektualke je treba povedati, da se je z njimi strinjalo veliko žensk, ki so jih naknadno vprašali za mnenje o tej temi. Nekatere so sicer med *latin loverje* na zadovoljivi ravni skušale vključiti tudi Špance, vendar so iz soočanja pričevanj o najnepozabnejših spolnih doživetjih Italijani izšli kot absolutni zmagovalci.

Poleg velikega smisla za lokalpatriotizem, ki so ga v tem zgodovinskem trenutku pokazale vse sprašene znane predstavnice ženskih italijanskih vrst, je za italijanske barve uspešno navijala tudi slovita Madonna. Dobro obveščeni krogi trdijo, da zelo prepričano razkazuje napis na priljubljeni T-shirt »Italians do it better« (Italijani to počno bolje).

Senca na težko pridobljeno slavo, ki so jo v svet ponesli tudi nekateri med najbolj znanimi italijanskimi filmskimi režiserji, pada dandanes edinole zaradi zadržanja moških na odgovornih položajih ali tistih, ki so uspeli v poklicu. Preobremenjeni so z delom in s skrbmi, ki jim jih nalaga huda konkurenca v poklicu, da bi lahko v dovoljšnji meri gojili svoje

Germaine Greer, ki je s svojimi trditvami razburila predvsem Angleže

naravne talente. Vendar, vsaj tako tolažijo ženski mednarodni svet dobroobveščeni viri, si tudi uspešni poslovneži ukradejo čas za "romantične počitnice".

Ker pač kot vselej osebna izkušnja največ velja, Germaine Greer poziva vse ženske sveta, naj se podajo v Italijo na krajše ali daljše prijetne počitnice. Za takšen nasvet so ji še najbolj hvaležne turistične ustanove v Italiji, ki so na račun osvajaških kvalitete domače moške favne še do nedavnega v poletnih mesecih zapolnile drugače ne pretirano omamne plaže vsestransko gostoljubne Romagne.

Kajpak je bilo slišati kakšen kritičen glas tudi iz vrst italijanskih žensk, ki so iz objektivnih razlogov najbolj poklicane, da dajo o italijanskih moških globalnejšo oceno. Najostrejša je bila parlamentarka Gianna Schelotto po poklicu psihoterapevt. Ne glede na osvajaške sposobnosti je po njenem mnenju italijanski moški zelo reden pacient strokovnjakov za zdravljenje motenj v spolnosti. »Sicer pa,« pravi z neomiljeno polemično noto, »bil bi že skrajni čas, ko bi italijanske moške, po krivem ali zaradi resničnih zaslug, začeli uvrščati na drugačne lestvice 'najboljših moških'.«

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana	TV Koper
7.15 Inf. odd.: Uno Mattina 9.35 Variete: Dadaumpa 10.30 Dnevnik 10.40 Rubrika: Okrog nas 11.30 Nadaljevanka: Michele Strogoff 12.00 Dnevnik - kratke vesti 12.05 Variete: Pronto... è la Rai? 13.30 Dnevnik 13.55 Dnevnik - tri minute 14.00 Pronto... è la Rai? (2. del) 14.15 Dokumentarec: Quarkov svet 15.00 Inf. oddaja: Odperta šola 16.00 Otroška oddaja: Big! 17.55 Rubrika: Danes v Parlamentu 18.00 Dnevnik - kratke vesti 18.05 Variete: Parola mia 19.30 Rubrika: Knjiga - prijateljica 19.40 Almanah in vreme in dnevnik 20.10 Nogomet: Luksemburg-Italija (iz Luksemburga) 21.00 Dnevnik 22.00 Dnevnik 22.15 Filmske novosti 22.20 TV film: Primo amore - Fantastico incontro (r. Philip Saville, i. J. Goodman, D. Blanchflower) 24.00 Dnevnik - zadnje vesti	8.00 Rubrika: Prva izdaja 9.00 Matineja: Italija se prebuja 10.00 Rubrika: V prijetnem počutju 11.00 Dnevnik 11.05 Dok.: Umetniki pred ogledalom 11.30 Kviz: Paroliamo 11.55 Variete: Mezzogiorno è... 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.40 Nadaljevanka: Quando si ama 14.30 Dnevnik in športne vesti 15.00 Glasbena oddaja: D.O.C. 16.00 Nan.: Lassie, nato kviz Farfadé 17.00 Dnevnik - kratke vesti 17.05 Aktualno: Il piacere di... abitare 17.45 Aktualno: Spaziolibero 18.05 Nan.: Uno psicologo per tutti 18.30 Dnevnik - športne vesti 18.45 Nan.: Faber, l'investigatore 19.45 Horoskop, vreme, dnevnik, šport 20.30 Aktualno: Il testimone 21.30 Film: Un uomo da marciapiede (dram., ZDA 1969, r. J. Schlesinger, i. J. Voight, D. Hoffmann) 22.25 Dnevnik nato 2. del filma 24.00 Film: Gianni e Pinotto nella Legione Straniera (kom., ZDA 1950, r. C. Lamont, i. L. Costello)	12.00 Informativna oddaja: Meridiana 14.00 Deželne vesti 14.30 Mladinska oddaja: Jeans 2 15.30 Izobraž. oddaja: S.O.S. - Pomoč pri domačih nalogah dijakov nižje srednje šole 16.00 Šport: kolesarstvo in jahanje 17.30 Športni dnevnik: Derby 19.00 Vreme in dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Rubrika: 20 let prej 20.00 Izobraževalna oddaja: Dante Alighieri - Božanska komedija, Pekel (bere Giorgio Albertazzi) 20.30 Film: L'odissea del Neptune (pust., ZDA 1973, r. Daniel Petrie, i. Ben Gazzara, Yvette Mimieux, Ernest Borgnine, 1. del) 21.20 Dnevnik 21.25 Film: L'odissea del Neptune (2. del) 22.10 Informativna oddaja: Samarkanda - Stičišče (pripravila G. Mantovani in M. Santoro) 23.10 Dnevnik - zadnje vesti 23.25 Glasba: Koncert Tria Beaux Arts (Brahms - Trio v H-duru op. 8)	10.00 Mladinska oddaja: Ne jejte slik 11.00 Koncert Dimitrisa Sgourasa (pon.) 15.25 Oddaja o kulturi: Osmi dan (pon.) 15.55 Aktualno: Mostovi 16.35 Otroška oddaja: Pepe s trobento (P. Stroyer) 16.50 Lutkovna igra: Matjaž in Alenčica 17.25 Glasbena oddaja: Pesem evrovizije 88 18.15 Aktualno: Male razlike in njihove velike posledice - Vloga spolov v sredstvih množičnih občil 18.45 Risanka 19.00 Vreme in Obzornik 19.30 Dnevnik in vreme 20.07 Film tedna: Peta zaseda (vojni, Slov. 1968, r. France Kosmač, i. Tone Gogal, Boris Cavazza, Dare Valič) 21.35 Mali koncert: Pesmi Dine Slame 21.50 Dnevnik 22.05 Portret: Vilko Ukmar 22.45 Šport: slalom po divjih vodah, kajak-kanu (iz Kobarida)	13.30 TVD Novice 13.40 Športne vesti: Sportime 13.50 Nogomet: superpokal Amerike, Penarol-Argentinos Juniors 15.30 Športna oddaja: Juke box 16.00 TVD Novice 16.10 Rubrika: Donna Kopertina 16.35 Športna oddaja: Juke box 17.00 Nogomet: Madžarska-Anglija 18.50 TVD Novice 19.00 Posebna oddaja ob prazniku OF

Namesto Odprte meje in Stičišča bo danes na sporedu posebna oddaja ob 27. aprilu, ki jo je pripravila kopska redakcija. Gosta oddaje, ki bo v glavnem v italijanščini in jo bodo lahko gledali po vsej Italiji, bosta Ciril Zlobec in Darko Bratina, oddaja pa bo posredovala tudi odlomke slovenskih filmov na temo NOB.

20.30 Nogomet: Čehoslovaška-SZ
22.30 TVD Novice
22.40 Nogomet: Španija-Škotska
24.00 Kolesarska dirka Španije

CANALE 5	RETEQUATTRO	TELEFRIULI	RADIO TRST A	RADIO KOPER (slovenski program)
7.00 Rubrika: Dobro jutro, Italija 7.20 Risanke 9.00 Nanizanka: Arcibaldo 9.30 Nadaljevanka: General Hospital 10.30 Kvizi: Cantando cantando, 11.15 Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito 13.30 Nad.: Sentieri 14.30 Kviz: Fantasia 15.00 Film: I miserabili (kom., ZDA 1952, r. Lewis Milestone, i. Michael Rennie) 17.05 Nanizanka: Alice 17.35 Kviz: Doppio Salom 18.05 Nanizanke: Webster, 18.40 I cinque del quinto piano, 19.10 I Jefferson 19.40 Kviz: Tra moglie e marito 20.30 Film: Più bello di così si muore (kom., It. 1982, r. Pasquale Festa Campanile, i. Enrico Montesano, Monica Guerritore) 22.30 Nanizanka: I Robinson 23.00 Variete: Maurizio Costanzo Show 0.30 Rubrika: Première 0.40 Nanizanki: Gli intoccabili, 1.40 Squadra speciale	8.30 Nanizanka: La grande vallata 9.15 Film: Colpo di sole (kom., It. 1968, r. Mino Guerrini, i. Alberto Lionello) 11.00 Nanizanke: Strega per amore, 11.30 Giorno per giorno, 12.00 La piccola grande Nell, 12.30 Vicini troppo vicini 13.00 Otroška oddaja: Ciao Otto, vmes risanje Flo la piccola Robinson, Mimi e la Nazionale di pallavolo, Riff Raff 14.30 Nadaljevanka: La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo, 16.30 Aspettando il domani, 17.15 Febbre d'amore 18.15 Kviza: C'est la vie, 18.45 Gioco delle coppie 19.30 Nanizanka: Quincy 20.30 Kviz: O.K. il prezzo è giusto 22.35 Aktualno: Italia sprauje 23.35 Filmska rubrika 0.05 Nan.: Petrocelli, 1.05 Vegas, 2.00 Missione impossibile	9.25 Wonder Woman, 10.20 Kung Fu, 11.20 Agenzia Rockford, 12.20 Charlie's Angels, 13.20 Arnold 13.50 Variete: Smile 14.20 Nanizanki: Casa Keaton, 14.50 Chips 16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanje Candy Candy, Ghostbusters, Hilary 18.00 Nanizanke: Hazzard, 19.00 Simon & Simon, 20.00 Balliamo e cantiamo con Licia 20.30 Nanizanka: Supercar 22.30 Filmski tednik: Ciak... si gira 23.20 Film: Umberto D. (dram., It. 1952, r. Vittorio De Sica, i. Carlo Battisti, Maria Pia Casilio) 1.05 Nanizanki: La strana coppia, 1.35 Mi benedica Padre	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček, (7.40) pravljica; 8.10 Bom naredu stazice; 8.40 Za vsakogar nekaj; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Zbornik: Ženska in naš danes (1. del); 11.30 Zdravnik in pacient; 12.00 Skozi njen glas v umetnost; 12.40 Dermatolog svetuje; 13.20 Primorska poje; 13.40 Slike; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Od Milj do Devina; 14.40 Povejmo glasbo; 15.00 Roman: Vojna in mir (41. del); 15.15 Zbornik (2. del); 16.00 Skozi njen glas v umetnost; 16.30 Ena beseda kot veter pomladni; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Lit. predprijema: Absalomova pripoved; 18.25 Povejmo glasbo.	10.30, 12.30, 14.30 Poročila; 10.00 Praznični program: Sosednji kraji in ljudje, Na današnji dan, Servis, Objave; 11.00 Nagrajenec OF; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Nagrajenec OF; 14.00 Slovenska šansona; 15.30 Radio Koper na obisku v krajevni skupnosti Dolane; 17.00 Glasbeni kioski; 17.30 Prispevek ob otvoritvi novega gasilskega doma v Ospu; 18.00 Primorska poje; 19.00 Zaključek.
ITALIA 1	TELEPADOVA	TELEQUATTRO	LJUBLJANA	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Nanizanke: L'uomo da sei milioni di dollari,	12.30 Nadaljevanka: I Ryan 13.30 Risanke 14.15 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 15.00 Dancing Days, 16.30 Piume e paillettes 17.00 Nan.: Mary Hartman 17.30 Risanke 19.30 Nanizanka: California 20.30 Film: Eutanasia di un amore (dram., It. 1979,	11.30 Nanizanka: La conquista di Luke 13.00 Dokumentarna oddaja: Lepa Italija 13.30 Nadaljevanka: Il Bastardo 14.30 Dražba 15.00 Risanke 16.00 Glasbena oddaja: Music box 18.15 Nadaljevanka: Per un viaggio in Italia 19.00 Dnevnik 19.30 Rubriki: Dan za dnem, 20.00 Zdravstvo danes 20.30 Variete: Al Paradise 22.00 Nanizanka: La vita comincia a 40 anni 22.30 Dnevnik 23.00 Rubrika: Dan za dnem 23.30 Dražba 24.00 Variete: Accipicchia 0.30 Informativna oddaja: News dal mondo	5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Praznična oddaja; 8.30 Na svoji zemlji; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Slovenski pevci in ansambli; 10.55 Proslava ob podelitvi priznanj OF; 12.10 Naši poslušalci čestitajo; 13.20 Melodije; 14.05 Na ljudsko temo; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.45 Po domače z...; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 V studiu; 17.05 Praznična oddaja OF; 18.00 Komorna literatura; 18.30 Instrumenti se vrstijo; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Iz studia 26; 20.00 Koncert za besedo; 21.05 Viktor Parma: Ksenija; 22.30 Znane melodije; 23.05 Lit. nokturno; 23.15 Jazz.	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.35 Koledarček; 7.35 Priručnik vaši; 8.00 Minishow; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Feeling in glasbi; 9.45 Ansambel Casadei; 10.00 Na prvi strani; 10.10 Otroški košček; 10.35 Vstop prost; 11.15 Srečanja; 11.40 Popevka tedna; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Srečanje s Kompasom; 14.45 Edig Galletti; 15.45 Sintonizirani; 16.00 Popevka tedna; 16.05 Minishow; 17.00 Bublbing; 17.33 Aplavz za; 18.00 Ghetto Blaster; 18.30 Glasba; 19.00 Glasbena obzorja.
				RADIO OPČINE
				10.00 Za vsakogar nekaj; 12.00 Glasbeni mozaik; 19.00 Glasba po željah; 20.40 Aktualna oddaja: Pogovor z odvetnikom; 21.00 Ostali Trst; nato Nočni glasbeni spored.

Renzulli: Hočemo, da se vprašanje zaščite reši v tej zakonodajni dobi

V Sovodnjah predstavitev zakonskega osnutka PSI

"Hočemo in delamo zato, da se v tej zakonodajni dobi vprašanje sprejetja zaščitnega zakona za slovensko narodnostno skupnost reši. Predstavili smo naš osnutek zakona, vendar pričakujemo, da bo vlada vložila svoj osnutek in s tem dejansko opravila postopek za mrtve točke." Tako je na ponedeljkovem srečanju v Sovodnjah, ki ga je pripravila sekcija socialistične stranke v sodelovanju s pokrajinsko komisijo pri PSI, zaključil svoj poseg poslanec Gabriele Renzulli, član osrednjega vodstva socialistične stranke, ožji Craixjev sodelavec in prvi podpisnik zadnjega osnutka, ki ga je v poslanski zbornici vložila socialistična stranka.

Pobuda sovođenjskih socialistov se smiselno uokvirja v številna praznovanja, ki so bila te dni ob 25. aprilu, Dnevu osvoboditve in 40-letnice izvajanja Ustave.

Srečanje s člani in somišljeniki socialistične stranke v Sovodnjah je potekalo v občinski telovadnici, kjer se je, kljub prazničnemu dnevu, zbralo lepo število poslušalcev, krajanov in tudi od drugod.

Poslanec Renzulli, ki je uvodoma pojasnil svoje načelno izhodišče, da je za stvarno razreševanje vprašanja, je izrecno omenil obvezo, ki jo je v svoj program zapisal novi predsednik vlade. Sprejem zaščitnega zakona za slovensko narodnostno skupnost je ena od obveznosti vlade, je dogovor, ki ga bomo morali uresničiti, je dejal predstavnik parlamenta. "Nimamo in si ne prilaščamo ekskluzive nad tem vprašanjem, niti ne trdimo, da je naš osnutek najboljši, pripravljeni smo na doprinos drugih sil."

Moramo si prizadevati, da Država zajamči vsem maksimalno svobodo in dostojanstvo, kakor je zapisano v Ustavi, je dejal Renzulli. Vprašanje se seveda pojavi v trenutku ko je treba določiti, na katerih področjih in kako ukrepati, da se cilji dosežejo. Predlagatelj in glavni oblikovalec zakonskega osnutka je nato omenil področja, ki jih osnutek zakona skuša posebej uravnati to je šolstvo, odnos med pripadniki skupnosti in javne uprave s posebnim ozirom na rabo jezika, koncept enotnosti z ozirom na prostor, ki ga narodnostna skupnost naseljuje.

V predstavitvi usmeritve in vsebine zakonskega osnutka in opredelitvi načinov iskanja poti, ki naj privede do konkretnega rezultata, je Renzulli opozoril na jalovost ideološkega zaostrovanja vprašanja, hkrati pa posvaril pred "posebno igro", ki jo prav v zadnjem času skuša zaigrati krščanska demokracija.

Na ponedeljkovem srečanju, ki ga je uvedel tajnik sovođenjske sekcije PSI Igor Petejan, so spregovorili še Jože Cej, pokrajinski tajnik stranke Luigi Blasig in pokrajinski podtajnik Gianluigi Devetag.

Ob včerajšnjem obisku Nilde Jotti

Pogovor na tržiškem županstvu s predstavniki Dežele in Občine

Predsednica poslanske zbornice Nilde Jotti se je včeraj dopoldne udeležila sklepnih slovesnosti ob 25. aprilu pred ladjedelnico v Trzinu, o čemer poročamo na prvi strani. Na tržiškem županstvu pa je bilo zatem še srečanje s predstavniki Dežele ter občinskimi svetovalci.

Deželo sta na srečanju predstavljala, predsednik skupščine Solimbergo in predsednik deželnega odbora Biasutti. Solimbergo je govoril predvsem o vprašanju institucionalnih reform in o tem, kako zavezati novi val terorizma.

Na vprašanje jasne opredelitve pristojnosti dežel, zlasti na finančnem področju, je opozoril predsednik deželnega odbora Biasutti, ki je Jottijevi predložil tudi tri druga vprašanja, ki zahtevajo kar se da hitre ukrepe s strani parlamenta: to je zakonska ureditev statusa slovenske manjšine, ureditev statusa jezikovnih skupnosti, priprava zakona za obmejna območja.

Tržiški župan Porciani je poslanko Jottijevno podrobneje seznanil z družbenim in gospodarskim utripom mesta, z vlogo državnih podjetij, z načrti in usmeritvijo bodočega razvoja (pristanišče in turistične dejavnosti) in tudi z odprtimi vprašanji, kakor je recimo gradnja nove termoelektrarne, proti kateri se je izrazila velika večina občanov.

Načrt sindikatov

Sindikalne zveze CGIL-CISL-UIL za Goriško so te dni izdelale in že tudi izročile Trgovinski zbornici dokument — smernice gospodarskega in družbenega razvoja s ciljem odpiranja novih delovnih mest. Novi načrt se od prej-

šnjega razlikuje po tem, da predvideva razvojne možnosti na različnih področjih gospodarstva in ne samo v industriji. Prav tako je drugačen pristop glede centrov razvoja, ki niso več omejeni samo na Gorico in Trzin, ampak se upoštevajo tudi manjša, periferena središča.

Minimalni cilj, ki zasleduje načrt sindikalnih zvez — in v tem se ujemu z načrtom, oziroma projekcijo Trgovinske zbornice — je zagotovitev v srednjeročnem obdobju vsaj dva tisoč novih delovnih mest v industrijskem sektorju.

Nov sedež CISL

Na sedežu CISL v Ul. Roma 20 bodo jutri ob 11. uri uradno odprli prostore novega sedeža sindikalnega patronata INAS-CISL. Po blagoslovu bo spregovoril pokrajinski tajnik Vittorio Brancati, za njim pa vsedrjavni predsednik tega sindikalnega patronata Melino Pillitteri.

Interpelacija PLI

Po oktobrski poplavi je bilo veliko govora o posegih za odpravo tovrstne nevarnosti, ki se je ponovila že drugič v štirih letih. Od takrat je minilo že več kot šest mesecev, javnosti pa ni znano, kaj so konkretnega ukrenile oblasti, da se prepreči možnost, da bi prihodnji jesen - ob izredno izdatnih padavinah - Koren in Vrtojba ponovno prestopila bregove. Vprašanje v tem smislu je te dni naslovil goriške-mu županu liberelec Fornasir.

KULTURNI DOM
Slovenska kulturno-gospodarska zveza
Vsedrjavno združenje partizanov Italije

2. MITING ZA SOŽITJE, MIR IN RAZVOJ

Spored:

- Otvoritev
- Nastop moškega pevskega zbora Andrej Paglavac iz Podgore, ženskega zbora Fratellanza z Reke in godbe na pihala iz Turjaka
- Recital gledališke skupine Gorica
- Sledi družabno srečanje

KULTURNI DOM V GORICI, JUTRI, 28. APRILA, OB 19. URI.

JULIA AUTO S.p.A. COMOLLI

ZASTOPSTVO FIAT AUTO
ORIGINALNI NADOMESTNI DELI FIAT
MAZIVA IN OLJA FIAT — MEHANIČNA DELAVNICA

FIAT Originalni deli
ZA ZAŠČITO TVOJEGA AVTOMOBILA

GORICA — Ul. Caprin 19 — Tel. 87411-2-3
TRŽIČ — Ul. Boito vogal S. Anna — Tel. 0481/791118

Štandreški kmetje nasprotujejo livarni Pojasnilu Gandina pa odgovarja Zanini

Pred dnevi smo poročali o seji rajonskega sveta v Štandrežu, kjer so se predstavniki krajevnega prebivalstva soglasno izrekli proti postavitvi livarne za lahke kovine v neposredni bližini vasi. Protest se s tem seveda ni zaključil. Napovedujejo se nove pobude in tudi bolj drastične oblike protesta.

Proti usmeritvi Konzorcija za industrijsko cono protestirajo, kot smo tudi že poročali, štandreški kmetje, ki vidijo v načrtovani tovarni nevarnost za še tisto malo kmetijske dejavnosti v kraju. V pismu gorškemu županu, ki ga je podpisal Viljem Zavadlav, so zapisali:

»Spoštovani g. Župan, v svojstvu predsednika sekcije združenja Collivatori diretti iz Štandreža, se obračam na vas, da vam izrazim nasprotovanje kmetov iz Štandreža namestitvi livarne Daniela na območju industrijske cone.

Izrazam zaskrbljenost našega strokovnega združenja glede možnosti, da bi omenjeno livarno, ker gre pač za dejavnost, ki je označena kot nezdružljiva. To bi pomenilo nevarnost, da se kmetijstvu na območju gorške občine dodeli še bolj nepomembna vloga.

Prav zaradi tega odločno poudarjamo naše nasprotovanje gradnji omenjene livarne, da zavarujemo vsaj tisto malo kmetijske dejavnosti na območju Štandreža, kjer je Goriški sklad namenil okrog 700 milijonov lir za zgraditev novega namakalnega omrežja. Ta investicija bi bila brez pomena, če bi omenjeno livarno zgradili.

Poročanje o skupščini rajonskega sveta v Štandrežu (dogodku so vsi krajevni časopisi namenili ve-

liko pozornosti), je spodbudilo predsednika Konzorcija za industrijski razvoj Gianfranca Gandina, da podrobneje objavi svoje stališče v zadevi. Gandin oporeka izjavam predsednika rajonskega sveta, na zadnji seji. »Predsednik rajonskega sveta v Štandrežu zatrjuje, da naj bi bil na seji omenjenega sveta, 18. februarja, ki sem se je udeležil, zajamčil namestitev v industrijski coni samo za tako imenovane "čiste" industrijske dejavnosti; to ni res, jaz nisem nikoli izjavil kaj takega,« piše predsednik konzorcija. »Izjavil sem le, da si bo Konzorcij za razvoj industrijske cone, tudi preko svojih tehničnih pristojnosti, prizadeval, in si že prizadeva, da preveri kompatibilnost odlaganja industrijskih odpadkov, pred dodelitvijo zazidalnega zemljišča v industrijski coni. Dokončno ugotavljanje zdravstvenih in ekoloških aspektov pripada Županu, ki se pri tem posluži služb KZE.«

V nadaljevanju Gandin poudarja, da je Konzorcij ustanova za promocijo industrijske dejavnosti, kar se odraža preko nameščanja novih industrijskih podjetij in odpiranja novih delovnih mest.

Gandin tudi oporeka sklicevanju na ministrski dekret z dne 2. marca 1987, ki omenjeno dejavnost uvršča med zdravju škodljive. »S tem, da je omenjena dejavnost uvrščena v seznam, še ne pomeni, da industrija tudi zadržuje okolje, kajti prav to dejstvo, klasifikacija dejavnosti namreč, sili podjetja v to, da poskrbijo za vse tehnološke rešitve za preprečevanje onesnaževanja.«

V tovarni Manifattura Goriziana nameravajo delavci zaostriti boj

Delavci tovarne Manifattura Goriziana pri Sovodnjah so se včeraj množično odzvali 24-urni stavki, ki so jo sindikati proglasili, potem ko je vodstvo podjetja sporočilo odpoved internega sporazuma o delu v barvarni. V tem oddelku je bilo doslej zaposlenih 25 delavcev v štirih izmenah z 32-urnim tedenskim urnikom. Po novem naj bi prešli na tri izmene in 40-urno delo, po osem ur dnevno. S tem bi prišlo do presežka skoraj tretjine delovne sile v tem oddelku.

To pa še ni vse. Reorganizacija bi vplivala tudi na druge oddelke tovarne z 250 zaposlenimi, v glavnem ženskami. Podjetje namerava namreč tudi v oddelkih za konfekcije uvesti 8-urni delovni dan (doslej so delali šest dni

tedensko po 6 ur) z ukinitev ene izmene. Kljub splošnim napovedim o premeščanju odvečnega osebja, menijo delavci in sindikati, obstaja velika nevarnost, da bi zato bilo ogroženih kakih 20 nadaljnjih delovnih mest.

O tem so včeraj popoldne razpravljali na odprti skupščini, ki je bila pred obnovljenim obratom, pred "Dall'asom" kot ironično imenujejo stekleno poslopje vodstva. Tehnološko povsem obnovljena tovarna (s 24 milijardami investicij), kljub luksuznemu videzu ne zagotavlja rožnate bodočnosti delavcem. Na skupščini so ostre kritike letele na račun nesposobnosti vodstva. Kak ožitek je zajel tudi sindikate, ki da niso že pred vsaj šestimi me-

seci nastopili dovolj ostro. »Hoteli smo pokazati dobro voljo in čut odgovornosti delavcev,« je odvrnil sindikalni predstavniki, »tako da bi nam nihče ne mogel očitati, da so delavci krivi za težave, v katere je zabredlo podjetje. Danes je jasno, čigave so odgovornosti, mi smo bili že dovolj potrpežljivi, napočil je čas odločnega boja.«

Pripravljenost do zaostritve sindikalnih akcij so delavci dokazali s strnjeno udeležbo na včerajšnji skupščini. Po včerajšnji stavki (ki se je v barvarni nadaljevala tudi na nočno izmeno do 6. ure danes) bodo danes zavrnil spremembo urnika, razen v barvarni, za katero je prišlo do formalne odpovedi sporazuma. Delavci se bodo torej predstavili na delo po dosedanjih 6-urnih izmenah. Za nadaljevanje boja se tudi napoveduje možnost manifestacije v Trstu, kjer bodo sindikati zahtevali srečanje z deželima odbornikoma za industrijo in delo.

Nesreča pri Rupij

Včeraj nekaj pred 6. uro se je pri Rupij ponesrečila 25-letna bolničarka Gabriella Visintin, Vrha 8. Na ovinku ob začetku cipresovega drevoreda je med vožnjo proti Gorici izgubila nadzorstvo nad oploim kadet in se zaletela v drevo. Dobila je lažji pretres možganov in rane na glavi in kolenu. Okrevala bo predvidoma v 10 dneh.

razne prireditve

Diapozitive Dia-Primorska 88 bodo prikazali na večeri, ki ga v četrtek, 28. t. m., ob 20.30 prireja Fotografska skupina v Kulturnem domu v Sovodnjah.

kino

Gorica

CORSO Danes zaprto. Jutri: 18.00-22.00 »L'ultimo imperatore«. Režija Bernardo Bertolucci.

VERDI 18.00-22.00 »Ponizio Pilato«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Gola... 12 anni dopo«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR Danes zaprto. Jutri: 17.30-22.00 »Top perversion«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

COMUNALE Danes zaprto.

Nova Gorica

SOČA 16.00 »Asterix proti cesarju«, 18.00 in 20.00 »Top gun«.

DESKLE 19.30 »Taborišče Niš«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

All'Orso Bianco, Korzo Italia 10, tel. 84576

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Centrale, Trg republike 26, tel. 72341 Pri Jezeru, Vrtina 3, Doberdob, tel. 78300

POGREBI

Danes v Gorici ob 9.30 Domenico Longobardi iz bolnišnice Sv. Justa na glavno pokopališče.

V končnem delu svojega dopisa Gandin omenja možnost instrumentalizacije vprašanja, kar pa je druga zadeva.

Gandinu posredno odgovarja predstavnik PSI Fabio Zanini, ki je v Konzorciju glasoval proti namestitvi novega objekta. Pri tem se je skliceval na že omenjeni ministrski dekret in še restriktivnejše evropske norme, ki bodo stopile v veljavo leta 1992. Ironično navaja Gandinova zagotovila, ki se nanašajo na podoben obrat. »Toda kaj,« ugotavlja Zanini, »ko je te podatke dala zainteresirana družba Danieli? Ko dosega, med navedenimi podatki, prisotnost žvepla najvišjo dovoljeno mejo? Ko se podatki sklicujejo na obrat s 27 zaposlenimi, medtem ko naj bi jih v Štandrežu bilo okrog 80? Ko navedeni obrat predeluje čisto prvo in ne odpadkov, kakršne bi štandreški?«

»Rekli so, da sem hudoben, ker nočem 80 delovnih mest,« nadaljuje Zanini, »kot če ne bi mogli tistih 55 tisoč kvadratnih metrov izrabiti za druga 2 ali 3 "čiste" obrate. Rad pa bi opozoril predsednika Gandina, da vloga Konzorcija ni zgolj v sprejemanju vsake ponudbe. Res je, da ima prav Gandin, ko trdi, da "nezdružljiv objekt še ne pomeni vir okuževanja". Škoda pa, da pozablja, da pomeni veliko huje: geslo nezdružljivosti (insalubre) razlaga slovar kot "trajno in obširno škodljiv človeškemu zdravju".«

»Zato sem hudoben,« zaključuje v istem tonu »in bom tak ostal, pa čeprav upam, da se motim: če se namreč motim, bom samo jaz hudoben, če pa imam prav, bomo vsi plačali za posledice. Bolj torej hudoben kot Kassandra.«

Problematika tragedije Mirka Zupančiča

Žalostno še ni tragično in tragično ni žalostno

Znani gledališki raziskovalec in esejist dr. Mirko Zupančič je nedavno izdal pri Založbi Obzorja Maribor zanimivo knjigo o »Problematici tragedije«. Knjiga je prikaz teorij o tej starodavni pesniški vrsti, ki je enkratno zaživel v Stari Grčiji z Ajshilom, Sofoklejem in Evripidom, kasneje pa se je predvsem s Shakespearom vtisnila v človekovo zavest na povsem drugačen način, da bi se v smeri proti sedanjim časom pravzaprav izrazilo preobrazila, tako da je mestoma celo veljala maksima, kako je tragedija pravzaprav preživela svojo dobo. Toda kaj je pravzaprav tragedija? Označa lahko marsikoga odvrne, češ da gre za »žalostno« igro s še bolj »žalostnim« koncem, kar pa sploh ni res. Žalostno še ni tragično in tragično sploh ni žalostno - misel je posredno izrekel že Aristotel, ki je bil (upravičeno) prepričan, da resnična tragična zgodba po čudni logiki navdušuje, prejšnja gledalca in opazovalca s polnostjo življenja, povzroča v njem očiščenje ali katarzo, ker prepričljiva nevarnost zadane fiktivno žrtev in ne njega, in ker končno navdušuje dimenzija človeka, ki se je dotaknil tako rekoč absolutnih razsežnosti bivanja. Tragedija ni žaloigra ali celo ganljivka, kar je razvilo meščanstvo, pač pa prikaz spopada izbranega posameznika s tistimi smotri in tudi svetom, ki izzovejo protislovne razmere, tudi stvarstvo, da se vse zamaže, vzvalovi, na koncu izravna, vendar na nekem drugem nivoju, ki presega izhodiščni položaj.

Od Aristotela preko Goetheja, Hegla, Schopenhauerja, Nietzscheja pa v najnovejšem času do Camusa - če naštejemo zgolj poglobljene teoretične mislece in praktike - ves čas se pravzaprav vleče misel, da je tragedija enkratna umetniška vrsta, ki se močno staplja z življenjem oziroma filozofijo: tu in tam, zaradi teh ali onih razlogov, se izbrani posameznik znajde v nevzdržnem precepu med Smislom in obstojem moralnim Redom, med Svobodo in Nujnostjo, med Usodo in Absolutnim, med Bogom in Naravo, v nevzdržnem precepu, ki pa je navadno za večino povsem sprejemljiv. Izbrani posameznik se navadno odloči za višjo vrednoto med dvema potema, na vsak način hoče združiti oboje, splošno in posebno, v eno samo celoto. Na ta način zavzira stvarstvo v višjem pomenu besede, stvarstvo na zunaj in navznoter, pride do absolutnega doživljanja in doživljanja, do absolutnega smisla, ki pa ga seveda dolgo časa ni mogoče vzdrževati. Obe poti, ki trgata človeka vsaksebi, sta enako upravičeni, Antigonin upor in Kreono-

va država, Ojdipov nehoteni zločin in iskanje samega sebe ter obračun s sabo, sprava ni, sprava, očiščenje pride šele pozneje, ko se po junakovem koncu stvari na novo uravnotežijo.

Morda je manj znana misel, ki pa je za bistvo tragedije bistvena, da namreč ni nujno, da junak »tragično« propade. - Poznamo troje zvrsti tragedije, kot pravi dr. Mirko Zupančič: osrednji junak je negativna oseba, kot n. pr., Rihard III. ali Jago; osrednji junak je vržen v žrelo »slepe« Usode, to je n. pr. Ojdip; Strindberg pa je s svojim seciranjem odnosa med moškim in žensko (v zakonu) dokazal, da se tragedija kot sproženje vseobsežnih sil stvarstva lahko odigrava tudi v zasebnem krogu, med moškim in žensko, kar pomeni, da dimenzija »potresa« lahko nenadno zajame prav vsakogar, ne da bi to bil junak javnosti pozitivnega ali negativnega tipa.

Zakaj je tragedija kot pričevanje tako dragocena, da se niti ne pojavlja kot umetniška vrsta v vsakem zgodovinskem obdobju? Ker - kot rečeno - razpira širše, da ne rečemo absolutne dimenzije: te ves čas obstajajo, če jih priznamo ali ne, če se jim izogibamo ali ne. Po tej logiki bi lahko dejali, da smo v sodobnem času v večini primerov nekakšni anti-tragični junaki. Tipičen človek se seveda izogiba hudemu, izogne pa se mu z obratnimi posledicami, sprejme manjše dimenzije, oprijemljivo varnost, razum, ki je verjetno poglavitna zmošta in najožja dimenzija, čeprav se kaže kot najširša; v tem smislu se hočeš nočeš izognemo osebnostnemu klicu, se odpovemo uresničenju lastne individualnosti, postanemo del množice, dobimo »varnost« v tej množici, posledice tovrstne neuresničenosti pa lahko naštejemo sodobni psihologi in zdravniki: nevrotičnost, šibko notranje življenje, prilagoditev normam, neke vrste cinizem do sveta in samega sebe, pomanjkanje lastne vrednosti, odsotnost duševne prihodnosti, ki smo jo zamenjali za zunanjo otipljivo biografijo, podložnost svetu in trenutnim idealom, krivda, ki izvira ne toliko iz moralnih razlogov pač pa neuresničenja samega sebe itd. itd.

Z eno besedo: pričujoča knjiga o »Problematici tragedije« je sicer namenjena poznavalcem umetniškega ali filozofskega tipa, po svoji posledičnosti pa je lahko nenavadno zanimiva za vsakogar, ki so mu blizu tehtnejša razmišljanja o tem, zakaj se svet vrti, kot se pač vrti, in zakaj smo mi sami znotraj njega točno takšni in ne drugačni.

JANEZ POVŠE

Pomladna številka Galeba

Že pred dnevi je izšla sedma številka mladinske revije Galeb, tokrat z naslovno z motivom iz Števerjana, ki spominja na Župančičevo Dumo. Sicer pa je ta številka tako rekoč spomladanska, o čemer nas prepriča že uvodna pesem Vojana Tihomira Arharja Pomlad. Seveda, Galeb je taka revija, ki mora vzbuditi radovednost mlajših bralcev in mislimo, da jo, saj napolnjujejo strani najrazličnejše igrice, javljivi sestavki v verzih in prozi pa stalne rubrike in lepa grafična oblika. Najpomembnejše pa je najbrž to, da je tudi tokrat veliko prostora za prispevke otrok, ki na živ in neposreden način pripovedujejo o svojem življenju in dogodivščinah, ki jih doživijo na poti v »zrelost«.

Romunski glasbeniki končali sezono koncertnega duštva

Abonmajski koncerti Tržaškega koncertnega društva, ki so potekali vsak ponedeljek od lanskega oktobra do letošnjega aprila v gledališču Rossetti v Trstu, so se iztekli. Sklenil jih je kvartet Academica. K sodelovanju je povabil pianista Carla Bruna. Godalni kvartet Academica že dvajset let uspešno nastopa na evropskih koncertnih odrih. Ustanovljen je bil leta 1967 na Glasbenem konservatoriju v Bukarešti in sodi med najboljše romunske godalne kvartete. V Trstu so nastopili v sestavi Mariana Sirbu - prva violina, Ruxandra Colan - druga violina, James Creitz - viola in Mihai Dancila - violončelo. Izvedli so dva klavirska kvinteta: Kvintet št. 5 opus 44 v S-duru Roberta Schumanna in Kvintet opus 34 v f-molu Johannesa Brahmsa.

Člani kvarteta Academica in pianist Bruno so pokazali na koncertu visoko kulturo podajanja komorne glasbe in skupnega muziciranja. V Schumannovem Kvintetu je imel vodilno vlogo klavir, ki jo je pianist odigral z vo afiniteto do romantičnega lirčnega občutja, ki ga je skladatelj vлил v skladbo. Prav tako je bila tudi igra godal. Napetost doživljanja glasbenega toka pa je na nekaterih mestih popustila zaradi manjše intenzitete podajanja ali pa zaradi intonančno majavih akordov.

Igra posameznih instrumentov pa je prišla bolj do izraza v Brahmovem Kvintetu, v katerem je skladatelj dodelil v glasbenem dogajanju enakovredno vlogo vsem instrumentom. S tem je dosegel poleg lirčnosti tudi dramatičnost glasbenega izraza. V izvedbi tega dela je prišla do izraza tako skupna igra vseh instrumentov, povezanih v eno izvajalsko telo, kot tudi individualne značilnosti posameznika. Oblikovanje lirčnih delov, ki so se menjavali z dramatično izpovednostjo, so ustvarili pravo glasbeno vzdušje prejšnjega stoletja.

Izvedbi dveh romantičnih skladateljev sta pokazali, da pianist Carlo Bruno in kvartet Academica sodita v visok umetniški razred glasbenih poudarjalcev, ne pa v najvišjega.

MIRKO SLOSAR

Edoardo Devetta razstavlja v Občinski galeriji

Izrazit mojster abstraktne govornice

V razmeroma velikem krogu tržaških starejših slikarjev zavzema Edoardo Devetta zagotovo eno vidnejših mest in mnogi ga prištevajo med najveljavnejše. Čeprav se je lotil te tako zahtevne in bolj redko hvaležne dejavnosti kot samouk, je razmeroma hitro prodril med veljavnejše, nato celo med izbrane mojstre tržaške likovne stvarnosti. Posredno priča o tem dejstvo, da so mu zgodaj odprli vrata celo na vrhunski in torej zelo zahteven Beneški mednarodni bienale ter na prav tako elitni italijanski Rimski kvadrinale, da ne govorimo o njegovih številnih samostojnih razstavah v izbranih domačih in tujih galerijah ter o njegovem sodelovanju na pomembnih skupinskih likovnih manifestacijah.

In sedaj, ko je mojster Devetta prekoračil že tri četrtine stoletja, je pripravil dve, rekli bi zaporedni, razstavi in sicer eno v galeriji Il Tribbio, drugo pa v tržaški Občinski galeriji. Vendar ne gre, odnosno ni šlo za dve ponavljajoči se razstavi. V središčni galeriji Il Tribbio je namreč pripravil lepo, bogato razstavo antološkega značaja, v občinski galeriji pa je dal na ogled izključno nova ali vsaj novejša dela.

Zanimivi in bogati sta obe razstavi, vendar bi mogli dati prednost prvi, že omenjeni antološki razstavi, ki se je v galeriji Il Tribbio že končala, kajti bila je lep in nazoren prerez mojstrovega likovnega razvoja in hkrati sprotne napredka od samega začetka tam daleč sredi druge svetovne vojne, saj je Devetta pripravil svojo prvo razstavo že leta 1942, pa do zadnjih časov, malone do današnjih dni. Na drugi razstavi, v Občinski galeriji, ki jo je odprl pred dnevi, v soboto, pa je predstavil le najnovejša dela.

Za mojstra Edoarda Devetto bi mogli reči, da se je še razmeroma mlad, rekli bi v začetku svojega vzpona, pojavljal pred publiko kot več ali manj zrel umetnik ali bolje kot veljaven mojster, seveda vsakokrat v slogu tedanje dobe, ko je namreč še prevladovala figurativnost. V svojem razvoju pa se je sproti vsebinsko očiščeval in zato je njegov prehod v abstraktnost povsem naraven, logičen. In prav tu, v nekaterih na prvi pogled zamegljeno prikazanih pokrajinah, v postkubistično zasnovanih tihožitjih ali tudi malone Picassovski nakazanih skupinah človeških figur - kar vse smo videli na njegovi prvi razstavi - je očitna veljavnost mojstra Devette, veljavnost, ki jo je ohranil tudi tedaj, ko se je prelevil v abstraktnega mojstra, kakršen se od sobote kaže s kakimi dvajsetimi olji v občinski galeriji.

Devetta je že dolgo let izrazil mojster abstraktne likovne govornice, vendar njegova sedanja dela posredno govore o svojem izvoju, odnosno o mojstrovem razvoju, saj si vsako njegovo olje more gledalec sam razbrati, rekli bi po svojem okusu, po svojem občutku ali po kulturni zmogljivosti, ker mu vsako posamezno delo to dopušča.

Druga značilnost mojstrove sedanje likovne ustvarjalnosti je barvno bogastvo. Devetta je zares gospodar barvne govornice. In vendar mu v izredno bogati barvni lestvici še najbolj ustrezajo močno rdeča, polna plava, ter prav tako pastozna zelena barva. Med tokrat razstavljenimi deli pa sta tudi dve, v katerih se mojster preizkuša v zelo mračnih barvah. In ker spadata med njegova najnovejša dela, bi mogli sklepati, da ubira mojster nova izrazna pota, ki pa se ne zdijo prepričljiva, ker jim manjka mojstrova izrazita barvna briljantnost. (fre)

Štiri desetletja Akademске folklorne skupine France Marolt

Svetovno znana Akademška folklorna skupina »France Marolt« iz Ljubljane, vrhunska umetniška plesna skupina, ki goji stare ljudske plesne, praznuje letos 40-letnico delovanja. Skupina, v kateri se je od njene ustanovitve do danes zvrstilo nad 1500 izvrstnih plesalk in plesalcev, je nastala leta 1945 na pobudo Franceta Marolta, je slovenskega folklornega strokovnjaka in znanstvenega raziskovalca bogate zakladnice našega glasbeno-plesnega ljudskega izročila. Misel na ustanovitev skupine se je Maroltu bržčas porodila že v letih pred drugo svetovno vojno, ko je pri raziskovanju slovenskega pesemskega in plesnega ljudskega blaga v okviru ljubljanskega Folklornega instituta, čigar ustanovitelj in vodja je bil vrsto let, ugotovil, da naše ljudsko izročilo počasi usiha in prehaja v pozabo.

V želji, da bi ohranil novim rodovom vsaj delček naše ljudske plesne umetnosti in vzbudil pri slovenski javnosti zanimanje za njene vrednote, je organiziral folklorne festivale v Ljubljani in Mariboru. Na te prireditve je vabil domačine iz tistih predelov Slovenije (kajpak tudi s Primorske, Tržaškega, Benečije in Režije), kjer so bili ljudski običaji, pesmi in plesi še živi in so se največ ohranjali z ustim izročilom. Marolt je bil prepričan, da bodo festivali ohranili naše ljudsko izročilo tudi v tistih slovenskih pokrajinah, kjer je že izumrlo. Žal je vojna nasilno prekinila Maroltovo pionirsko delo in domala povsod pretrgala niti, ki so dotle vezale slovenskega človeka s tradicionalnimi oblikami njegovega življenja in dela.

Ko se mu je po osvoboditvi ponudila priložnost, da se slovenska ljudska plesna umetnost, ki že izgineva, vsaj tako ohrani in postane trajna

sestavina naše narodne kulture, je videl Marolt svoje življenjsko poslanstvo prav v uresničevanju teh plemenitih ciljev. Pri Glasbeno-narodopisnem institutu v Ljubljani je oblikoval strokovno folklorno skupino, ki naj bi iz izbranega folklornega plesnega gradiva poustvarjala svoje in igre v izvirni obliki. Skupina naj bi s svojimi vzornimi nastopi doma in v tujini širila tudi znanstvena spoznanja o slovenskem ljudskem plesnem izročilu ter utrjevala ugled »samonikle-ga gibno-zvočnega obraza slovenskega naroda«, kakor ga je Marolt sam označil v svojih mednarodno priznanih razpravah in študijah o zgodovinskih tokovih naše glasbeno-plesne ljudske umetnosti. Leta 1948 so se skupini pridružili člani Študentskega kulturno-umetniškega društva »Tone Tomšič«. Pod tem imenom so ljubljanski folkloristi nastopali od 1949 do 1951, ko so si po Maroltovi smrti nadeli njegovo ime. Slovenci smo tako dobili leta 1948 slovit Akademsko folklorno skupino »France Marolt«, danes znano v matični domovini in po vsej Evropi, ZDA ter v nekaterih afriških državah.

V petdesetih in šestdesetih letih sta skupino po strokovni plesni in glasbeni plati vodili Marija Šuštar in Maroltova vdova Tončka; do 1960 jima je pomagal znani slovenski radijski napovedalec Marjan Kralj. Tončka Maroltova, kljub visoki starosti, še vedno rada sodeluje s skupino, delo Šuštarjeve pa od njene upokojitve 1966 nadaljuje umetniški vodja prof. Mirko Ramovš. Do leta 1972 je Glasbeno-narodopisni institut prispeval sredstva za vzdrževanje noš in instrumentalno spremljavo, po njegovi priključitvi Slovenski akademiji znanosti in umetnosti pa se je

skupina osamosvojila in deluje sedaj pod okriljem Univerze »Edvarda Kardelja« v Ljubljani.

Danes je Akademška folklorna skupina »France Marolt« reprezentativna folklorno-plesna skupina Slovenije. V štiridesetih letih svojega plodnega delovanja je imela več kot 2000 nastopov po Sloveniji in v drugih jugoslovanskih republikah in pokrajinah, nepozabna ostajajo tudi njena gostovanja in nastopi v Avstriji, Italiji, Alžiriji, Belgiji, Bolgariji, Egiptu, Franciji, Grčiji, ZR Nemčiji in Nemški demokratični republiki, na Poljskem, Finskem, Madžarskem, Islandiji in Ni-zozemskem, Romuniji, Siriji, Sovjetski zvezi, Švici, Turčiji ter v Kanadi in v ZDA. Dvomesечно gostovanje po ZDA in Kanadi predstavlja nedvomno enega izmed viškov umetniške dejavnosti vodilne slovenske folklorno-plesne skupine. Skupaj z znanimi folklornimi ansambli »Lado«, »Kolo« in »Tanec« je doslej že dvakrat sodelovala pri snemanju celovečernih dokumentarnih filmov o plesih jugoslovanskih narodov in narodnosti. Filme so prodali v več kot 30 držav, tako danes slovensko in jugoslovansko folklorno umetnost poznajo že po vsem svetu. Tako se delo skupine v zadnjih štiridesetih letih ni omejevalo zgolj na ples slovenskih pokrajin - Gorenjske, Koroške, Dolenjske z Notranjsko, Primorske, Režije, Benečije, slovenske Istre, Štajerske, Prekmurja in Bele krajine - temveč so se njeni člani seznanjali tudi z bogatim ljudskim plesnim izročilom drugih jugoslovanskih narodov in narodnosti.

Zato ni naključje, da je Akademsko folklorno skupino »France Marolt« ob 20-letnici njenega obstoja za izjemne umetniške dosežke ter popularizacijo slovenske in jugoslovanske ljudske

plesne umetnosti v svetu, predsednik Tito odlikoval z Redom bratstva in enotnosti s srebrnim vencem. Za svoje bogato delo je prejela še druga visoka domača in tuja priznanja: srebrno plaketo ljubljanske Univerze, Župančičevo nagrado mesta Ljubljana, Europa-Preis für Volkskunst, ob 30-letnici prvo slovensko Folklorno priznanje Zveze kulturnih organizacij Slovenije in ob 35. obletnici delovanja Zlato plaketo Univerze »Edvarda Kardelja« v Ljubljani.

»Naš dolgoletni plesni repertoar ostalno dopolnjuje, bodisi s želi, ki jih šele odkrivamo, bodisi s takimi, ki so bili znani že prej, vendar jim je pot na oder odprlo šele drugačno gledanje sodobne etnologije. Znanstveniki-etnologi smatrajo namreč za ljudsko vse, kar je nekoč živel v ljudstvu, čeprav je bilo kdaj prevzeto od drugod in se je sčasoma samo prilagodilo slovenskemu duhu in značaju. Sedanji slovenski program skupine kljub temu še ne vsebuje vsega, kar na Slovenskem plešejo ali so plesali pred davnimi leti, vendar pa predstavlja vse bistvene gibe prvine, ki sestavljajo slovenski ljudski plesni izraz. Najbolj pomembno je, da si Akademška folklorna skupina »France Marolt« prizadeva pokazati ljudske plesne vselej v kolikor mogoče izvorni podobi in v njihovi neločljivi povezanosti z življenjem, z nekdanjimi ljudskimi segami in navadami, pesmijo in plesi slovenskih krajev in ljudi. Tako se naša skupina oddoljuje svojemu ustanovitelju Francetu Maroltu in ustanovi, ki ji je dolga leta dajala zavetje in ji še danes nudi potrebno strokovno pomoč.« (prof. Mirko Ramovš, umetniški vodja Akademске folklorne skupine »France Marolt«).

IVAN VIRNIK

Nogomet: srečanje olimpijskih reprezentanc Jugoslavija - ČSSR za Seul

PETRINJA — Danes bo ob 16.30 (tudi po jugoslovanski TV) v Petrinjah kvalifikacijska nogometna tekma med olimpijskima reprezentancama Jugoslavije in ČSSR, ki je odločilna za uvrstitev v finalni del nogometnega turnirja na olimpiadi v Seulu.

Jugoslavija je na tej tekmi favorit, čeprav so nasprotniki dokazali, da so v bistvenih delih tekme še kako nevarni. Ekipi ČSSR je dovolj točka, medtem ko mora Jugoslavija nujno zmagati, če hoče še upati na kvalifikacijo.

POSTAVA JUGOSLAVIJE: Radača, Djurović, Marović, Katanec, Krivokapić, Jozić, Jakovljević, Savičević, Nikolić, Stojković, Cvetković. Rezerve: Petranović, Spasić, Petrić, Milinković, Tuce.

Jugoslovanska članska državna reprezentanca pa igra danes prijateljsko tekmo v Dublinu proti domači reprezentanci Irske.

Šah: po zaključku turnirja za SP Ljubojević drugi

BRUSELJ — Kot znano, se je prvi turnir za svetovni šahovski pokal za-

ključil z zmago bivšega svetovnega prvaka Karpova, Ljubojević pa je delil tretje mesto. Za SP pa je svetovna federacija sestavila drugo lestvico, ki ne upošteva rezultata domačina Winantse, ker pač ne spada v to konkurenco, a proti kateremu je Ljubojević le remiziral, dodaja pa še točko odvisno od mesta, ki ga je šahist zasedel na končni lestvici (zadnji eno, predzadnji dve itd. do prvega, ki jih dobi 17), nato pa dodaja še vsakemu pol točke, ker je moral Vaganjan predčasno zapustiti turnir.

Nova lestvica je tako sledeča: Karpov 27,5; Ljubojević in Salov 25; Andersson, Beljavski in Nunn 22; Portisch 19,5; Speelman 18; Sokolov in Talj 16; Nikolić, Seirawan in Timman 13; Nogueiras in Sax 10; Korčnej 8.

Najboljši šahisti na svetu bodo odigrali šest turnirjev (dvema se bodo morali odpovedati - prvemu se je npr. odpovedal prav prvak Kasparov), upoštevali pa bodo rezultate najboljših treh. Naslednji turnir za svetovni pokal bo v francoskem mestu Belfort od 12. junija do 5. julija.

Nogomet: drevi ob 20.15 po splošnem mnenju nepotrebna tekma Luksemburg - Italija: odvečni trening

LUKSEMBURG — Italija se je za tekmo domenila že pred skoraj letom dni in je pač morala svojo obljubo tudi držati, saj je luksemburška nogometna zveza hotela na ta način praznovati 80-letnico obstoja. Sedaj pa ta tekma pade prav pred »supersrečanjem« med Napolijem in Milanom, ki zna biti odločilna za določitev letošnjega prvaka in je odveč poudarjati, v kakšnem duševnem stanju sta trenerja Bianchi in Sacchi odstopila Viciniju svoje igralce za to tekmo.

Italija, ki nastopa v skoraj standardni postavi (poškodovanega nogometaša Napolija Francinija je nadomestil milanovec Maldini, napolijevac De Napoli pa morda ne bo igral zaradi poškodbe), bo igrala proti skupini amaterjev, ki jo sestavljajo študenti, zdravniki, poštarji, manežerji itd. Zmaga torej res ne bi smela uiti.

POSTAVA ITALIJE: Zenga, Bergomi, Maldini, Ferri, De Agostini, Donadoni, De Napoli, Mancini, Giannini, Vialli. Rezerve: Landucci, Ferrara, Fusi, Berti, Romano, Rizzitelli.

Italijanski igralci (foto AP) poslušajo navodila, kaj je treba narediti z luksemburškimi amaterji

Jadranje: po tekmovalstvu v Livornu Arianna Bogatec kvalificirana na SP

Sirenina jadralka Arianna Bogatec se je v dneh od 20. do 25. t. m. udeležila mednarodnega jadralskega tekmovalstva v Livornu, na katerem si je priborila uvrstitev na svetovno jadralsko prvenstvo, ki bo na sporedu v začetku avgusta v Newportu (Belgija). Tekmovalna v razredu evropa, v katerem nastopa Arianna, se je udeležilo skupno 81 jadrancev iz vse Evrope, na sporedu pa je bilo skupno pet regat na šest predvidenih.

Sirenina jadralka se je uvrstila na odlično končno sedmo mesto v konkurenci fantov in deklet, med italijanskimi jadralkami je bila druga, sicer pa je osvojila absolutno prvo mesto med dekleti. To je vsekakor velik uspeh, če pomislimo, da so se regat v Livornu udeležili mnogi izmed najboljših evropskih jadrancev in jadralk. S tem prvim mestom v ženski konkurenci si je Arianna Bogatec že priborila nastop na SP v razredu evropa, kjer bo ena od štirih deklet, ki bodo zastopale italijanske barve. V Livornu se je na posameznih regatah uvrstila na skupno 10., 3., 9., 13. in 12. mesto, kar je zneslo končno sedmo mesto.

KONČNA LESTVICA: 1. Matteo Binetti Pozzi (It.); 2. Yrki Taiminen (Fin.); 3. Thomas Johanson (Fin.); 4. Jukka Pirainen (Fin.); 5. Branko Brčič (Jug.); 6. Samo Potokar (Jug.); 7. Arianna Bogatec (It.) itd.

Košarka: po zmagi proti Ciboni Partizan v finalu

Cibona - Partizan 77:83 (38:44)
CIBONA: Sunara 22, Pavičević, Bečić, Čutura 9, Anzulović, Petrović 15, Cvijetićanin 11, Vukičević, Ušić 4, Razić 4, Arapović 12.

PARTIZAN: Djordjević 2, Obradović 14, Lakičević, Ignjatović, Grbović 9, Kanjevac, Pecarski 12, Divac 23, Popović, Paspalj 21, Nakić 2.

SODNIKA: Radonjić iz Sarajeva in Grbac iz Sibenika; GLEDALCEV: 5.000.

ZAGREB — Beograjski Partizan se je zasluženoma uvrstil v finale jugoslovanskega košarkarskega play-offa, v katerem se bo pomeril s splitsko Jugoplastiko. V sinočnji tretji, odločilni tekmi so Divac in tovariši vseskozi vodili (tudi z 10 koši razlike v 20. min.), bili so boljši v skoku pod košem, poleg tega so imeli tudi boljši odstotek v metu: Cibona je imela v metu 38%, a Dražen Petrović, za katerega je bila to poslovalna tekma (prihodno sezono bo igral v Madridu) v prvem polčasu skromnih 22%, za Petrovića je bilo to eno najslabših, če ne najslabše sreča-

nje kariere, a tudi vsi ostali v Ciboni nem taboru so z izjemo Sunare igrali pod pričakovanjem.

Tudi v drugem polčasu je Partizan nadaljeval mirno, Cibona pa je bila res skromna v obrambi in še vedno katastrofalna pri realizaciji. Beograjčani pa so dokazali, da niso zaman tretji v Evropi.

Po tekmi je trener Partizana Vujošević menil: »Psihološko smo bili neobremenjeni, čeprav bi bilo bolj logično, da bi na domačem terenu zmagala Cibona. Naša glavna nakana je bila v tem, da glavnima strelcema Cibone, Petroviću in Cvijetićaninu, onemogočimo met za 3 točke, in v tem smo povsem uspeli. Seveda, če sedaj ne uspemo v finalu, vse to nič ne pomeni.«

Novosel, trener Cibone, je priznal zasluženoma zmago Beograjčanov in dodal: »Psihološko smo padli na izpitu. Naše največje orožje Cvijetićanin in Petrović sta zelo slabo igrala, brez njunega doprinosa Partizana nismo mogli premagati.

Jadranje: na evropskem prvenstvu v Portorožu Še vedno v vodstvu Šveda

PORTOROŽ — Na evropskem jadralskem prvenstvu v olimpijskem razredu zvezda so včeraj ob ugodnem vetru izvedli 2. in 3. regato. V drugi je zmagala posadka Fritz Zipfer (ZRN), Puh in Bajec sta bila 77., brata Ivo in Rudi Straus (vsi Jug.) pa 97. V 3. regati sta slavila Šveda Walen in Andersson, Dušan Puh pa je bil zaradi napake pri startu diskvalificiran, medtem ko sta se brata Straus uvrstila na 76. mesto.

Po treh regatah sta še naprej v vodstvu Šveda Begtson in Eyerman, ki sta bila včeraj najprej 3., potem pa 30. Naslednja regata bo danes s startom ob 11. uri (J. Kreft)

Košarka: »azzurri« odložili priprave

RIM — Italijanska košarkarska reprezentanca bi morala s pripravami začeti že 2. maja, zaradi številnih igralcev, ki so še zaposleni v play-offu, pa so priprave odložili do 10. maja. Zatem »azzurri« čaka vrsta nastopov in turnirjev. Med drugim bodo od 25. do 29. nastopili maja v Dortmundu, kjer bodo še Sovjetska zveza, Francija, Zahodna Nemčija, Jugoslavija in Nizozemska (prva tekma na sporedu bo prav Jugoslavija - Italija). Od 3. do 5. junija bo italijanska reprezentanca v Atenah, kjer bodo igrali še Grčija, Jugoslavija in Duke University, od 9. do 11. junija bo v Bologni skupaj z Grčijo, ČSSR in SZ ter od 17. do 19. junija v Perugii, kjer bosta še Francija in ZRN.

Kolesarstvo: dirka po Španiji Pastorello precej zaostal

SANTA CRUZ DE TENERIFE (Španija) — Druga etapa kolesarske dirke po Španiji (San Cristobal De La Laguna - Santa Cruz, 210 km) ni prinesla sreče Italijanu Pastorelliju, ki je po prvi etapi nepričakovano vodil na skupni lestvici. Preluknjajal je namreč zračnico in je na cilj prišel po štirih minutah.

Etapno zmago je osvojil domačin Gaston, ki je 210 km prevozil v 5.25.41. Gaston je v sprintu prehitel rojaka Mujico.

Španec Cubino, ki je prevzel vodstvo na skupni lestvici, je bil tretji po 3 sekundah. Glavčina, v kateri je bil v sprintu najhitrejši Zahodni Nemec Dietzen, je imela 1'14" zaostanka.

Skupna lestvica je naslednja: 1. Cubino (Šp.) 5.45'39"; 2. Gaston (Šp.) po 52"; 3. Mujica (Šp.) 54"; 4. Kelly (Ir.); 5. Dietzen (ZRN); 6. Pino (Šp.); 7. Lejarreta (Šp.); 8. Millar (VB); 9. Cardenas (Kol.); 10. Gorospe (Šp.), vsi po 1'27"; 14. Colagee (It.); 15. Chiappucci (It.) oba po 1'54".

Kolesarstvo: dirka po deželah Pagon (Jug.) odličen drugi

VITERBO — Prvi dan 13. kolesarske dirke po deželah je največ slave prinesel sovjetskemu tekmovalcu. Na sporedu sta bili namreč dve poletapi: v prvi se je uveljavil Uslamin, ki je že leta 1985 osvojil dirko po Italiji za amaterje, na drugi poletapi pa je bil najhitrejši njegov rojak Abduzaparov. Nič manj pa se po včerajšnjem dnevu ni veselil Jugoslovčan Aleš Pagon: v prvi poletapi je bil namreč odličen drugi in to mesto zaseda tudi na skupni lestvici.

Na dirki nastopa 151 tekmovalcev iz 25 držav vseh petih celin, tako da je konkurenca res zahtevna. Še zlasti naporna bo današnja etapa. Po mnenju izvedencev je morda najzahtevnejša sploh. Dolga je 145 km (Tarquinia-Arcidosso), predvidene so 4 gorске nagrade, cilj pa je postavljen navkreber.

Vrstni red 1. poletape: 1. Uslamin (SZ), ki je 74 km prevozil v 1.05" s povprečno hitrostjo 45,734 km/h (10"

odbitka); 2. Pagon (Jug.) po 11" (5" odbitka); 3. Bezault (Fr.) 11" (3" odbitka).

Vrstni red 2. poletape: 1. Abduzaparov (SZ), ki je 75 km prevozil v 1.41'45" s povprečno hitrostjo 44,806 km/h (10" odbitka); 2. Dalla Santa (It.) isti čas (5" odbitka); 3. Pulnikov (SZ) isti čas (5" odbitka).

Skupna lestvica: 1. Uslamin (SZ) 3.18'40"; 2. Pagon (Jug.) po 16"; 3. Bezault (Fr.) 18"; 4. Huwyler (Švi.) 24"; 5. Bolts (ZRN) 25"; 6. Chiurato (It.) 25".

Nogomet: turnir v Gradišču

V Gradišču ob Soči se je v ponedeljek začel 3. mednarodni nogometni turnir za mladince, ki ga prireja domače Športno društvo Itala San Marco. Na turnirju nastopajo Milan, Lazio, Triestina, Udinese, Monza, Bologna, Bronshoj (Danska) ter reprezentanci iz Nove Gorice in naše dežele.

V prvem kolu sta Milan in Lazio igrala neodločeno 1:1, Triestina pa je s 3:0 odpravila Bologno, v tretjem srečanju je Udinese premagal Monzo s 3:1.

Namizni tenis: na mladinskem DP Naše so se izkazale

Na italijanskem državnem namiznoteniškem mladinskem prvenstvu v Iseu sta borovki Lara Possega - Ana Bersan, kot smo na kratko že poročali, dosegli izreden uspeh, saj sta ekipno zasedli končno drugo mesto v kategoriji deklic. Tekma bi se lahko tudi drugače iztekla, če ju ne bi polfinala, v katerem sta zmagali s 3:3, toliko izmučili, saj sta bili v dvorani vse od 9.00 do 17.30, tako da je utrujenost razumljivo prišla na dan. Med posameznicami se je Bersanova uvrstila od 9. do 12. mesta, Possegova pa ni imela pravice do nastopa, med dvojicami pa sta borovki že v 2. kolu zgubili proti kasnejšim zmagovalkam.

Na prvenstvu je bilo tudi zastopstvo Krasa Globtrade, ki je ekipno osvojilo 6. mesto, potem ko ga je v četrtfinalu izločil kasnejši zmagovalac Ancera.

Pravico do nastopa v Iseu so imeli igralci, ki so uspešno vzdržali predpisane preizkušnje. Za posameznike jih je bilo pet in so potekale po raznih mestih Italije. Kvalificiralo se je prvih

osem uvrščenih tekmovalcev. Med njimi ni bilo mladink Krasa Globtrade. Za ekipo pa sta bili predvideni dve preizkušnji na deželnih turnirjih, kjer je zmagala ekipa Krasa A - Alenka Obad in Tanja Ravbar. Krasa Globtrade je na prvenstvu uspešno zastopala še Biserka Simoneta, ki jo je naknadno določila federacija na osnovi prostih mest in predvsem Biserkinih dobrih rezultatov na posameznih preizkušnjah. V kategoriji starejših pionirk je Biserka Simoneta v Iseu zasedla odlično deveto mesto. Poleg Alenke Obad in Tanje Ravbar, ki sta igrali posamezne tekme (sistem Davis), je v ekipi nastopila še Martina Ravbar v dvojicah s svojo sestro. Pokazali sta dobro igro in veliko borbenost.

Organizirano je bilo tudi prosto tekmovalstvo v dvojicah, ki so se lahko prijavile brez predhodne selekcije. V konkurenci 64 parov sta se Alenka Obad in Luca Budelli uvrstila med prvih šestnajst. (J. J.)

Odbojka: danes na mladinskih igrah v Gorici

Tudi tri naše šole na deželnem finalu

V telovadnicah goriškega Kulturnega doma in Športnega združenja Olympia bo danes deželni odbojarski finale v okviru mladinskih igar. Za slovensko nižjo srednjo šolo Ivan Trinko bo današnje tekmovalstvo izredno pomembno, saj bo nastopila z dvema postavama, v moški in ženski konkurenci.

Kar zadeva moško vrsto, je treba povedati, da so dijaki goriške nižje srednje šole v zadnjih letih dosegli vrsto dobrih rezultatov, med katerimi izstopa lansko 2. mesto na državnem finalu v Rimu. Tudi v današnji preizkušnji imajo Kodričevi varovanci dobre možnosti, da si zagotovijo prvo mesto, ki bi jih popeljal v meddeželni finale.

Ob fantih pa bodo tokrat nastopili tudi dekleta slovenske šole, ki so že z vstopom v deželno elito pri-

pravila prijetno presenečenje. Tudi za igralke prof. Marte Vižintin velja ugotovitev, da na današnji preizkušnji startajo z enakimi možnostmi kot ostale ekipe in da se jim prvič ponuja priložnost, da si zagotovijo vstopnico za sklepno fazo mladinskih iger.

SPORED

MOŠKI (telovadnica SZ Olympia): 9.15: Kosovel - Videm; 10.30: Trinko - Pordenon.

ŽENSKKE (telovadnica Kulturnega doma): 9.15: Trst - Videm; 10.30: Trinko - Pordenon.

Finalno srečanje v ženski konkurenci bo ob 14.45 v telovadnici SZ Olympia. V isti telovadnici pa bo ob 16. uri finalna tekma v moški konkurenci.

Na turnirju superminiodbojke v Novari Borovke prav do finala

Skupina mladih Borovih odbojkaric s trenerko Nacinovijevo in spremljevalcema Možetom in Čokom je na povabilo prireditelja konec minulega tedna v Novari nastopila na množičnem turnirju v miniodbojki za »Trofej Bicocca« pod pokroviteljstvom Občine in Pokrajine. Na 40 odprtih igriščih športnega centra Bicocca se je zvrstilo kar 206 ekip fantov in deklet v kategorijah mini- in superminivolleya. Bor Friulexport se je z dvema ekipama udeležil tekmovalstva v ženskem superminivolleyu, ki je bilo z 80 prijavljenimi ekipami tudi najbolj množično. Obe Borovi ekipi sta se izvrstno odrezali. Ena je bila v svoji kvalifikacijski skupini izločena šele zaradi slabše razlike v točkah, druga pa se je preko kvalifikacij in po tekmah na neposredno izločanje prebila do samega finala za 1. mesto, a ker se je tekmovalstvo nepričakovano zavleklo, vlak na postaji pa seveda ne čaka na zamudni-

ke, ni mogla nastopiti na sklepnem srečanju, ki ga je tako žal predala brez boja, vendar pa se tolaži s tem, da je turnir sklenila nepremagana.

Tridnevni nastop v Novari je bil za naše odbojkarice res lepo doživetje, po prikazani igri in rezultatih pa je spet prišlo do izraza, da se pri Boru razvija perspektiven rod odbojkaric, kar je bilo razvidno že lani na državnem prvenstvu v miniodbojki v Cuneu, kjer so plave osvojile prvo mesto. Še večjo veljavnost doseženim rezultatom v Novari daje dejstvo, da so se borovke v glavnem merile z leto dni starejšimi nasprotnicami.

V Novari so nastopile sledeče igralke: Azman, Gregori, Vitez, Legović, Neubauer, Čok, Rojc, P. in M. Krapež, Zubalič in Vodopivec.

Osemindvajsetega in 29. maja bodo borovke nastopile še na podobnem turnirju v Genovi, ki pa je namenjen izključno igralkam letnika 1976.

Odbojka: v 1. moški diviziji Poraz borovcev

INTER 1904 - BOR 3:0 (15:9, 15:3, 16:14)

BOR: Kocman, Jercog, Blasi, Sivic, Strain, Starc, Lippolis, Tul.

Borovci so doživeli tretji zaporedni poraz. Naši so začeli zmedeno in negotovo, tako so brez večjega odpora prepustili prva dva niza domačinom. V tretjem setu so plavi igrali bolj odločno in povedli z 11:7, prednosti pa žal niso obdržali. (Tul)

UNDER 14 ŽENSKKE

FINCANTIERI - SOČA ČERIMPEX 0:3 (5:15, 5:15, 1:15)

SOČA ČERIMPEX - LIBERTAS GO 3:0 (15:6, 15:2, 15:4)

SOČA ČERIMPEX: A., S. E. in M. Černic, Devetak, Tuniz, Kovic, Soban. Mlade sočanke so v prejšnjem tednu odigrale dve tekmi. Tako proti Fincantieriju kakor proti goriškemu Libertasu so sovoledne odbojkarice pokazale boljšo igro in si brez večjih težav zagotovile dvojno zmago. (E. Č.)

Rokomet: mladinski turnir v Reggio Emilii

Krasovci v četrtfinalu

V ponedeljek je bil v Reggio Emilii v okviru meddeželnega rokometnega mladinskega prvenstva turnir, ki je moral odločiti o najboljši ekipi izmed najboljših iz Furlanije-Juljske krajine, Tridentinskega-Zgornjega Poadižja in Emilie Romagne. Kot je znano, je FJK zastopala naša ekipa Kras Trimac, ki je povsem nepričakovano ta turnir osvojila in se uvrstila v četrtfinale.

VIRTUS MODENA - SSV GASSER-SPECK BRIXEN 24:24 (14:14)

KRAS TRIMAC - VIRTUS MODENA 32:32 (15:16)

KRAS: Klinc, Simoneta 4, Sardoč 11, Sosič 5, Gruđen 4, Vremec, Raseni 4, Weissenegger, Kozlovč 4, Race, Milič.

KRAS TRIMAC - SSV GASSER-SPECK BRIXEN 26:24 (12:9)

KRAS: Klinc, Milič, Sardoč 8, Sosič 10, Raseni 3, Simoneta 1, Gruđen, Vremec, Weissenegger, Race, Kozlovč 4.

Končna lestvica: Kras Trimac 3, Virtus Modena 2, SSV Brixen 1.

Krasovci so proti Virtusu iz Modene igrali pod svojimi sposobnostmi in preveč popuščali v obrambi. Telesno

šibkejši, a hitri Modenčani so jih takoj kaznovali in prešli v vodstvo. Naši fantje so nato skušali nasprotnika dohiteti, kar jim je tudi uspelo v zadnjih minutah srečanja predvsem po zaslugi tokrat izrednega Sardoča (11 zadetkov iz pivota). Proti Gasser Specku iz Brixna pa so Lazarjevi varovanci zaigrali tako kot res znajo. Po negotovih prvih treh minutah, ko so Južni Tirolci že vodili s 4:0, so Raseni in tovariši stisnili zobe, počasi nadoknadili razliko (4:4 v 12. min.) ter izdatneje povedli. Do konca tekme so nato naši fantje s pametno igro obdržali vodstvo ter zaslužno zmagali. Ko se jim je nasprotnik nekajkrat približal na gol razlike, niso izgubili glave, temveč nadaljevali s svojo igro in ponovno povečali prednost. Zmagovito orožje krasovcev je bila nedvomno obramba, ki je v izvedbi 3-2-1 predstavljala za igralce Gasser Specka pravo uganiko. Vsi igralci so igrali izvrstno: v napadu se je razigral Sosič, ki je nasul nasprotnikom 10 golov, ponovno pa je bil neustavljiv Sardoč. Krasovci, ki so se končno uveljavili tudi na državnih ravni, se bodo sedaj v četrtfinalu pomerili z zmagovalcem na turnirju Sardinija - Lacij - Toskana. (Pjotr)

Košarka: prva moška divizija

Slovenski derbi vrsti Cicibone

SOKOL - CIBICONA 71:87 (37:45)

SOKOL: Pupis 7 (0:1), Velussi 21 (7:8), Pahor 10 (1:2), Zaharija 12 (2:2), Busan 13 (2:4), Stanissa 2, Sedmak 6, Vidoni, Goleman.

CIBICONA: Kovačič 11 (2:2), Lippolis 12 (3:6), Jogan 17 (0:2), Volk 17 (1:2), Smotlak 24 (5:8), Turk, Pupulin, Vodopivec 2, Jagodic 4, Jankovič. PON: Stanissa (36). TRI TOČKE: Pupis 1, Pahor 1, Busan 1, Kovačič 1, Jogan 1, Smotlak 1.

V zadnjem kolu prvega dela prvenstva prve divizije sta se srečali slovenski ekipi Sokola in Cicibone. Zmaga je pripadla gostom, ki so vodili od vsega začetka in s prikazano igro tudi zadovoljili, predvsem v obrambi in v skokih na odbite žoge. Domačini pa so nastopili v nekoliko okrnjeni postavi, sami pa so priznali, da so precej razo-

čarali, zlasti v obrambi. Cicibonaši so v 7. minuti že vodili z 18:6 in vodstvo ohranili do začetka drugega polčasa, ko so se Nabrežinci približali na same 4 točke (53:49). Z dobro igro in protinapadi pa so gostje ponovno visoko povedli na 74:56 v 33. minuti in gladko zmagali.

Naj omenimo tudi, da sta tekmo dobro sodila Boris Vascotto in Rajko Ožbolt zaradi odsotnosti sodnikov ter da je tekmi prisostvovalo precejšnje število gledalcev.

V tekmo tedna bo federacija sestavila urnike drugega dela prvenstva. V skupini za napredovanje pa bodo igralle naslednje ekipe: Sokol, Cicibona, Saba B, Fiamma Basket, CUS in Orientexpress APL. (V. Jogan)

Končna lestvica
SKUPINA A: Cicibona 20, Sokol 16, Saba A 8, Amatori 6, Superbasket in Basket TS A 4.

naša košarkarska moštva v mladinskih ligah

DEŽELNI KADETI

BOR INDULES - FERROVIARIO 79:105 (33:56)

BOR: Starec 5, Simonič 6 (0:1), Acerbi 11 (3:3), Mauro Simonič 12, Presel 5 (1:3), Legiša 4 (0:2), Debeljuh 18 (4:10), Pavlica 10, Pertot 8 (2:4).

Proti dobri ekipi Ferroviaria so naši doživeli ponoven poraz. Naši so zdržali do 15. minute (27:34), nato pa so popustili. Treba je reči, da skozi celo sezono niso še imeli pravega treninga in torej od teh sicer poštovovalnih fantov več ne moremo zahtevati.

(Andrej Pavlica)

LESTVICA: Don Bosco 32, Casa Amica 30, Ricreatori 28, Autosandra 26, Libertas A 24, Ferroviario in Motonavale 18, Latte Carso 14, Inter 1904 10, Bor Indules 6, Radiografi in Libertas B 2.

NARAŠČAJNIKI

POLET - KONTOVEL KRONOS 76:131 (42:80)

POLET: Marucelli 5, O. Marucelli 3, Guštin 22, Vidali 2, Crevatin 26, Vavpetič 4, Andolšek 2, Vremec 6. KONTOVEL: Emili 6, Kralj 27, Briščik 21, Štoka 6, Gregori 21, Gulič 28, Ban 8, Bizjak 4, Kapun 10.

V zadnjem slovenskem derbiju so Poletovi košarkarji pokazali, da lepo napredujejo, saj so se dobro upirali favoriziranemu Kontovelu. Čeprav so Kontovelci nastopili brez Rebule, Pečarja in Budina so prepričljivo zmagali, saj so imeli v svojih vrstah izkušenejšje košarkarje. Pri Poletu sta se izkazala Crevatin in Guštin, pri Kontovelu pa Kralj in Gulič. (I. Meden)

BOR INDULES - SANTOS 94:69 (46:32)

BOR: Schiulaz 7 (1:2), Korošič 2 (0:2), Debeljuh 17 (4:6), Starec 5, Pavlica 18 (2:3), Rudeš 15 (1:2), Umer 4 (2:4), Uršič 12 (0:4), Simonič 14 (4:4). TRI TOČKE: Debeljuh in Starc (1).

Borovci so brez večjih težav premagali sicer solidno postavbo Santosa. S hitrim tempom so takoj povedli in vodstvo stalno večali. Razveseljivo je dejstvo, da je kar pet igralcev doseglo več kot 10 točk. To je dokaz, da so zmago dosegli s skupinsko igro in ne z individualno, ki je bila našim v teku sezone nekajkrat usodna.

(Andrej Pavlica)

BREG - DLF 89:97 (50:43)

BREG: Punis, Corbatti 9, Zeriali 2, Mocor, Gombač 29 (3:8), R. Gombač 11 (2:4), Bandi, Kralj, Škabar 12, V. Bandi 27 (3:7). TRI TOČKE: Corbatti 1, Gombač 1.

Brežani so tokrat spet potrdili, da znajo tudi odlično zaigrati. Proti izred-

Po koncu prvenstva državnih kadetov so tokrat odigrali zadnje kolo pri dečkih, kjer je Don Bosco osvojil prvo mesto pred Servolano. Borovci so sklenili prvenstvo z zmago nad Libertasom in so osvojili solidno peto mesto. Za njimi so na lestvici Kontovelci, ki bi z malo več sreče in izkušnosti lahko osvojili višje mesto. Po porazu Ricreatorija proti Santosu je Don Bosco dejansko že prvak v kategoriji propagande. V tem prvenstvu so borovci premagali Stefanel in če bodo hoteli osvojiti tretje mesto, bodo morali premagati prav Santos. V predzadnjem kolu prvenstva naraščajnikov ni prišlo do presenečenj. Sokol je doživel poraz proti Ricreatoriju, medtem ko so borovci z lahkoto odpravili Santos. Brežanom ni za las uspel podvig proti solidnemu Ferroviariu, Kontovelci pa so ponovno v slovenskem derbiju zadali hud poraz Poletu. Naš pregled zaključujemo še s pričakovanim porazom Bora proti Ferroviariu v kadetskem deželnem prvenstvu. (L. Furlan)

no neugodnemu nasprotniku so se res izkazali, saj so takoj prejeli pobudo v lastne roke in povedli tudi za 16 točk. Tudi drugi polčas so dobro začeli, le proti polovici tega dela so zagrešili nekaj enostavnih podaj, katere je nasprotnik izkoristil in povedel. Naši so se do zadnjega borili in se trudili, da bi zopet prišli v vodstvo, vendar brez uspeha. Pohvala gre tokrat vsej ekipi, ki je res dala vse od sebe. (Stojan)

ZAOSTALA TEKMA

KONTOVEL - SANTOS 113:85 (62:51)

KONTOVEL: Kralj 25, Briščik 5, Rebula 29, Gregori 19, Gulič 23, Ban 4, Pečar 8.

V zaostalem srečanju so igralci Kontovela še enkrat dokazali, da so v letošnjem prvenstvu zaslužno osvojili drugo mesto. Proti dobri ekipi Santosa so v eni najboljših tekem v letošnjem prvenstvu zaigrali zelo učinkovito v napadu. Gostujoči igralci so povedli le na začetku srečanja, ves ostali del pa so bili prepričljivo boljši domačini. Pri Kontovelu so se izkazali vsi igralci z Rebulo, Guličem in Kraljem na čelu.

(I. Meden)

LESTVICA: Stefanel 48, Kontovel Kronos 42, Bor Radenska 38, Tecnoluce in Libertas 34, Saba 28, Autosandra, Ferroviario, Don Bosco in Latte Carso 20, Ricreatori 18, Breg 10, Sokol 2, Polet 0.

DEČKI

BOR INDULES - LIBERTAS 97:90 (52:36)

BOR: Filipčič 6, Posega 15 (1:4), Bajc 12, Martinolič 2, E. Bajc 9 (1:3), Brus 6 (0:1), Tomsič 11 (0:2), Križmančič 2 (0:2), Ziberna 14, Salvi 20 (2:8). TRI TOČKE: I. Bajc 1, Tomsič 1.

V tekmi proti povprečni ekipi Libertasa so mladi Borovi dečki zmagali brez večjih težav. Končni izid ni prava slika dejanskega poteka srečanja. Naši so že od vsega začetka povedli in skozi vso tekmo obdržali vodstvo. Za do-

naši nogometaši v mladinskih ligah

UNDER 18

VESNA - S. ANDREA 1:1 (0:1)

STRELEC: v 75. min. Škabar

VESNA: Saverino, Grgič, Babič, Zartotti, Škabar, Kavalič, Švab, Šuc, D. Sedmak, Kuzma, M. Sedmak (v 65. min. P. Sedmak)

Plavi so tekmo začeli zelo zbrano in napadalno tako, da so prve pol ure praktično gospodarili na igrišču. Imeli so tudi nekaj lepih priložnosti, tako, da se je moral nasprotni vratar krepko potruditi. Vesna je nekoliko manj učinkovito igrala v obrambi, kjer so kriški branilci zagrešili 11-metrovko, toda nasprotnik priložnosti ni znal učinkovito izkoristiti. Vesna je imela zelo lepo priložnost z Zarottijem, toda njegov močan strel ni presenetil nasprotnega vratarja. Prvi so prišli v vodstvo gostje in sicer iz protinapada. V drugem polčasu se je tekma precej umirila in priložnosti so bile bolj šibke. Svoj krstni nastop v ekipi je opravil Peter Sedmak, ki je sicer igral pri naraščajnikih. Proti koncu srečanja je za izenačenje poskrbel običajni Škabar, ki je z močnim strelom od daleč premagal solidnega vratarja. Tržačani so se po prejetem голу podali v napad, toda Vesnin vratar Saverino je bil vsakič na mestu. (A. Kostnappfel)

COSTALUNGA - BREG 2:0 (2:0)

BREG: Giorio, Pitacco, Slavac, Sancin, Turco, Diminich, Tamaro M. Olenik, Prašel, Kerstich, Giuresi, Giacobbe, Bandi, Bevk, De Franceschi, Paiano.

Proti močnim nasprotnikom so Brežani odigrali eno izmed najslabših letošnjih tekem. Vsi so igrali pod svojimi

mi sposobnostmi in tako je nasprotnik že po dvajsetih minutah vodil z 2:0 po dveh napakah Bregove obrambe. Brežanom ni uspelo izpeljati niti ene nevarnejše akcije, nasprotnik pa je stalno ogrožal Bregova vrata. V drugem polčasu je Costalunga nekoliko popustila in Brežani so lahko več napadali in bili nevarni z dvema streloma Diminicha, a rezultat se ni spremenil. (E. B.)

OSTALI IZIDI: Edile Adriatica - Muggesana 1:1, Vesna - S. Andrea 1:1, CGS - Opicina 1:5, San Marco Sistiana - San Sergio 2:0, Montebello - Supercaffè 0:0, Chiabola - San Vito 2:2, Fortitudo - Vivai Busà 0:3.

LESTVICA: Vivai Busà 43, Edile Adriatica 37, Chiabola 35, San Sergio 34, Muggesana in Opicina 32, Costalunga 30, CGS in Fortitudo 26, Breg in Montebello 23, San Vito 21, San Marco Sistiana 20, Supercaffè 19, Sant'Andrea 18, Vesna 13.

CICIBANI

SKUPINA B

BREG BEST - S. ANDREA 1:1 (1:0)

STRELEC: Jercog

BREG BEST: Čuk, Rocco, Lavriha, Argenti, Stefani, Jercog, I. Šik, Ota, D. Šik.

Po dolgem času so mladi Brežani ponovno izbojevali točko. Povedati je treba, da so igrali res dobro ter izvedli več nevarnih akcij za zadetek, a so bili le enkrat uspešni. Na drugi strani pa je nasprotnik dosegel gol po napaki Bregove obrambe. Pohvalo zaslužijo tokrat prav vsi, posebno pa Čuk in Stefani. (E. B.)

Trenutek s tekme naraščajnikov Primorje - Montebello

IZIDI: Breg Best - Sant'Andrea 1:1, CGS B - Chiabola 1:2, Soncini B - Don Bosco 4:4, Fulgor A - San Sergio 7:0, Muggesana - San Giovanni 0:5.

LESTVICA: Fulgor A 36, San Giovanni 31, Domio 29, Soncini B 24, Chiabola 17, San Sergio 15, Sant'Andrea B 9, Muggesana 8, CGS B in Breg Best 4.

SKUPINA C

ZARJA ADRIAIMPEX - SANT'ANDREA 1:3

STRELEC: Hočevar

ZARJA: Družina, Buda, Pussini, Umek, Marc, Križmančič, Domio, Hočevar.

Zarja je zaslužno izgubila, vendar je treba povedati, da je igrala v zelo okrnjeni postavi, saj so manjkali kar trije igralci. Zaman so bili vsi napori in poštvalnost naših. Nasprotnik je od samega začetka igre vzel pobudo v svoje roke in je ni izpustil vse do zaključnega sodnikovega žvižga. Strelec edinega Zarjinega zadetka je bil Hočevar. (M. Ž.)

IZIDI ZAOSTALIH TEKEM: Zarja Adriaimpex - Sant'Andrea A 1:3, CGS A - Primorje 1:2.

LESTVICA: Campanelle 29, Sant'Andrea A in Primorje 27, CGS A 22, Zarja Adriaimpex 19, Vivai Busà B 17, Esperia 15, Altura B 11, Opicina 8, Costalunga 3.

NA GORIŠKEM

ARIS - MLADOST GENEX 0:5 (0:1)

MLADOST: Soban, Farra, Makuc, A. Gergolet, J. Gergolet, Lavrenčič, D.

Košarka: promocijsko prvenstvo

Kontovelci sedaj upravičeno upajo na obstanek v ligi

KONTOVEL ELECTRONIC SHOP - LIBERTAS 121:106 (54:46)

KONTOVEL: Ban 9, Kocman 2 (2:2), Gulič 24 (3:8), Pahor, Sterni 20 (2:4), Starc 23 (5:9), Civardi 8 (2:4), Cingerla, Čuk 35 (5:8), Gruđen.

TRI TOČKE: Ban 3, Gulič 1.

Z visoko zmago proti solidnemu tekmeu so si Kontovelci v promocijskem prvenstvu priigrali prepotrebni točki.

Sedaj so naši košarkarji bliže cilju, to je obstanku v ligi, saj bodo v prihodnjem kolu igrali proti zadnjevrščenemu moštvu Il Carsu.

Ekipi sta si bili enakovredni samo na začetku srečanja, nakar pa so Kontovelci s hitro igro visoko povedli. Vendar tekme ni bilo še konec, saj se je nasprotnik ob koncu srečanja nevarno približal na sami dve točki, več pa mu ni uspelo. Kot je razvidno že iz rezultata, sta se obe ekipi izkazali v napadu. Igra je bila vseskozi zelo hitra in privlačna, obrambne vrste pa so šepale.

Poleg Čuka pa so tokrat pohvale vredni vsi zunanji igralci. (Sterni)

obvestila

ŠD BREG

organizirani prvi nogometni turnir 5 x 5, ki se bo odvijal na dolinskem nogometnem igrišču od 20. maja do 4. junija letos. Vsi tisti, ki se nameravajo turnirja udeležiti, lahko dobijo vse potrebne informacije na sedežu ŠD Breg vsak petek zvečer od 20. do 21.30 ali pa vsak delovni dan na tel. številki 826541 (urnik trgovine). Turnirja se lahko udeležijo vsi nogometaši, ki so vpisani v nogometno zvezo FIGC.

ZŠSDI

obvešča, da bo v petek, 29. t. m., ob 20. uri v prostorih I. Gruđen v Nabrežini SEJA ODBOJKARSKKE KOMISIJE.

ZŠSDI

obvešča, da bo v ponedeljek, 2. 5., ob 20.30 na sedežu ŠD Primorje na Prosoku št. 2 SEJA NOGOMETNE KOMISIJE.

Dnevni red: 1. medšolski turnir, 2. priprave v Kočevju, 3. razno.

Posnetek s srečanja mlajših cicibanov Zarja Adriaimpex - Vivai Busà

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 300.- din, naročnina za zasebne mesečno 6.000.- din, trimesečno 17.000.- din, letno 50.000.- din, upokojeanci in študenti mesečno 4.500.- din, trimesečno 12.000.- din, letno 45.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 7.000.- din, letno 75.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglaš 700 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

27. aprila 1988

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559

Tel. (040) 7796-600 - Tix 460270

GORICA - Drevored 24 maggio 1

Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEČAD - Stretta De Rubeis 20

Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Zaradi nedeljskih predvolitev je izgubilo življenje šest oseb Položaj v Novi Kaledoniji je teden dni pred drugim krogom francoskih volitev zapleten

SYDNEY — Položaj v Novi Kaledoniji postaja iz dneva v dan vse bolj zapleten. Včeraj je izgubil življenje 17-letni fant, v preteklih dneh pa je umrlo v številnih krvavih neredih že pet oseb.

V zadnjih petih dneh je življenje na francoskem prekomorskem ozemlju v Tihem oceanu postalo zelo napeto. Neodvisne enote državne socialistične osvobodilne fronte Kanak so namreč pretekli petek napadle policijsko postajo v Fayaueju, v napadu pa so izgubili življenje štirje francoski policisti. V soboto je izgubilo življenje neko dekle, ki se je po naključju znašlo sredi oboroženega spopada. Včeraj so se spopadi nadaljevali kot na tekočem traku. Posebno hudo je bilo v bližini državne prestolnice Noumea, kjer so se med seboj spopadli pripadniki neodvisne osvobodilne fronte in pripadniki osvobodilne fronte. Tragične novice prihajajo tudi iz Canale, ki leži na vzhodni obali Nove Kaledonije, kjer se je velika skupina civilistov morala zateči v policijsko vojašnico. Prenapeženi so blokirali vse ceste, ki

peljejo proti notranjosti države, v Canali pa so prebivalci še vedno brez električnega toka, vse telefonske linije pa so prekinjene.

Francoski minister, ki skrbi za francoska prekomorska ozemlja, Bernard Pons je v ponedeljek prispel v Noumeo. Včeraj je dejal, da ne izključuje morebitnih ukrepov proti voditeljem državne socialistične osvobodilne fronte Kanak.

Usoda Nove Kaledonije je nedvomno tesno povezana z bližnjimi francoskimi predsedniškimi volitvami. Če bo za francoskega predsednika ponovno izvoljen Mitterrand, bo morda le uspešno voditeljem osvobodilne fronte doseči nekakšno neodvisnost v okviru francoske suverenosti. Predsednik Mitterrand je namreč v preteklih dneh pokazal očitno naklonjenost pripadnikom novokaledonske državne osvobodilne fronte. Včeraj pa je zahteval razveljavitev volitev. Sedanji prvi minister Chirac pa je izrazil namen, da bo na vse načine skušal ohraniti francosko oblast na Novi Kaledoniji.

Pripadniki neodvisne skupine Kanak na barikadah

(Telefoto AP)

Ob proslavi desetletnice revolucije sprava v Afganistanu še zelo daleč

KABUL — Včeraj so v Kabulu proslavili deseto obletnico afganistanske revolucije, ko so 27. aprila 1978 oblast v državi prevzeli pripadniki marksistične Ljudske demokratične stranke Afganistana. Uradne oblasti so v počastitev te obletnice pripravile vojaško parado in vrsto drugih prireditev. Vojaško parado si je ogledalo nekaj deset tisoč prebivalcev Kabula, poleg sedanjega afganistanskega voditelja Nadžibulah pa je bil prisoten tudi podpredsednik vrhovnega sovjeta Vladimir Orlov. Parado pa so povsem bojkotirali zahodni diplomatski predstavniki v Kabulu.

Svečanosti niso zmotile niti akcije afganistanskih mudžahedinov, ki kljub podpisu dogovora v Ženevi še naprej napadajo režimske in sovjetske vojaške oddelke. Ti naj bi začeli svoj umik s 15. majem, ko naj bi se po Nadžibulahovih optimističnih napovedih tudi začel proces narodne sprave.

Toda Nadžibulahovega optimizma ne delijo mnogi. Vse več je tistih, ki so prepričani, da bo po desetih letih komunistične oblasti v Kabulu prišlo po sovjetskem odhodu do pravega obračunavanja v boju za oblast. Pri tem je zanesljivo, da Nadžibulah ne bo mirno prepustil oblasti, zanesljivo pa je tudi, da bodo mudžahedini storili vse, da zrušijo komunistično vladno v Kabulu. Nadžibulah upornikom sicer ponuja večstrankarski sistem in mešano gospodarstvo s poudarkom na zasebnem sektorju, toda vprašanje je, če so voditelji upornikov pripravljeni sprejeti te ponudbe. Najbrž ne, s tem pa je tudi narodna sprava še zelo daleč.

Na sliki: Elegantna Afganka je ob srečanju s sovjetskim vojakom v Kabulu zamižala. Ne ve se, če je to storila zaradi premočnega sonca ali pa v znak protesta proti sovjetski prisotnosti v Afganistanu. (AP)

Zahodni zavezniki pripravljajo nov evropski borbeni avion EFA

Velika Britanija naj bi skupaj z ZR Nemčijo, Italijo in Španijo izdelala evropski borbeni avion EFA (European Fighter Aircraft), ki naj bi zamenjal dosedanje phantome in jaguarje. Vest o tem skupnem projektu je sporočil britanski obrambni minister George Younger. Medtem ko se je britanska vlada že izrekla za ta projekt, pa še ni dokončnega mnenja iz Italije, Španije in ZRN. Stroški projekta so ocenjeni na približno 13,5 milijard dolarjev, prvih 800 novih letal pa naj bi bilo pripravljenih v letu 1996. Na posnetku AP vidimo umetniško upodobitev novega vojaškega letala, ki naj bi v drugi polovici prihodnjega desetletja predstavljalo ponos zahodnoevropskega vojaškega letalstva.

Pri Neaplju lastnik bara umoril mladega zločinca

NEAPELJ — Lastnik nekega bara v kraju Pomigliano D'Arco pri Neaplju je prejšnjo noč ubil mladega zločinca, ki ga je hotel oropati. Žrtev je 26-letni Antonio Mauri, ki je imel v preteklosti večkrat opravka s policijo in je bil v neapeljski pokrajini znan kot eden vidnih voditeljev krajevnih zločinskih tolpe.

Lastnik bara Antonio Esposito je karabinjerjem povedal, da je Mauri stopil v lokal tik pred njegovim zaprtjem. Grozil mu je s pištolo in zahteval denar, ki naj bi ga Esposito imel v blagajni. Ta pa je bila takrat prazna, kar je Esposito tudi povedal Mauriju, ki pa je mislil, da ga hoče lastnik bara prelisčati. Spet mu je grozil s pištolo in povedal, da ga bo ubil, če mu ne izroči takoj denarja. Esposito pa je medtem izkoristil trenutno nepazljivost roparja, vzel iz predala svojo pištolo (za katero je imel uradno dovoljenje) in streljal na Maurija, ki je bil pri priči mrtev.

Na dražbi človeške glave

LONDON — Angleži so res svojevrstni ljudje in imajo velik smisel za črni humor, če ga lahko tako sploh imenujemo. V Londonu bo mednarodno priznana ustanova Christie's, ki se že več desetletij ukvarja z vsakovrstnimi dražbami, konec junija prodajala na dražbi tudi človeške glave.

Pobudo za to ne preveč veselo dražbo je dal neki švicarski državljani, po poklicu bančni uradnik, ki se ni nikoli bojeval ali tvegati življenja, ampak je vse svoje mirno življenje posvetil iskanju človeških glav. Voditelj Christie's nočejo o tej dražbi ničesar točnega in jasnega povedati. Zvedelo se je samo, da glava belca velja skora enkrat več kot glava prebivalca Amaconije ali srednje Afrike. Londonski časopisi pišejo, da velja za dražbo veliko zanimanje...

Požrl je najmanj pet ljudi

LIBREVILLE — Nba Ntem, 31-letni čarovnik neke verske fanatične sekte v Gabonu, je včeraj priznal krajevni policiji, da je v svoji »svetli karieri« požrl najmanj pet ljudi. Čarovnika, ki je po poklicu železničar, je gabonska policija aretirala v zvezi z umorom nekega britanskega državljanca, ob trupu katerega so našli posodo s človeškimi ostanki. Nba Ntem je policistom povedal, da o tem umoru ničesar ne ve, pač pa je priznal, da je med »posebnimi obredi« svoje verske sekte požrl pet ljudi, med temi tudi enega otroka. Čarovnik morilec pripada sekti Mvoo Ening, ki ima največ pristašev v sosednji Gvineji.

V okolici Telforda gori vojaško skladišče

LONDON — Preteklo noč je v največjem evropskem skladišču rezervnih delov za vojaška vozila pakta NATO v Telfordu (Shropshire) izbruhnil močan požar. Gmotna škoda je velika, saj je v požaru zgorelo raznovrstnega materiala v vrednosti več desetih milijard funtov.

Požar ne bi imel tako hudih posledic, če ne bi bil spodnji del strehe skladišča obložen z debelo izolacijsko plastjo azbesta. Azbest je sila strupen, saj povzroča vrsto rakastih obolenj. Ko je skladišče začelo goreti, so se vnele celo z drugimi materiali spojene azbestne plošče, močan dim pa je začel odnašati azbestov prah po vsej bližnji okolici. Na kraj nesreče so takoj prihiteli gasilci, ki jim včeraj še ni uspelo v celoti pogasiti požara. Včeraj je več kot sto tehnikov, ki so bili oblečeni v protipožarne kombinize in so imeli plinske maske, preresetalo vso bližnjo okolico Telforda, da bi ugotovili morebitno ekološko onesnaženje. Oblasti so pozvale prebivalstvo, naj ostane kar doma in naj previdno zapre vsa vrata in okna.

Ognjeni zubli so zajeli isto skladišče že pred petimi leti. Takrat je bilo škode za 250 milijard lir. Predstavnik britanskega obrambnega ministrstva je včeraj dejal, da so po prvem požaru sklenili ojačiti protipožarne naprave, teh pa žal še niso uspeli vgraditi. Zanimivo pa je dejstvo, da se je pred včerajšnjim požarom sprožila alarmna naprava. Tehniki skladišča so takoj opravili preiskavo, toda vzroka alarma niso ugotovili. Nekaj ur kasneje pa so morali vsi zapustiti skladišče.

Na sliki (telefoto AP): Gasilci gasijo ogenj, ki je zajel skladišče.

mini

urednik: BRANKO LAKOVIČ

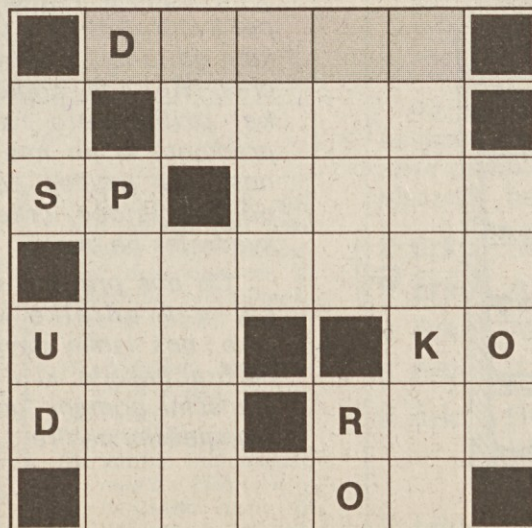
ilustrator: LIANA DRAŠČEK

slikovna križanka z našim krajem

VODORAVNO

V sivih poljih ime naše vasi na sliki

NAVPIČNO

naši in drugi slikovni kvizi

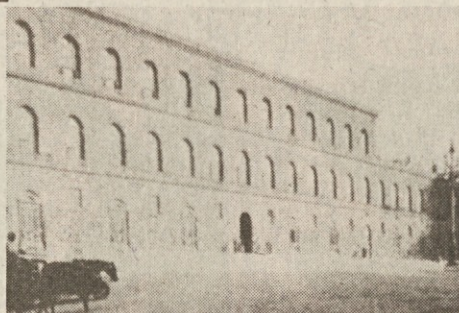
1

Katero mesto
je osvojila
Mateja Svet
v slalomu na
zadnjih ZOI?

- ☐ sedmo
☐ drugo
☐ četrto

2

V katerem
italijanskem
mestu
je znana
Palača Pitti?

- ☐ v Firencah
☐ v Turinu
☐ v Veroni

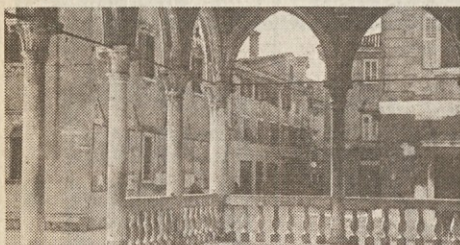
3

Ime predsednika
našega
raziskovalnega
inštituta SLORI
Bratine?

- ☐ Ivan
☐ Marjan
☐ Darko

4

V katerem
primorskem mestu
je znamenita
Loža?

- ☐ v Izoli
☐ v Kopru
☐ v Piranu

5

V katerem
moštvu nastopa
naš košarkar
Jordan Marušič?

- ☐ Segafredo
☐ Castor
☐ Brescia

6

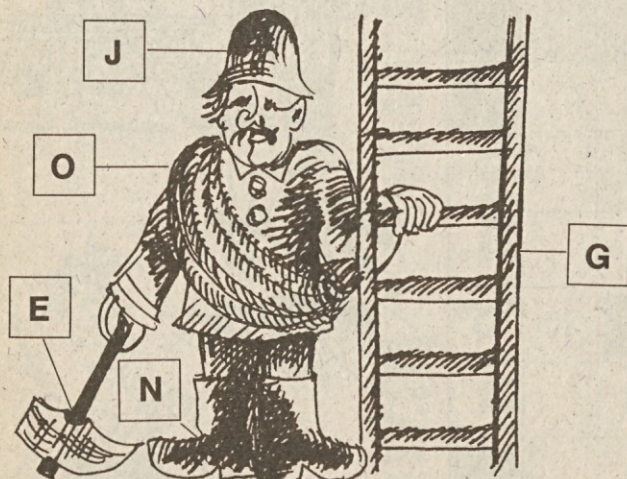

Naziv
naše največje
pustne
manifestacije?

- ☐ Dolinski pust
☐ Pustni sprevod
☐ Kraški pust

Kdor je pravilno odgovoril na vseh šest vprašanj, zasluži oceno odlično, kdor na 5 vprašanj, je njegova ocena 8, kdor na 4 vprašanja 7, kdor na 3 vprašanja 6. Za točen odgovor na samo 2 vprašanji pa je ocena nezadostna.

za minipoliglote

V zgornji risbici je
pet kvadratkov in v vsa-
kem od le-teh je po ena
črka. Ko boš ugotovil,
kaj prikazujejo razni
predmeti, ki jih ima ali
nosi naš gasilec, vpiši
odgovarjajočo črko v
kvadratale na desni.

Če boš pravilno vpi-
sal v kvadratke vse
črke, boš lahko navpič-
no bral besedo, ki v ita-
lijansščini pomeni fuoco,
v angleščini pa fire.

VRV
CORDA
ROPE

LESTEV
SCALA
LADDER

SEKIRA
ASCIA
AXE

ŠKORENJ
STIVALE
BOOT

ČELADA
ELMETTO
HELMET

slikovna križanka

				MINI KRIŽ KRAŽ	DRŽAVNI PREVRATI	MESTO V SLOVENIJI	ODPOSLANCI, ZLASTI SKRIVNI	ZALOVANJA, KESANJA
				SLOV. PESNIK IN PREVAJALEC (ANTON)				
				KRALJICE V SAHU				
				KOŠARKARSKO DRUŠTVO IZ SOLUNA				
				IT. REŽISER (DINO)				
				HRV. PRIPOVEDNIK (AVGUST)				
AVSTRIJA		POMENSKO NASPROTNE BESEDE	STRAH OTROK					MORSKI SESALEC
			MOŠKO OS. IME					
JUŽNO AMERIŠKE ŽIVALI					RIM. MIT. PODZEMLJA			
					ANATOLIJ KARPOV			
DELAVCI NA DNINO								
OBISKUJE VRTEC						IVAN TAVČAR		
ZGORNJA OKONČINA					KIKINDA	MADŽAR	POSUŠENA TRAVA	ZVIJAČA, NAKANA
TIP FIATOVEGA AVTOMOBILA				DEL SKELETA				
				GLAS TROBENTE				
PISA			GOZDNA ZVER					
			IVO ZORMAN					
MOŠKO OSEBNO IME					...IN DRUGI			
AM. FILM. IGRALKA IN PEVKA MINELLI					IME SLOV. SMUČARJA PETROVIČA			

kombinacijska križanka

S		T			
					O
H					

šolska potrebščina

1	T	O				
2		T	O			
3			T	O		
4				T	O	
5					T	O

Če boš pravilno rešil vse razlage, boš lahko v sivih poljih (navpično) bral besedo, ki označuje tvojo neobhodno šolsko potrebščino.

- italijanski nogometašni prvoligaš,
- Turek,
- občinska palača,
- veliko industrijsko mesto v ZDA,
- italijanski naziv za najtoplejši mesec, mesec dopustov.

Razporedi v lik vodoravno in navpično spodnje besede. Če boš pravilno vpisal vse besede, boš v sivih poljih lahko prebral ime in priimek našega pisatelja (na sliki).

2 črki: DO - LZ - NŽ - RN

3 črke: ANA - ASI - GAN

4 črke: ANKA - OBER - ORAN

5 črk: IRENA - ZAGON

6 črk: BOGOTA - OBERON - ODNOSI - PRIZIV - RENATA - ROŽNIK - ZVONIK - TOTALI

7 črk: GENETIK

minikrižanka

1	2	3	4	5	
6					7
8			9		
10		11		12	
13			14		
	15				

VODORAVNO

1. vrhunski italijanski smučar (Alberto),
6. zrakoplovi, letala,
8. avt. oznaka za Bihač,
9. morski sesalec,
10. pesem hvalnica,
12. oznaka za kem. prvino lantan,
13. kotanja za gojenje rib,
15. žensko osebno ime.

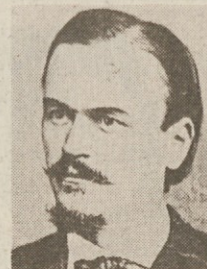
NAVPIČNO

1. opensko prosvetno društvo,
2. rimski pesnik, ki je umrl v pregnanstvu ob Črnem morju,
3. avt. oznaka za Milan,
4. spodnji stranski del trupa,
5. strupena brezbarvna tekočina iz bencola,
7. Odisejeva domovina,
11. Abadan na pol,
14. Novi Sad.

naš književnik

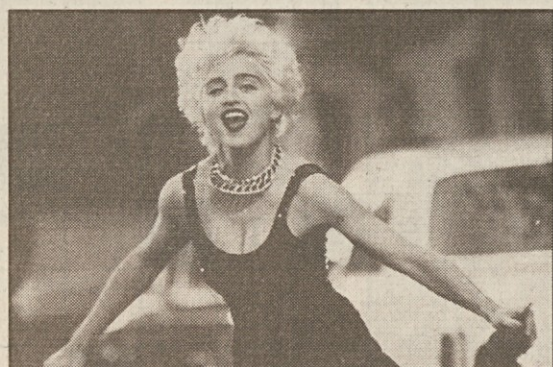
V liku že imaš razne črke. Če boš v siva polja pravilno izpisal črko, boš vodoravno lahko bral zemljepisna imena od tu in tam.

Če boš pravilno izpisal vse črke v siva polja, boš v le-teh navpično bral ime in priimek našega književnika na sliki.

	E	S	E	N	I	C	E
	R	I	S	T	A	N	O
	E	N	O	Ž	E	Č	E
	V	A	N	G	R	A	D
	A	S	A	D	E	N	A
	E	Z	E	R	S	K	O
	K	R	A	J	I	N	A
	E	C	A	N	A	T	I
	E	H	O	V	I	N	I
	L	L	I	N	O	I	S
	E	R	N	O	B	I	L

slikovna križanka

METER		PRIPADNICE TARTARSKE NARODNOSTI	PRVI MOLILEC V MOŠEJI	MESTO V TOSKANI	GORA, NA KATERI JE PRISTALA NOETOVA BARKA
HUNSKI VLADAR					
MOŠKO OSEBNO IME					
TRAVA DRUGE KOŠNJE					
IME UREDNICE MATAJURJA (JOLE)					
NICHOLAS RAY			RAVENNA		
			PLOSKOVNA MERA		
OKRASNA RASTLINA					
HERCEGOVEC ALI PERON V SREDI					BERI PRIMORSKI DNEVNIK

naš košarkar

B	R	U	N	A		O	N	T	I
D	A	L	I	P		G	I	Č	
		P	E	T		O	V	I	Č
			K	U		O	Č		
J	O	H	N	S		N			
			J	A		B	A	R	
				G		L	I	S	
T	K	A	Č	E		K	O		

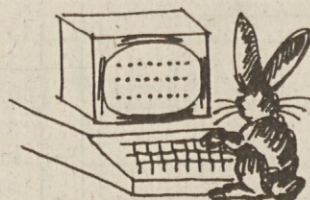
V liku že imaš črke, ki, brane vodoravno, tvorijo nepopoln priimek znanih svetovnih košarkarjev.

V siva polja izpiši črko, tako da boš dobil popoln priimek košarkarja. Če boš pravilno vpisal vse črke, boš v sivih poljih navpično bral ime in priimek našega znanega košarkarja.

igra z računalnikom


```

20 PRINT "I":T=0:U=1:Z=0:V=53248:G=1024:H=55296:B=0:F=0:Y=0
30 GB=G+852:HB=H+852:FF=80:GS=G+879:GT=961:GF=G+80:HF=H+80
:BX%=0
40 FOR J=12288 TO 12323:READX:POKEJ,X:NEXT
50 FOR J=12324 TO 1350:POKEJ,0:NEXT
60 FOR J=12544 TO 12617:READX:POKEJ,X:NEXT
70 POKE53270,PEEK(53270)AND247:POKE649,1:POKE52,48:POKE56,48
80 S=54272:FOR J=0 TO 4:POKEJ+J,0:NEXT
90 Y=130:FB=0:BT=0:BD=0
100 TT=0:BG=0:AS=""
110 INPUT "Vnesi ime: ";L$:STOPNJA IGR(1-10):L$
120 L=VAL(L$):IF L<10 OR L>10 THEN 110
130 POKES+24,47:POKES,12:POKES+1,1:POKES+6,143:POKES+21,7:
POKES+23,1:POKES+17,1
140 POKES+4,129:POKES+14,88:POKES+15,115:POKES+20,240
150 PRINT "I":POKE53280,0:POKE53281,6
160 FOR J=0 TO 1023:POKEH+J,Z:NEXT:POKEH+961,U
170 FOR J=1 TO 38:POKEG+880+J,102:NEXT
180 POKE2040,192:POKEV+39,0
190 POKEV,104:POKEV+1,Y:POKEV+21,1
200 TI$="000000":POKE650,128:IL=L/20
210 E=RND(U):X=PEEK(V+31)
220 POKEHB,Z
230 IF (L THEN F=RND(U)*760:POKEHF+F,7:POKEGF,42:GOSUB1000
240 SYS(12586)
250 IF E<.3 THEN POKEGS,88
260 IFB=16 THEN POKEGS,160
270 IF E>.95 AND FB=2 THEN NB=101:FB=U:TT=TT+U
280 IFB/10=INT(B/10) THEN POKEB+18,65:POKEGT,B/10+47
290 POKES+18,64:IFFB=UTHEN NB=B-U
300 IFB=2 THEN FB=Z
310 GETA$:IFA$="" THEN 380
320 IFA$=CHR$(134)ANDBG=2 THEN BX%=210-Y:BG=U:BD=BD+U:
POKES+20,248:GOTO370
330 IFA$=CHR$(134) THEN Y=Y-8
340 IFA$=CHR$(136) THEN Y=Y+8
350 IFY<2 THEN Y=Z
360 POKEV+U,Y
370 AS=""
380 IFBG=UTHEN POKEB+18,64:POKEB+15,130+BX%/2:POKEB+18,65
390 SYS(12544)
400 IFBG=2 THEN POKEB+18,64
410 IFPEEK(V+31)=UTHEN GOSUB2000
420 POKEH+F,0

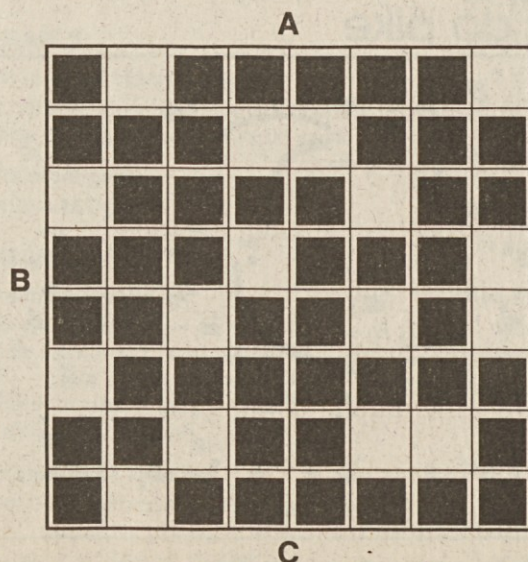
```

```

430 BX%=BX%-4
440 IFB=2 AND BX%=2 THEN GOSUB2000
450 SYS(12586)
460 SYS(12544)
470 BX%=BX%-4
480 IFBG=UTHEN POKEB+18,64:POKEB+15,130+BX%/2:POKEB+18,65
490 IFPEEK(V+31)=1 THEN 600
500 IFB=2 AND BX%=2 THEN GOSUB2000
510 IFBG=U AND BX%=2 THEN POKEHB,1:POKEGB,214:POKEB+18,64:
BG=0:POKEB+20,240:GOSUB1000
520 GOTO210
600 PRINT "Vnesi število: ";POKE53280,0:POKE53281,2:POKEV+21,0
610 FOR J=0 TO 24:POKEJ+J,0:NEXT
620 POKES+24,15:POKES,200:POKES+1,2:POKES+5,13:
POKES+6,248:POKEB+4,129
630 FOR K=1 TO 1500:NEXT
640 POKES+4,128
650 IFY>206 THEN PRINT "SI LETEL PREVEC NIZKO!!!!":GOTO670
660 PRINT "SI BIL IZBIT!!"
670 PRINT "SFUSCENE BOMBE "=";BD
680 PRINT "ADETI CILJI "=";BT
690 PRINT "IZBITI PO":TT:" POIZKUSNAH"
700 PRINT "CAS LETENJA "=";INT(TI/60):" SEKUND"
710 PRINT "PRITISNI TIPKO ZA DRUGII POLET"
720 GETA$:IFA$<" THEN 720
730 GOTO80
1000 POKES+7,25:POKEB+8,1:POKEB+12,15:POKEB+13,240
1010 POKES+11,129:POKEB+11,128
1020 RETURN
2000 POKEHB,U:POKEGB,214:POKE53280,U
2010 GOSUB1000:GOSUB1000
2020 BT=BT+U
2030 POKEHB,Z:POKEGB,32:POKE53280,Z
2040 RETURN
3000 DATA0,4,0,0,6,0,0,7,0,128,7,128,192,7,192,224,7,224
3010 DATA224,7,240,224,7,248,240,7,252,255,255,255,255,
255,255,0,248,12
4000 DATA169,0,133,251,169,4,133,252,160,1,169,22,170,177,251
4010 DATA136,145,251,202,240,12,24,152,105,41,168,144,241
4020 DATA230,252,76,13,49,230,251,169,40,197,251,208,213,96
4030 DATA160,0,169,4,133,254,169,119,133,253,162,20,169,32,145,253
4040 DATA202,208,1,96,24,152,105,40,168,144,241,230,254,76,54,49
READY.

```

»kodeks 007«

12

*	I	N	L	E	A	I	Z
M	*	P	K	U	R	*	*
Š	N	D	E	O	N	B	A
V	E	I	J	*	L	S	E
O	R	*	*	*	D	M	R
U	E	T	J	N	O	A	E
S	*	G	M	V	I	H	V
E	*	E	B	I	T	Č	T

Najprej izreži bela okenca v »kodeksu 007«.

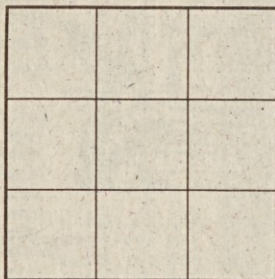
Vrti »kodeks 007« v smeri kazalcev na uri (najprej naj bo »A« na 12. uri, potem »B« itd. . .) in izpiši si črke, ki jih bereš v okencih, v vrstnem redu od levega kota zgoraj proti desni navzdol.

Po štirih obratih boš lahko razbral skrivnostno sporočilo, ki je v našem primeru pregovor.

živalski magični lik

Katere tri živali so na sliki? Ugani in vsako od njih vpiši v lik dvakrat: enkrat vodoravno in drugič navpično, tako da se bodo med seboj ujemale.

»glasbena« osmosmerka

Po abecednem redu navedeni glasbeniki so v liku pomešani v vseh osmih smereh (vodoravno, diagonalno, naprej in nazaj). Ko boš uokviril vse, ti bo ostalo še osem črk, ki tvorijo ime enega znanega avstrijskega glasbenika (na sliki).

P	A	G	A	N	I	N	I	Č
A	E	B	R	E	N	G	A	W
G	S	R	A	C	H	J	L	R
A	U	B	G	C	K	U	O	O
N	N	I	P	O	H	C	T	S
E	R	A	V	E	L	I	T	S
L	E	S	M	R	O	E	I	I
L	K	L	O	B	O	T	S	N
I	D	R	E	V	O	V	L	I

BACH
BOITO
CHOPIN
ČAJKOVSKI
LOBO

LOTTI
LVOV
MEHUL
PAGANELLI
PAGANINI

PERGOLES
RAVEL
ROSSINI
VERDI
WAGNER

rebus

5

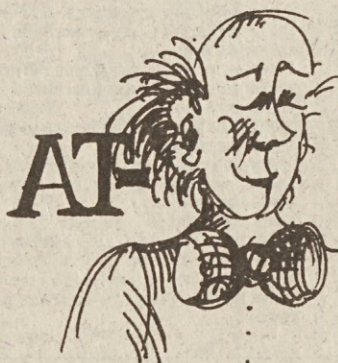
(Jugoslovanska luka)

rebus

5

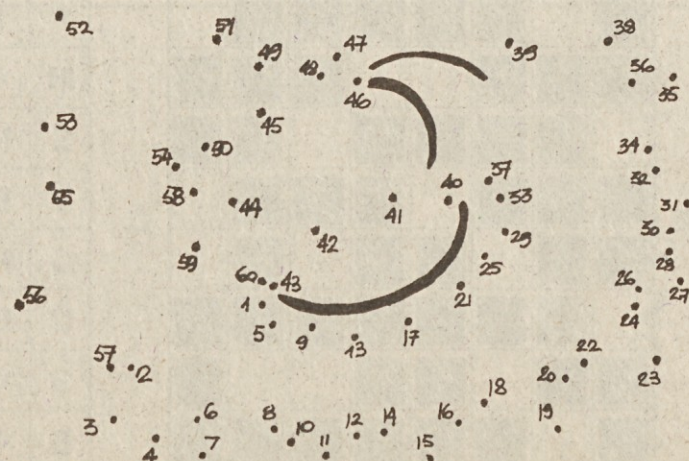
(Šolska potrebščina)

kaj se bo prikazalo

od pike do pike

Poveži vse pike s črtami v zaporedju od 1 do 60

vaše risbe

Ta prostor smo namenili tebi!

upogni

s škarjami izreži
po označeni črti

V okviru že imaš nekaj elementov,
na podlagi katerih sestavi kar
najlepšo risbo. Posebna
komisija Minikrižkraža bo izbrala
tri najlepše risbe.

Izbrali pa bomo takole:

- naj-risbo za 1. in 2. razred osnovne šole. Nagrada: 5 kaset
- naj-risbo za 3., 4. in 5. razred osnovne šole. Nagrada: 5 kaset
- naj-risbo za srednje šole. Nagrada: mladinska knjiga.

Ne pozabi navesti:

ime in priimek

bivališče

šola in razred

Risbo pošlji najpozneje
do 15. 5. 1988, na naslov:

PRIMORSKI DNEVNIK
MINIKRIŽKRAŽ

34137 Trst - Ul. Montecchi 6

rešitve iz te številke

STRAN 1

Slikovna križanka

Dëvin — o — piva — SP — leto —
Ararat — ura — KO — dim — rak —
zapor. Na sliki = Devin.

STRAN 2

Naši in drugi slikovni kvizi

1. drugo, 2. v Firencah, 3. Darko, 4. v
Kopru, 5. Segafredo, 6. Kraški pust.

Za minipoliglote

Rešitev = Ogenj.

STRAN 3

Slikovna križanka

Umek — dame — Aris — Risi — A —
šiba — lame — ork — dninarji — otrok —
I. T. — roka — uno — kost — PI — tiger
— Emir — eni — Liza — Rok.
Na sliki = Aldo Rupel.

Kombinacijska križanka

Bogota — Oberon — Renata — Irena —
S — T — LZ — priziv — Anka — O — H
— Gan — odnosi — Rožnik.
Rešitev = Boris Pahor.

Šolska potrebščina

1. Torino, 2. Otoman, 3. Rotovž, 4. Bos-
ton, 5. agosto. Rešitev = torba.

STRAN 4

Minikrižanka

1. Tomba, 6. avioni, 8. BI, 9. kit, 10. oda,
12. La, 13. ribnik, 15. Jasna.

Slikovna križanka

M — Atila — Damir — otava — Namor
— N. R. — RA — akant — Ero.
Na sliki = Madonna.

Naš književnik

Jesenice — Oristano — Senožeče —
Ivangrad — Pasadena — Jezersko — Uk-
rajina — Recanati — Čehovini — Illinois
— Černobil. Rešitev = Josip Jurčič.

Naš košarkaš

Brunamonti — Dalipagić — Petrović —
Kukoč — Johnson — Jabbar — Galis —
Tkačenko.
Rešitev = Marko Ban.

STRAN 5

Kodeks 007

Rešitev = Izkušnje drugih nam ne sme-
jo biti pravilo, temveč le dober nasvet.

STRAN 6

Živalski magični lik

Noj — osa — jak,

»Glasbena« osmosmerka

Rešitev = Schubert.

Rebus

ZA dar = Zadar

Rebus

AT las = atlas

STRAN 8

Slikovna križanka

Nit — rak — kavelj — a — pero — os
— Boris — SE — AL — E — pet — tigri
— LA. Na sliki = Napoli.

Opomba

Za križanke so rešitve podane le vodoravno.

MINIKRIŽKRAŽEVI SODELAVCI

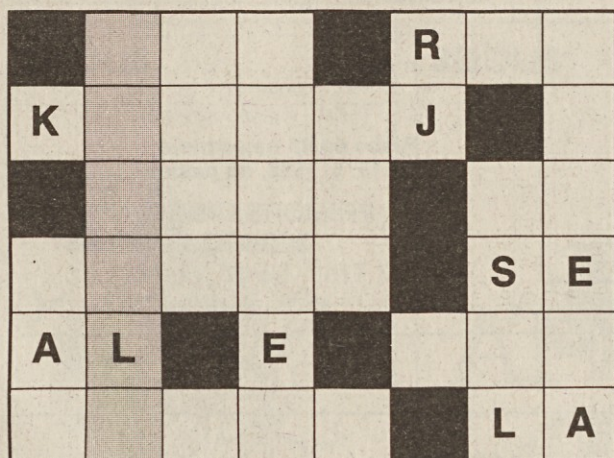
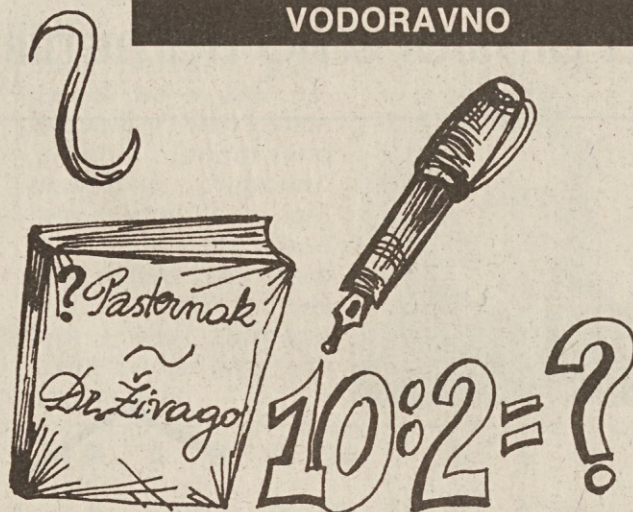
V tej številki so sodelovali: Filip Fischer,
Marlo Magajna, Mitja Malalan, Aleksan-
der Mužina in Jože Petelin.

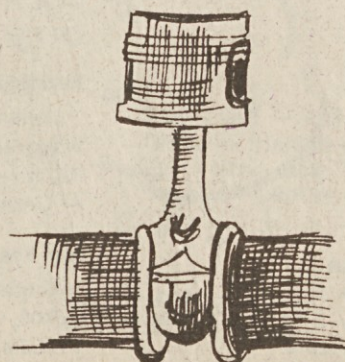
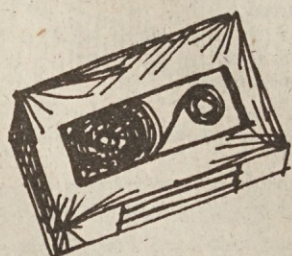
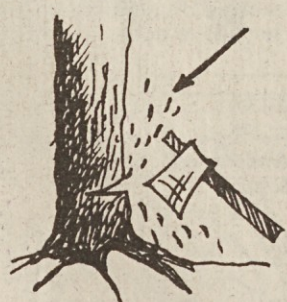

slikovna križanka

VODORAVNO

V sivih poljih ime italijanskega nogometnega prvotigaša na sliki

NAVPIČNO

